

תשעה באב וטהר לבנו

זיכרונות מקוריים וזיכרונות עזובים

להצלחתו

של תלמידי היקר מאוד
אסף לוי ששון נ"ו
בן אבגניה אני
להצלחה ברוחניות ובגשמיות

הודו לה' ניתן להשיג "חינם"
וטהר לבנו " שמות - ויקרא - במדבר - דברים

ואנא התפללו שהשולח הנכבד אברהם בן שושן נ"ו
יצליח ותשרה ברכה גדולה בעסקיו אמן.

ביוחיים הודפסו כרכי: שמות, ויקרא, במדבר, דברים,
ובקרוב בס"ד "בראשית"

אנא יחד אס"מ הדפסת כל ד הכרכים

הספר ניתן חינם - בתיאום אצל: ריינר אשדוד, בני ברק, ראשון לציון, 0527120333
הכמות מצומצמת כל הקודם זוכה 0527120333

וטהר לבנו - תשעה באב

"איכה" אשא לבדי טרחכם ומשאכם וריבכם – מה גרם לבכיית "איכה"??

מאשתו - לכן עם ישראל לא עמדו בניסיון המרגלים ובמחלוקת קורח, אלא העיזו פניהם לפקפק ולהתחצף ולרבי עם משה רבינו, וזה העונש הגדול על "איכה", חוצפתם גדלה והתחזקה, שלכן בסופו של דבר נגזר עליהם למות במשך 40 שנה במדבר, ולא להיכנס לארץ ישראל.

לכן נחסוך את ה"איכה" הבא, מאתנו, ונפסיק לזלזל בגדולי ישראל ונאמין לכל דבריהם תמיד, ונזכה לגאולה השלימה אמן ואמן.

תחילה לכל הקלקולים של עם ישראל אפי' במדבר, זה הזלזול בגדולי ישראל, מכאן נובעים מחלות הדור!!! אז!!! וגם בדורנו!!!

כי אם עם ישראל לא היו צוחקים על משה רבינו בעקיצות על שומנים בשוקיו, וכאשר משה איחר לבוא הסבירו זאת שמשה חשב מחשבות רעות להוסיף עוד עול של חומרות ודינים חדשים, וכאשר הקדים משה לצאת הסבירו כי אשתו זרקה אותו מהבית, למרות שמשה כבר נפרד

הגימטריה של "איכה"

ואולי לולי 36 הצדיקים שיש בכל דור הרי שבמצב של "איכה" דהיינו במצב רעה לעם ישראל, לא היה תקווה לעם ישראל לשרוד, ובזכות 36 צדיקים שבכל דור, עם ישראל שורד גם במצבים קשים ביותר.

הגמרא סנהדרין לו' מביאה דברי אביי שאמר שבכל דור יש לפחות 36 צדיקים גדולים שמקבלים פני שכינה, ככתוב **"אשרי כל חוכי לו"** – **"לו"** בגימטריה 36. והנה **"איכה"** גם בגמטריה 36.

מגילת איכה

"איכה" בגימטריה 36 – עוד בעניין

שאכן יש יותר מ-36 כריתות כי רובם של הכריתות הם מעריות, וא"כ בוודאי בתוך 36 נמנו לא רק שם עריות כאחד, אלא כל ערווה וערווה נמנתה בחשבון 36 כריתות, וא"כ מדוע לא נמנו פרטי הכריתות בשבת וע"ז וכו'?

ואולי איכה בגימטריה 36 כי כנגד ה-36 של איכה, יש אור 36 **נרות חנוכה**, שהתחיל להאיר את החושך מתוך גלות יוון, וכך בכל 2000 שנות הגלות הוא מאיר לנו את החושך ומדליק בנו תקווה לניסים גדולים ולגאולה השלימה בקרוב.

איכה בגימטריה 36 כנגד 36 כריתות המפורשות בתורה - **סנהדרין קד'** ע"פ משנה **תחילת כריתות** שיש 36 כריתות מפורשים.

ובספר באר שבע בכריתות מקשה שיש עוד 11 עריות שחלקם מפורשים? **ומתרץ** ע"פ **הגמרא** שרק **הכללי נספר ולא הפרטים**, כמו שם שבת ושם ע"ז ואשה ובתה.

וצ"ע שהרי הר"ם כתב שיש 43 חטאת יחיד **שרובם בעריות**, שיש בהם **לאו וזרת** ובשוגג חטאת, ולפ"ז צ"ע

מגילת איכה א' א' – אני הגבר - ג' א'

כי ירמיהו רצה להוכיח שהוא אכן כתב את הכל, כי אם זה מחבר אחר הוא היה מוסיף זאת כפרק ד' לאחר הג' פרקים שכתב ירמיהו המתחילים ב"איכה".

ובכל זאת ירמיהו לא פתח את הקינה החדשה באיכה, למרות שהוא חיבר את כולם, ולכאורה היה עליו לחדש 3 כנגד 3 המגילות השרופים, שיהיו לא רק על פי סדר הא"ב אלא גם באותו סגנון שמתחיל באיכה, שיש לה משמעות מדברי משה רבינו **"איכה אשא לבדי טרחכם משאכם וריבכם"**, כי יש כאן מסר עצום.

והמסר הוא: **אני הגבר!!! כן כמו התרגול** שלאחר החושך קם מוקדם וצעק בקריאה קולנית יש אור ולא חושך, כך אני ירמיהו, למרות שאתה המלך יהויקים שרפת לי את המגילה, בכל זאת לא התייאשתי מאובדנה, אלא שיחזרתי אותה, ולא רק שיחזרתי אותה, אלא גם הכפלתי אותה ויותר, כי מכוח הרצון לגבור על החושך הצלחתי להאיר יותר מפי שניים ממה שהיה בחושך.

ובעצם ירמיהו מלמדנו להיות גבר, לא להישבר מהנפילה ומהחורבן, אלא לשחזר את ההצלחה חזרה, ולא רק לבנות את ההריסות, אלא גם נצליח להכפיל את העוצמה ויותר מכפול, שנצליח לעלות הרבה יותר למעלה ממקודם.

כתב רש"י "איכה ישבה בדד" - ירמיה כתב ספר קינות, היא המגילה אשר שרף יהויקים על האח אשר על האש, והיו בה שלש פעמים קינות לפי סדר הא"ב, שהם פרק א' **"איכה ישבה"**, ופרק ב' **"איכה יעיב"**, ופרק ד' **"איכה יועם"**, שוב הוסיף עליו את פרק ג' **"אני הגבר"** שיש בו שלוש פעמים קינה ע"פ הא"ב, שנאמר (ירמיה לו) **"ועוד נוסף עליהם דברים רבים כהמה"**, 3 כנגד 3.

וראיתי בשפתי חכמים, שכוונת רש"י להוכיח מספר ירמיהו, שלא תאמר שהפרק **"אני הגבר"** לא ירמיהו כתבה אלא נביא אחר, לכן הוכיח רש"י שכתוב **ירמיהו** שלמרות שהמלך יהויקים שרף לו את מגילת איכה, בכל זאת ירמיהו כתב מחדש את המגילה ועוד הוסיף והכפיל ממה שהיה קודם.

ונראה להוסיף, שלמרות **שירמיהו** כתב את כל מגילת איכה, בכל זאת שינה וכתב את פרק ד' שהוסיף בהתחלה שונה לא במילה **"איכה"** כקודמים שנשרפו, וגם הכניס אותם דווקא באמצע הקינות הראשונות, דהיינו שעוד לפני שסיים את כל ה-3 פרקים של ה"איכה" שהיו קודם, הוא הכניס את החדש בפרק ג' ואילו את השלישי הישן הוסיף אחריו בפרק ד'.

גלתה יהודה מעוני ומרוב ומרב עבודה, היא ישבה בגוים לא מצאה מנוח – א' ג'

אומנם לפירוש התרגום יונתן מובן, שכתב שגלתה יהודה בגלל שעינו עניים יתומים ואלמנות, ועל שיהודים בירושלים שיעבדו את אחיהם היהודים שלא קיימו מצוות שחרור עבדים, לכן נגזר עליהם גלות ולהיות עבדים לגוים.

ואולי אפשר שירמיהו הוכיח את עם ישראל בלשון מכובדת, וכוונתו **בעוני** - **לעוני רוחני**, שהיהודים זלזלו

בהסבר הפסוק, כתב רש"י: שגלתה יהודה מחמת עוני. ומרוב עבודה - שהכבירו עליה כשדים.

ולא זכיתי להבין כוונתו הקדושה של רש"י, וכי עם ישראל גלו כי היו עניים ובלי עבודה?? הרי הם גלו בגלל שחטאו בשלוש העבירות החמורות, ולא בגלל עוני כמו פליטים שמחפשים עבודה במדינות אירופה??

וטהר לבנו - תשעה באב

לאטימות המוח, כפי ששמענו סיפורים בשואה האיומה שבמחנות ישנם יהודים שאבדו צלם אוניברסל מרוב הצרות האיומות, והתנהגו באכזריות אפילו לילדם, שגנבו את מנת האוכל של בנם רח"ל,

וממשיך ירמיהו ואומר שגם בשבי בגלות בבל היהודים לא חזרו בתשובה כי הלחץ וחוסר המנוחה לא איפשר להם לשקוע בלימוד התורה הנחוץ ביותר להתעלות רוחנית.

בקיום המצוות, ובקושי היה להם מצוות, ולכן הם כשלו ונפלו ועבדו ע"ז והרבו רשע, וגם בגלות לא נחו מהעבירות שבידם, כי לא למדו תורה כראוי בבבל והתחתנו עם נוכריות, ועדיין צ"ע אם נפרש את רש"י כפשוטו??

ואולי לימוד זכות יש כאן על עם ישראל, שבגלל קושי המצור בעת חורבן בית ראשון שהיה קרוב לשלוש שנים, אזי העוני וקושי העבודה להשיג פירור של אוכל, גרם

טומאתה בשוליה א' ט' – כל יהודי צריך לבכות על חורבן עצמו

ונעצם המשל של דם הנידה שניכר בשולי בגדיה, יתכן והכוונה בריבוי לכלוך הדם שטינף בסופו של דבר את שולי הבגד, שזה משקף את ריבוי עבירות ואת חוסר אכפתיות לנקות ולהתחדש מחדש בניקיון, שנוצר או מתוך יאוש או מתוך שכבר נראה לו כהיתר רח"ל..

כתב רש"י: טומאתה בשוליה - לשון גנאי הוא, שדם נדונה ניכר בשולי בגדיה, כלומר חטאותיה גלויין, הרבה עשאתן בגלוי.

לא זכרה אחריתה - כשהיו חוטאין לא נתנו לב מה תהיה אחריתם, לפיכך **ותרד פלאים** ירידתם נפלות פלאים הרבה שהכל פליאים שאירע לה מה שלא אירע לכל עיר:

טומאתה בשוליה - אבל למה שולי הבגד? - המשך

העמק דבר דברים כה נט' כתב: טומאתה בשוליה לא זכרה אחריתה ותרד פלאים אין מנחם לה, ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב.

פירוש טומאתה היינו עונשה בשוליה באחרית הימים: ע"כ לא זכרה אחריתה - תכלית המכות להבין על מה באו עוד, ותרד פלאים היינו חרבן בהמ"ק שהיה 2 פלאים – שנחרב פעמיים.

עוד יותר מזה ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב. פי' כמובא בסוכה ג' על הפסוק "כי הגדיל לעשות" שת"ח יותר מכולם - שהם מוטעים יותר מעם הארץ, וזהו פי' מקרא בקינות "ראה ה' את עניי כי הגדיל אויב" שת"ח איבדו חכמתם - וביחד 3 פלאות:

ולפ"ז נראה, שבסוף ימי הגלות דהיינו ימינו, עם ישראל חוטאים ונטמאים, וזה הכוונה בשוליה שזה סוף הבגד, ולא זכרה אחריתה לא מבינים את עוצמת החסר שיש לנו.

שעצם הדבר שאין לנו בית המקדש זה גורם לנו לרדת פלאים, וכמו כן גדולי ישראל של דורנו מוטעים יותר מעם הארץ שאבדו חוכמתם, וכל זה מחמת חורבן בית המקדש והגלות.

ונעצם יתכן שבוז מאשים הנביא את האויבים שהחריבו את בית המקדש ולא השאירו אותו שלם, כפי שראיתי כתוב שאפילו היו גויים שטענו נגד טיטוס למה שרפת את בית המקדש המפואר שלא היה בניין יפה ממנו בכל העולם, מדוע לט השארת אותו שלם? וטיטוס שיקר להם וטען שזה נשרף בטעות, אבל טיטוס באמת בכוונה שרף והרס את בית המקדש, כי מטרתו הייתה שבגלות לא נשאב כוח קדושה וחוכמה מעצם בניין בית המקדש שקיים.

וכמובן גדולי ישראל שבכל דור הם עיני העדה ודעתם מכוח חוכמת התורה, שעל זה כתוב "חכם עדיף מנביא", אבל אין אין את החוכמה לגדולי ישראל להשפיע על שונאינו, ושדבריהם יתקבלו על כל שונאינו, כי "חוכמת סופרים תסרח" ויל"ע.

כל היום דוה – א' יג', נגזר 1000 שנות גלות, אז למה יש כ2000 שנות גלות??

אצל הקב"ה הוא 1000 שנה א"כ מדויק שיש 2000 שנות גלות בשונה מהכתוב במגילת איכה.

אבל היות והפסוק ממשיך "שנות ראינו רעה", זה לכאורה מלמד שתחילת הפסוק "שמחנו כימות עניתנו" אינו 2000 שנה, כי מיד לאחר מכן כתוב שנים, ולכאורה הכוונה ימים רגילים ושנים רגילים, ולא יום של הקב"ה שהוא 1000 שנה??

אבל היות ובמצאותה הרי אנו בגלות כ2000 שנה, ואולי זה רמז בנחמו נחמו עמי כי לקתה כפליים, אם כן יתכן לפרש הפסוק, שאכן יש עינוי ויש רעה, ויתכן כמו בגלות מצרים כל הגלות נקרא "ויעננו" - עינוי, ואילו קושי השעבוד שהיה בסוף שפרעה לא נתן תבן ודרש לבנות הכל כרגיל, זה מכונה "רעה", ככתוב "ויראו שטרי בני ישראל אתם ברע", וגם משה התייחס לקושי השעבוד בלשון "רעה", שאמר "למה הרעתה לעם הזה" וגם "הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך".

ואם כן, יתכן שנגזר 1000 שנה של גלות קשה מאוד לעם ישראל שבכל 1000 שנה יהיה רעה של קושי השעבוד, אבל הקב"ה ברחמיו וכפי שהתפללו לפניו הנביאים, נתן הקלה ברוב ימי הגלות שלא יהיה קושי השעבוד כל הזמן, והיו שנים רבות בהם היה יחסית קל לעם ישראל, ורק היו שנים מספר מתוך 2000 שנות גלות שהיו רק שנות ראינו רעה".

מהפסוק במגילת איכה שכתוב "כל היום דוה" כתב **הזהר הקדוש ח"ב יז' א'** בשם רבי חייא, שנגזר רק 1000 שנה לגלות כיום של הקב"ה שהוא אלף שנה.

ובהקדמת רבי חיים ויטאל לעץ חיים, כתב שבהיותי בגיל 30 תשש כוחי וישבתי משתומם כי נגזר גלות של 1000 שנה, ולא 2000, אז למה הגאולה מתעכבת??

ונראה, שהנה כתוב בתהילים צ' "שמחנו כימות עניתנו שנות ראינו רעה", ובמפרשים כתבו שהכוונה שעל כל שנות הגלות יהיה כנגדם שנות גאולה ושמחה, ולכן תמהו הרבה מהמפורשים הרי הגלות התארכה לכ2000 שנים, ואם כן ימות המשיח ועולם הבא אמורים להיות 2000 שנה, והרי נשאר מהאלף השישי רק 213 שנה? שהרי האלף השביעי הוא עולם הבא??

ואכן אם היה מתקיים הגזירה ככתוב במגילת איכה שנגזר רק 1000 שנה, א"כ היה משיח אלף שנה, ועולם הבא לא נחשב כי הוא עולם שכולו רוחניות בלי גשמיות טובה, אבל היות והגלות התארכה איך יתקיים "שמחנו כימות עניתנו"?

ונראה לתרץ, שאכן בפסוק "שמחנו כימות עניתנו" יש לדייק שיהיה 2000 שנות גלות, שהרי מיעוט רבים 2, ויום

וטהר לבנו - תשעה באב

בגלות, מדוע עדיין משיח לא בא, ואם נבכה בצער על הריחוק שלנו מהקב"ה, ממילא נצא ידי חובה בעינו ולא נצטרך להגיע לשנות ראינו "רעה", שחלילה לא נצטרך להגיע לקושי השעבוד ח"ו.

והלואי וכבר נזכה לביאת המשיח השנה כפי שכתב **הגאון מוילנא** קרוב ל-2000 שנות גלות בוודאי משיח יבוא.

אין מנחם לי – א' כ'

ואכן אכזבה איומה לעם ישראל שאין לו מנחמים, ולכן יש **בנביא ישעיהו** טענות קשות נגד עם מואב וישמעאל, ועוד עמים מסביב כולל אדום שבמקום לעזור לעם ישראל בעת החורבן בכל מיני דרכים, הם התחמקו או ששמחו וגם הוסיפו להתעלל.

וכל אותם עמים נענשו על חוסר איכפתיותם לבוא לעזרת ישראל שלא התאכזרו בשיא הצלחתם, ומזה נלמד שכ"ש יהודי חייב לעזור ליהודי כשהוא בצרה ואסור להתעלם ח"ו.

הנקמה בגויים על פשעי אבותם לפני כמה דורות, בזמן הגאולה? יש כבר סימני גאולה - המשך

מעל אלף יהודים באכזריות ובמיתות משונות ואכזריות שאין לב שלא הזדעזע מהזוועות, בכל זאת מאז בכל העולם התגברה השנאה והאנטישמיות לכל יהודי, בטענה שקרית כמו עלילת דם, שיהודים הם רוצחי תינוקות ומשמידים עמים, למרות שכל בר דעת יודע שכל מה שהיהודים בישראל עושים זה רק להגן ולהציל ממבקשי רעתם שלא יחזרו שוב לטבח בנו.

והקב"ה המתין למצב הזה, כי כך ברור לכולם שמגיע לכל אומות העולם עונש על מעשי אבותם מלפני שנים רבות, אפילו על גירוש ספרד מלפני 400 שנה, כי השנאה הלא הגיונית לעם ישראל מכל האומות, מוכיח שהשנאה של הרשעים הקדמונים מבעבעת בעוצמה רבה בכל עמי העולם בימינו שבליבם רוצים בהשמדת עם ישראל.

וממילא כבר הגיע הזמן לנקמה בגויים, כי ברור לכולם שהעונש הוא אכן מידה כנגד מידה, על השנאה החדשה שהיא כשנאה הישנה, ולכן ענווים הגיע זמן גאולתכם, עוד קצת נזכה לביאת המשיח אמן ואמן.

שתם תפילתי – ג' ה'

ואולי תלוי בזמן, דהיינו שבאותו זמן ה' לא שמע, אבל כביכול כל התפילות הצטברו ליד שערי שמים, וברגע ששערי שמים נפתחו אזי כל התפילות נכנסו בבת אחת פנימה וכביכול בבת אחת ה' שומע כמויות של תפילות ותחנונים וזה בוודאי משפי שפע של ברכה וטוב במידה רבה ביותר.

וכך כתבתי על כל תחנוני משה שאכן לא הועילו למשה, אבל ברגע שנפתחו שערי שמים כל תפילות משה נכנסו פנימה ומשפיעים טוב לעם ישראל עד עצם היום הזה. כי תפילה לא הולכת ריקם היא תנוצל מיד או לאחר זמן אבל בוודאי תשפיע טוב אמן.

ועיין מה שכתבתי במאמר 40 שנה אקוט בדור, סיבה נוספת שה' לא שמע את התפילה כי לא בקשו סליחה ממשה ואהרן.

נחלתנו נהפכה לזרים, בתינו לנוכרים ובהמשך ממינו בכסף שתינו – ה' ב'

וכל זה כי אנחנו כיתומים שאין להם אב, שאז קל יותר לרשעים לנשל יתומים מביתם ונחלתם, כי אין אב שיעצור בעדם לעומת היתומים הקטנים והחלשים, כך כביכול ה' הסתיר פניו מאתנו לכן היה כוח לגויים לכבוש את ארץ ישראל ולטמאות את בית המקדש ולהחריבו.

וה' עזב אותנו כי חטאנו לו, והקב"ה העניש אותנו מידה כנגד מידה בכדי שנתבונן שכל הצרות - כי ה' עזב אותנו, כמו ששילמו לשונאים על מים השייכים ליהודים בגלל

ובעצם אולי כלול בפסוק, מדוע יש יומיים עינוי של גלות כי רק שנות ראינו רעה ולא כל 1000 שנות הגלות, כי הקב"ה ברחמיו לא רצה שעם ישראל יסבול עונש של סבל קשה מנשא משך 1000 שנה רצופות.

ולכן חשוב מאוד שבכל 2000 שנות גלות נרגיש עינוי, ואיך נרגיש עינוי? שנבכה כל יום מדוע עדיין הקב"ה

בתרי עשר מספר פעמים מופיע על מפלת האומות, ושאומות אחרים לא יבכו עליהם ולא יעזרו להם, כי בעת גדלות אותה אומה הם היו אכזריים על האומות האחרים ולכן שמחים כולם במפלתם.

אבל עם ישראל לא היה אכזרי גם בשיא כוחו, ומי שקיבל עליו גרות נשאר לגור בישראל, או שברח ולא נהרג, ואפילו משה פנה בעדינות למלך סיוחן וביקש ממנו רשות לעבור דרך ארצו למרות שה' נתן את סיוחן בידו.

כתוב בחבקוק ג' (ו) "עמד וימדד ארץ", ופירש רש"י, **המתין** לדקדק בדין דור המבול למדוד להם **מדה כנגד מדה**, ומדד עומד ככתוב **"ניצב ה' ועומד לדין עמים" (ישעיה ג'),** שה' **ממתין** ומדקדק בדינם.

ואולי בדור המבול ה' **המתין** 120 שנה למצב שיהיו **"רק רע כל היום" ולמצב "השחית כל בשר"** שלכן ברור לכולם שאכן מגיע העונש הראוי **"להשחית כל בשר"** שהמבול ימחוק את העולם שהושחת לגמרי.

וכך גם בימינו, שהרי במשך שנים התפלאתי, איך ה' ינקום בכל האומות שבהיסטוריה רדפו והרגו בעם ישראל? הרי היום באירופה ואפילו בגרמניה אנשים נחמדים ולא רוצחים יהודים, וגם מקבלים יפה את היהודים, ואיך פתאום בביאת המשיח יהיה נקמה בכל הגויים? הרי זה לא יהיה מובן ומוצדק ולא יהיה ברור דקדוק דין ה', בעולם?

אבל פתאום, בכל העולם במקום לרחם על עם ישראל שהופתע בשמחת תורה התשפ"ד המכונה 7/10, שנרצחו

מצד אחד כתוב **"גם כי אזעק ואשוע שתם תפילתי"** ששערי השמים ננעלו והתפילות לא התקבלו, ומצד שני כתוב **"קולי שמעת אל תעלם אוזנך לרווחתי לשעויותי"**, והכוונה שמעת בעבר לכן אבקש שגם עכשיו תשמע, והאם בסוף אכן ה' לא שמע??

ובעצם מצאנו לשון כזה **בפרשת דברים** אחרי חטא המרגלים שכתוב (א' מה') **"ותשבו ותבכו לפני ה' ולא שמע ה' בקולכם ולא האזין אליכם"**.

וקשה שהרי **בתפילה לפי נוסח ספרד** אומרים כי אתה **שומע תפילת כל פה** עמך ישראל ברחמים?

ועיין מה שכתבתי במאמר 40 שנה אקוט בדור, סיבה נוספת שה' לא שמע את התפילה כי לא בקשו סליחה ממשה ואהרן.

ולא מובן מדוע מתחילים את הקינות דווקא בקללה של אובדן הנחלה והבית? הרי יתומים היינו קשה יותר, ולמה מיד אחרי זה עוברים ששילמנו לאויבים על המים ששייכים לנו?

ויתכן שהכוונה שבוכים על ארץ ישראל – נחלתנו, ועל בית המקדש ביתנו, שהפכו את ירושלים לעיר של עבודה זרה והעמידו קודם צלם בהיכל.

וטהר לבנו - תשעה באב

ומבקשים בסוף הקינה שה' ירחם עלינו שאין לנו מנוחה ונחלה ויחזור אלינו כי כבר נענשו רבות על כל מה שחטאנו, וחדש ימינו כקדם אמן.

ביטול ניסוך המים. וכן כל העונשים המפורטים זה מידה כנגד מידה, בכדי לחזור בתשובה, שנבין מה שכתוב בהתחלה שכל הצרות בגלל שה' עזב אותנו ולא מקרה הוא.

השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם – סיום מגילת איכה

בתשובה ה' יבוא ויכה את הארץ חרס, אלא הדיבור יהיה **"בדרך אהבה ורצון"**, איך יתכן שאלוהי שאי אפשר לעמוד בפניו! יצטרך לדבר ברכות ולהיעזר במשפחה שישכנעו את קרוביהם לחזור בתשובה??

אלא כאמור, עם ישראל יהיה במצב קשה כל כך, שאפילו שיהיה מצב שה' יתקרב אלינו, **"השיבנו ה' אליך"**, וה' ישלח לנו את אליהו הנביא לקרב אותנו אל עבודת ה', בכל זאת עדיין יהיה קושי ליהודים לחזור בתשובה, ויצטרכו הרבה שכנועים באהבה ורצון מאכפתיות של בן משפחה לשכנע לחזור בתשובה, כי יהיה קשה מאוד לחזור בתשובה, ובן או אבא יגיד אנא לא רוצה להיפרד ממך לנצח, **הרי ה' יכה את הארץ חרס**, ומי שלא חוזר בתשובה יאבד לנצח, אז אנא נישאר משפחה לנצח.

ולכן בקשתנו, **"חדש ימינו כקדם"**, אבא יקר, טהר אותנו לגמרי, טהר את כולם, את כל עם ישראל גם את מי שקשה לו לחזור בתשובה, כי גם הקצת הנדרש מאתנו בכל זאת גם זה קשה לנו מאוד לאחר הגלות.

ואנא ה', **"חדש ימינו כקדם"** - כימים שהוצאת אותנו ממצרים, ממט' שערי טומאה ישר אליך למט' שערי קדושה, ובעזרת השם בקרוב ממש אבא יקר תביא גאולה לכל עם ישראל **לבלי ידח ממנו נידח**, אלא כולם יחד בניך אהוביך נזכה לגאולה השלימה היום אמן.

הנה אנוכי שולח לכם את אליה הנביא - והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם - המשך

יד', וגם כאן מלבד **"בנים"** כתוב גם **"אבותם"** ומשמע שהכוונה רק לזכר ולא לאימהות.

לכן נראה לתרץ, **שנשים** הן בעלות **רגש**, וברגע שאלוהי הנביא מתגלה בעולם הרגש שלהן מתפוצץ ומיד חוזרות בתשובה בהתרגשות, **וכפי** שכתוב בתחילת הפרק **בפסוק ב' "ומי העומד בהראותו, כי הוא כאש מצרף וכברית מכבשים"**, דהיינו שיהיה קשה לעמוד בפניו כי הוא יעביר את כל הרשעה.

אבל הגברים - הם **שכליים**, ולכן להם עכ"פ לחלקם, צריך שכנוע שאבא ישכנע את הבן והבן את האבא, שרוצים להישאר משפחה לנצח ולא להיפרד לנצח!!

הסבר נפלא נוסף – המשך (את זה לקרוא רק בזמן שמותר ד"ת)

ביחד מיד מגיע המשיח, ונוסח התפילה לפי מה שנוהג אליהו עד זמן הגאולה.

ואולי אליהו הנביא כשניתן רשות להביא את הגאולה, הוא מקים יחד את האבות שיתפללו ביחד ואז מיד מגיעה הגאולה, ואולי אז ישתנה נוסח התפילה לאומרם כאחד, כפי שמצאנו בברכת כהנים ראה המשך.

והתחדש עוד שיתכן שזה הכוונה **"והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"**, שאלוהי הנביא יקים את 3 האבות יחד שיתפללו ביחד, וכך מתקיים **"לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם"**, שזה מרמז על 3 דורות אב בן נכד, אברהם יצחק ויעקב.

ובברכת כהנים השבת דברים התשפ"ו התחדש עוד בס"ד, שכידוע ברכת כהנים מרמז על ג' אבות, **"ויברכך"** כנגד אברהם, ומרמז בזה **"אנקתם"**, ו**"יאר"** כנגד יצחק

התבוננתי שהמילה **"ונשובה"** כתוב **בלי ה'**, ומדוע אכן לא כתוב ונשובה באופן מושלם?? **ויתכן** שאכן גם זה קשה לנו, דהיינו שאנחנו מבקשים מה' אנא תפעל אתה להחזיר אותנו בתשובה, ודע לך אבא יקר ואהוב, שגם כשתפעל להחזיר אותנו בתשובה, עדיין ישנם יהודים שמרוב אריכות הגלות וצרות עם ישראל קשה להם מאוד לחזור ולהתקרב אליך, עד כדי כך שגם כשתתקרב אלינו עדיין יהיה קשה להם לחזור בתשובה.

וזה מתרץ סתירה קשה **בנביא מלאכי פרק ג'** שבתחילתו כתוב שלקראת הגאולה לפני שיגיע משיח יתגלה אליהו הנביא מלאך הברית, וכתוב שם **בפסוק ב' "ומי העומד בהראותו, כי הוא כאש מצרף וכברית מכבשים"**, דהיינו שיהיה קשה לעמוד בפניו כי הוא יעביר את כל הרשעה.

ואילו בסוף הפרק כתוב **"והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם, פן אבוא והכיתי את הארץ חרס"**, ומפרש **רש"י**: והשיב לב אבות להקב"ה. **על בנים** - ע"י בנים, אליהו יאמר לבנים דרך אהבה ורצון לכו ודברו אל אבותיכם לאחוז בדרכי המקום, וכן **לב בנים על אבותם**, כך שמעתי משמו של ר' מנחם.

ונפלא מצד אחד פחד פחדים מאליהו, ומצד שני לא מספיק שאלוהי ידבר עם הבנים או עם האבות החוטאים, אלא אליהו יבקש מהילדים שישפיעו על ההורים וכן ההורים על הילדים, ועוד הדיבור יהיה לא באיומים שאם לא יחזרו

מאוד הוקשה לי, וכי מה עם האימהות והבנות? הרי בדור שלנו לא כל הבנות והנשים צדקניות כמו ביציאת מצרים? ומדוע לא כתוב **"לב אימהות על בנות, ולב בנות על אימותם"**, ומי ידבר עם האימהות והבנות, האם אליהו הנביא, כשם שה' ציווה למשה קודם מתן תורה לדבר אל בית יעקב – אלו הנשים – **רש"י**, א"כ מדוע לא כתוב זאת?

ותלמידי היקר יהונתן גליס נ"ו מכיתה ח' ת"ת תורת אמת, טען שיתכן שכתוב **בנים והכוונה לבנים ובנות**, כפי שכתוב **בתוספות** ב"ק טו' שרק במקום שכתוב **איש** הכוונה רק לזכר ולא לנקבה, אך עדיין קצת קשה שהרי גם כלפי **"בנים"** יש הוכחות שלא תמיד הכוונה גם בנות כמו אצל **יהושע** שכתוב **שלא היה לו בנים** ובכ"ז היו לו בנות – מגילה

הוקשה לי בתפילה מדוע כתוב בנפרד **אלוקי אברהם, אלוקי יצחק ואלוקי יעקב**, למה לא נכתב **אלוקי אברהם יצחק ויעקב**, יחד? ואכן **רש"י בראשית יב'** מסביר שזה מרמז בהבטחת ה' לאברהם אבינו **"ואעשך לגוי גדול, ואברכך, ואגדלה שמך"**, וחותרים באברהם **"מגן אברהם"** ככתוב **"והיה ברכה"**.

אך יתכן ותשובת אליהו הנביא ענתה גם על שאלתי, כמובא **בגמ' בנא מציעא פה'**, שאלוהי הנביא הסביר איחורו בר"ח לשיעורו של רבי יהודה הנשיא כי הקים בנפרד את אברהם שיתפלל, ורק לאחר סיום תפילת אברהם הקים את יצחק וכן לאחר סיום יצחק הקים את יעקב, כי אם כל האבות יתפללו ביחד מיד יגיע הגאולה.

ואולי לכן כתוב בנפרד **"אלוקי אברהם"** וכן **"אלוקי יצחק"**, וכן **"אלוקי יעקב"**, כי אם היו כביכול כתובים

וטהר לבנו - תשעה באב

ואכן כשיתחברו תפילות 3 האבות יחד, ממילא שם ה' שיש בברכת כהנים כביכול יתחבר לאחד **כפי שעשו בבית המקדש כשהיה בנוי**, וממילא נזכה ל"וישם לך שלום" לגאולה שלימה אמן ואמן.

ומרומז בזה "פס תם", ו"ישא ה'" כנגד יעקב ומרומז בזה "פס פסים", "וישם לך" כנגד ישראל – גאולה, ומרומז בזה "ידיו נסים", שהמשמעות שבגאולה כל הדיו שבעולם לא יספיק לכתוב את כל הניסים שיהיו.

קיונות

בקינה ד' הויכוח בין 10 השבטים למלכות יהודה שומרון נגד אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!!

לעשות ככרית להניח ראשו וכן אבנים להגנה סביב ראשו, ואז ראה נס, שפתאום התקבצו ובאו לו 12 אבנים, ומזה למד יעקב אבינו שזה בא לרמוז לו על 12 שבטים שעתידים לצאת ממנו, ולכן כתוב בדווקא "ויקח מאבני המקום", לרמוז שמצד אחד רצה לקחת רק אבן אחת אבל בסוף בגלל הנס שהתקבצו 12 אבנים לכן לקח 12 אבנים, ובעצם יעקב לא לקח אלא שהתאספו לו בנס 12 האבנים.

אבל כאשר יעקב אבינו ראה שהאבנים התקוטטו על מי יניח צדיק ראשו, הבין שיהיה מחלוקת בעם ישראל מי יהיה בראש, ואכן נחלקה מלכות ישראל ל 2 ממלכות, ויעקב אבינו רצה לדעת שלמרות שיש 12 שבטים בכל זאת שכל השבטים יתאחו לאחד במלכות בית דוד באחרית הימים.

לכן ביקש כסימן לפני השינה שכל האבנים יתאחו לאבן אחת, כי היות וראה שבנס התקבצו לו בדיוק במקום הזה 12 אבנים לרמוז לו על 12 השבטים, מכך הבין יעקב שנס זה קיבל כי זה מקום שהתפללו אבותיו וזה מקום מיוחד בקדושה שנוצרים בו ניסים, ולכן גם סמך שיהיה נס נוסף בזכות מקום שהתפללו אבותיו שגם יתאחו האבנים לאחד.

בפרט שראה נס נוסף שהאבנים מתקוטטות על מי יניח צדיק ראשו, ומכל זה הבין שיש כמה ניסים בקשר לאבנים המרמזים על 12 השבטים ועל המחלוקת בעם ישראל, ולכן רצה לראות את הנס שיתאחו ויתאחדו כולם לאחד באחרית הימים.

ואכן יתכן שבאמת הנס שהתקבצו 12 האבנים זה בעיקר בגלל שמקום **מקדש ביותר** כי הוא **מקום בית המקדש**, ומפני שכבוד ה' התגלה עליו התאחו האבנים.

והאבנים התאחדו לאחד במקום לברוך מיוחד ה' אשר נגלה על יעקב, שהרי כתוב **הים ראה וינוס** מקדושת ארונו של יוסף הצדיק, כי זו הייתה בקשת יעקב אבינו שיתאחדו לאחד, אבל טמון בזה עוד יותר, שלמרות שה' נגלה על יעקב בחלום, בכל זאת האבנים הרגישו את גילוי השכינה שהיה בחלום יעקב אבינו, כי זה רמז לשבטי עם ישראל בגלות שירגישו את השגחת ה' כביכול גילוי ה' גם בגלות שמתואר כחלום בנביאים.

וגם מה שהאבנים התאחו רק לאחר שיעקב אבינו נרדם ולא קודם, כי זה בא לרמוז שבגלות שהוא כחלום רק אז יהיה מחלוקת, אבל כאשר יתגלה כבוד ה' בעולם דהיינו בימות המשיח עם ישראל יתאחו כל ה 12 שבטים לאחד כמו שבט אחד בלי הבדלים.

וכפי שכתוב **בהושע פרק ב' ב' "ונקבצו בני יהודה ובני ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד, ועלו מן הארץ כי גדול יום יזרעאל: אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רוחמה".**

וכדברי המצודות דוד שבני 10 השבטים בזמן הגאולה ירגישו שווים לבני יהודה ובנימין, שהפער בין עשרת השבטים שנטמעו אלפי שנים בין הגויים לאונסים ימחק, ויתאחו לרמה שווה לבני יהודה ובנימין, למרות שבני יהודה ובנימין שמרו כל אלפי שנות הגלות על יהדותם והתמידו בתורה ובמצוות עד ביאת המשיח למרות הגלות.

נקדים שהנה **במדרש רבה סח' יא'** כתוב, שר' יהודה אמר, **12 אבנים נטל יעקב** ואמר הקב"ה גזר שיהיו 12 שבטים לעם ישראל, **אם יתאחו 12 האבנים לאחת יודע אני שאני מעמיד י"ב שבטים צדיקים בלי פסול.**

ואיך כל האבנים התאחו לאחד? התשובה לכאורה ככתוב במדרש תנחומא ויצא א' א"ר אבהו בשם ר"ש בן לקיש כיון שראו האבנים שהיו תחת מראשותיו של יעקב, את כבודו של הקב"ה שהתגלה ליעקב בשנתו, ככתוב "והנה ה' ניצב עליו", נמחו כלם ונעשו אבן אחת, ומדייק זאת המדרש מכך שלפני שישן כתוב **ויקח מאבני המקום אבנים הרבה אבל כשהתעורר כתוב **ויקח את האבן - אבן אחת.****

אבל אם האבנים התאחו לאחד מפני שה' ניצב עליו כדברי ריש לקיש **במדרש תנחומא**, אם כן קשה מאוד, שהרי יעקב אבינו כאשר התעורר משנתו אמר **"וייקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי"**: וכתב **רש"י "ואנכי לא ידעתי"** - שאם ידעתי לא ישנתי במקום קדוש כזה, **והרשב"ם** כתב שיעקב חשב שזה מקום חול.

ובספורנו כתב שאכן יש ה' במקום הזה. הכוונה שאין ספק שזה המקום מוכן לנבואה מאחר שראיתי בו מראה כזאת בלי שהתכוונתי לנבואה, ואנכי לא ידעתי. ויש מקומות מסוגלים לנבואה מחמת קדושתם כדוגמת אווירא דארץ ישראל מחכימא, וטען יעקב שאלו ידעתי הייתי מכין עצמי לנבואה ולא כן עשיתי.

ואם יעקב אבינו לא ידע שהמקום הוא מקום קדוש, ולא ידע שה' יתגלה עליו במקום הזה, אם כן מה פתאום חשב שכל האבנים יתאחו לאבן אחת? הרי כתוב **במדרש** שרק בגלל שה' התגלה מעליו לכן התאחו האבנים?

ובעצם קשה, שהרי יעקב אבינו רצה לחזור מחרן להר המוריה ולהתפלל במקום שהתפללו אבותיו, וכדברי **רש"י** שמיד במחשבתו זו קפצה לו הדרך והגיע להר המוריה, אם כן יעקב אבינו ידע שהגיע למקום קדוש כי זה מקום שהתפללו בו אבותיו, למרות שבהתחלה לפני השינה לא ידע שזה מקום בית המקדש, ואבל לכל זאת מדוע הלך לישון במקום קדוש – מקום שהתפללו בו אבותיו?

ונראה לתרץ ע"פ הגמרא **חולין צא'**, שהקשו שכתוב **"ויקח מאבני המקום"** ומצד שני כתוב **"ויקח את האבן"** אמר רבי יצחק מלמד שנתקבצו כל אותן האבנים למקום אחד, וכל אחת ואחת אומרת עלי יניח צדיק ראשו, תנא וכלן נבלעו באחת.

ובעצם קשה מהיכן דקדק **המדרש** וגם **רש"י** מהפסוק **"ויקח מאבני המקום"** שמזה מוכח שלקח הרבה אבנים, אולי שלף אבן אחת מתאימה מתוך אבני המקום, אלא מפרש **בגור אריה** שאם הכוונה שלקח רק אבן אחת למה צריך לספר שלקח אבן מתוך הרבה אבנים היה צריך להיכתב **"ויקח אבן"**, ולכן דרשו שלקח הרבה אבנים, **אבל** עדיין צריך עיון שאם כן יהיה כתוב חד יותר **"ויקח אבני המקום"** למה כתוב **"מאבני המקום"** הרי יש מקום לטעות שהכוונה שלקח רק אבן אחת?

ואולי נתרץ הכל, שתחילה יעקב אבינו בא ללקט אבן אחת ועוד אבן שהרי בדרך כלל אבנים מפוזרים בשטח, בכדי

ומדוע ישותו 10 השבטים שהיו מנותקים מיהדות אלפי שנים לבני יהודה שלא התנתקו מעולם מהיהדות?

וטהר לבנו - תשעה באב

קלקלו את ממלכת יהודה לכן לא החזרתי את עשרת השבטים עוד כאשר לא נטמעו בין העמים :

ואם כן טוענים ממלכת יהודה שהצער הגדול ביותר הוא של יהודה, כי הם התקלקלו ממלכת שומרון, וגם בגלל בני יהודה לא התחזקו לחזור בתשובה כשראו את עונשם של עשרת השבטים זה גרם להקב"ה לא לרצות להחזיר חזרה מהגלות את עשרת השבטים.

וא"כ יהודה בוכה בצער גדול שאני גרמתי לכם עשרת השבטים להיטמע בין העמים ועלי האשמה הכבדה של אובדנכם, ובפרט שכל יום שאנחנו לא חוזרים בתשובה ומביאים את הגאולה אנחנו ממשיכים את אובדנכם מעם ישראל.

ואולי סיום הקינה הוא **החומל חמול וראה שממתם** – אולי בזה הכוונה לעשרת השבטים שכביכול הם שממה כי נטמעו בין הגויים ואינם ניכרים כלל כשממה, ואילו על ממלכת יהודה אומרים ראה את אורך גלותם.

וכאמור קודם, ה' הבטיח שבזמן הגאולה ישיב את עשרת השבטים, והקב"ה מבטיח שיקבלו יחס שווה לבני יהודה למרות התנתקותם מעם ישראל משך אלפי שנים, ככתוב **בנביא הושע ב פסוק ג "אמרו לאחיכם עמי ולאחותיכם רחמה"**, מסביר **המצודות דוד "אמרו"** – אתם בני יהודה ובנימין אמרו על אחיכם בני עשרת השבטים שהם עמי כמותכם, למרות שמהרתי להגלותם ממכם וקראתים אז **"לא עמי"**.

כי עם ישראל ערבים זה לזה, ויש כאן מעגל של אשמה ששומרון קלקלו את יהודה, אבל יהודה אשמה שלא התעוררו בעונש שומרון, וכל יום בגלות שלא חזרו בתשובה האשמה באורך הגלות הוא של יהודה.

ולכן "אמרו", חובה עלינו להתאחד בביאת המשיח, לכבד אחד את השני, ולא נרגיש טובים יותר מאחרים, כמו שיהודה שנחשבו כיהודים כל שנות הגלות ולמדו תורה וקיימו מצוות כל השנים, חייבים להשוות את עשרת השבטים כמו שהם תלמידי חכמים וצדיקים כמוהם.

למרות שעשרת השבטים חיו כמו גויים משך 2500 שנה, כי האשמה בכך היא גם של שבט יהודה, וממילא כולם שווים לטובה, ובאהבה ובכבוד הפערים יושלמו בכל חלקי עם ישראל בקרוב בימינו אמן ואמן.

"והיה ה' לי לאלוקים - מילת המפתח לגאולה - המשך

ישראל בזמן הגאולה, וגם לא ביקש שידוך בקלות שבעקרון נשלח על ידי הוריו לשם כך, רק דאג לדורות הבאים כפי שדרשו **"ויידר יעקב נדר לאמר"** מהו לאמר? **לאמר לדורות הבאים** שיהיו נודרין בעת צרתם,

ובפסוק "והיה ה' לי לאלוקים" ביקש ברמז שיזכו עם ישראל לשוב לאבינו שבשמים לעתיד לבוא, ובימי הגלות שיהיה להם לחם ובגד דהיינו פרנסה בכבוד למרות ימי הגלות, וכן מובא **במדרש הבא** שיעקב התכוון על הדורות הבאים של עם ישראל, לכן הקב"ה השתמש במילה **"והיה"** לפסוקי גאולה ושמחה.

בן דינין – קינה ו' – מה קורה לאדם שמקפיד יותר מידי על חבריו ותובע אותם לדין, מרוב צדק נהפכים מרב לרוצח אכזרי

מארץ ישראל לגלות קשה ואכזרית, אבל בכל זאת הנביא מתחיל בפשע הקטן כביכול שבתקופת בית ראשון אדום לא עזרו לעם ישראל, והנביא מחשיב זאת לפשע חמור כאילו הם נטלו חלק בחורבן בית ראשון למרות שרק **עמדו מן הצד** ולא עזרו לאחיהם – עם ישראל!

והשלב ה2 בפשיעה – עלייה בדרגת פשעם הוא, שבחורבן בית ראשון אדום שמחו לאיד – לצרתם של ישראל ככתוב **"ואל תרא ביום אחיך ביום נכרו ואל תשמח לבני יהודה ביום אבדם ואל תגדל פיך ביום צרה"**.

והשלב ה3 הנורא הגדול יותר הוא **"אל תבוא בשער עמי ביום אידם אל תרא גם אתה ברעתו ביום אידו ואל תשלחנה בחילו ביום אידו"** שהכוונה לחורבן בית 2 ורציחת יהודים ע"י הרומאים ע"פ **המצודות דוד, והשלב ה4** האחרון, זה התעללות בשרידי הפליטה בכל תקופת גלות אדום, ככתוב **"ואל תעמד על הפרק להכרית את פליטיו ואל תסגר שרידיו ביום צרה"**.

ובאמת מה הסיבה שישתוו עשרת השבטים לרמה שווה בדיוק לבני ממלכת יהודה שכל אלפי שנות הגלות קיימו תורה ומצוות לעומת עשרת השבטים שאלפי שנים היו מנותקים לגמרי מהתורה והמצוות?

התשובה לכך התחדש לענ"ד באמירת **הקינות בתשעה באב תשפ"ג בקינה י'**, ששם מתואר הויכוח בין עשרת השבטים המכונים שמרון למלכות יהודה המכונה אהליבה שסבלו של מי גדול יותר!!

ועשרת השבטים טוענים שהיות והם גלו עוד קודם למלכות יהודה והם גלו למרחקים ונטמעו בין האומות, ואילו מלכות יהודה גלו שנים רבות מאוחר יותר ולמקומות קרובים ובזמן קצר חזרו שוב לארץ ישראל, ועד היום למרות כל אורך הגלות מלכות יהודה לא נטמעו בין הגויים אלא הם ניכרים וידועים כיהודים לעומת עשרת השבטים שכביכול נעלמו בין הגויים.

וממלכת יהודה טוענת שעשרת השבטים גלו פעם אחת וכביכול הם סבלו כי נטמעו בין הגויים, ואילו ממלכת יהודה גלו כמה פעמים וסובלים כל אלפי שנות הגלות בכל מיני צרות וגזירות רעות כי הם ניכרים בגויים כיהודים, והגויים נהנים תמיד להציק ליהודים בכל מקומות וזמני גלותם.

והאם טענת יהודה צודקת, וכי להימחק מעם ישראל משך 2500 שנה זה לא הסבל והעונש הגדול יותר מסבל גלות יהודה כיהודים עד היום, שלמרות הסבל הם יהודים וקרובים להקב"ה ולומדים תורה!!

ואולי שבט יהודה טוען שיתקי שומרון, אני סובלת מגליות הרבה כי משך 2500 שנה לא הצלחתי לתקן את חטאי ואנחנו ממשיכים לבגוד בה' ובמקום להתקרב אליו אנחנו מצערים אותו, ואילו את שומרון מלפני 2500 שנה הפסקת לצער את הקב"ה בחטאים כי נעלמתם ונבלעתם בין הגויים, וכבר לא כועס עליכם שנים רבות.

ויתכן עוד לפרש, על פי דברי הנביא **הושע פרק ו' (יא) גם יהודה שת קציר לך בשובי שבות עמי**: וכתב **המצודות דוד** "גם יהודה" - ר"ל כשהיה בליבי להשיב מהגולה את עשרת השבטים כי היה בליבי לרחמם, הנה לא ארחמם כי בני יהודה הבעירו חמתני במה שאחזו בדרכי ממלכת ישראל לעבוד ע"ז כמוהם והם

במדרש רבה סט' ו' "ושבתי בשלום אל בית אבי", ר' יהושע דסכנין בשם ר' לוי, נטל הקב"ה שיחתן של אבות ועשאן מפתח לגאולתן של בנים, אמר לו הקב"ה אתה אמרת **"והיה לי לאלוקים"** חייך כל טובות וברכות ונחמות שאני נותן לבניך איני נותן אלא בלשון הזה, שנאמר (זכריה יד) והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים, (ישעיה יא) והיה ביום ההוא יוסיף ה' שנית ידו לקנות את שאר עמו (יואל ד) והיה ביום ההוא יטפו ההרים עסיס (ישעיה כז) והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול וגו' :

ואולי בגלל שיעקב אבינו דאג לדורות הבאים כאשר ביקש שכל האבנים יהפכו לאחד וכאמור קודם שזה לרמז על אחדות עם

כתב רש"י על הפסוק **"והיה עקב תשמעון"** - אם המצות קלות שאדם דש בעקביו תשמעון אז **"ושמר ה' אלוקיך לך את הברית"** וגו' - ישמור לך הבטחתו.

כי נפילה גדולה מתחילה מנפילה קטנה, שאדם מזלזל שהיא כביכול לא ממש נחשבת לנפילה.

ואכן מצאתי המחשה לדבר בלומדי עם תלמידי המצוינים בת"ת תורת אמת ב"ב שכתוב **בנביא עובדיה א' מפסוק י'** - יז **"מחמס אחיך יעקב תכסך בוושה ונכרת לעולם: ביום עמדה מנגד ביום שבות זרים חילו ונכרים באו שערי, ועל ירושלם ידו גורל גם אתה כאחד מהם"**: וכתב רש"י: ביום עמדה מנגד - שלא באת לעזור לו. **גם אתה כאחד מהם** - נחשב כאילו אתה מן הבאים עליהם:

והנה הנביא מתחיל מפשע שנראה לנו מזערי לעומת הפשעים הגדולים של אדום שהחריבו את בית המקדש השני ורצחו רבבות ומיליוני יהודים במשך דורי דורות, והגלו את ישראל

וטהר לבנו - תשעה באב

דינאי ותחינה בן פרישה היה נקרא חזרו לקרונם בן הרצחנים", שתחילה היה רבי ובסוף הפך לרוצח המונים!!

ובתשעה באב מצאתי בקינות בפיט ו' "שבת סרו מני" כותב "צעק עמי בימי בן דינאי" וראיתי בפירושי הראשונים "אוצר הראשונים" שהכוונה לאלעזר בן דינאי, ובסופו כתב עליו יוסף בן מתתיהו שאלעזר בן דינאי היה "שודד ששכן בהרים זה שנים רבות" ובהמשך כתב "חבורת הליסטים ומחרחרי המרי" של אלעזר בן דינאי התנפלה על שכניהם השומרונים במחוז עקרבית והרגו בהם בלי לחוס על זקן וטף, והעלו את כפריהם באש, והוא היה ממנהיגי הקנאים במרד נגד הרומאים.

בקיצור הוא היה רבי תחילתו והיות ונהנה לצער אנשים אפילו ברשות התורה כביכול נבל ברשות התורה, נגרר והידרדר למריבות שבעליל נגד התורה, ובסוף הידרדר לשוד ורצח המונים, ובסוף היה ממנהיגי המרד שנלחם נגד הרומאים אבל גם נגד דעת תורה צרופה בן רבן יוחנן בן זכאי שסבר שצריך להיכנע ולא למרוד נגד הרומאים,

ובגלל המורדים הרומאים החריבו את בית המקדש והרגו יהודים בלי סוף, וכידוע בסיפור עם המשל של חבית הדבש והנחש על פיה שהקיסר טען שמרסקים את החבית יחד עם הדבש, ולכן החריב את בית המקדש ורצח את יושבי ירושלים בגלל המורדים שלא נשמעו לדעת תורה.

קינה ח = נחמה אמיתית נלמד מיוסף הצדיק "אכוון מי יתנך כאח לי" = שתבוא לנחמני כשם שיוסף ניחם את אחיו.

שהחזירה לי את הכבוד, שאני לא סתם עבד שעלה לגדולה אלא בן טובים ומכובד.

דהיינו, שיוסף טען שמשלתם לי לכבד אתכם כראוי ולחייך אליכם, ואני לא יכול להראות לכם אפילו חמיצות פנים, כי אני התגאיתי במשפחה, ואפילו אם הייתי שונא וכועס בכל זאת המשחק של הנחמדות חייב להמשיך.

ולכן תרגישו נוח, כי לא רק שאני לא יעניש אתכם מתוך טוב לב ורחמים או מחוסר יכולת, ובכל פעם שתעברו לידי תרגישו חוסר נעימות, אלא תרגישו הכי נוח בעולם, כי אני צריך אתכם, אתם עוזרים לי!!! אתם הכבוד שלי!!! ואין לי שום אפשרות ורצון לפגוע בכם, נקודה!! ושווה לי לכבד אתכם, כי זה משתלם לי.

וזה מדהים, שלפחות יוסף יתן להם להרגיש רע בלב, אפי' בלי פחדים, לפחות שיהיה להם מצפון ובושה!! אבל יוסף בא לנחמם, ונחמה זה רוגע.

כך לעתיד לבוא ה' אומר ע"י הנביא ישעיהו מ' נחמו נחמו עמי, נרצה עוונה, כי לקחה כפליים בכל חטאותיה, - שסבלו בגלות כך שנתכפר להם, וגם סבלו כפליים בזמן הגלות במקום אלף שנה אלפיים שנה. וגם בזמן הגאולה ה' לוקח על עצמו את אשמת חטאי עם ישראל כי ברא להם יצר הרע, למרות שאפשר לטעון שיש בחירה לאדם, אבל לעתיד לבוא ה' רוצה לקיים שבועתו לגאולה לכן מקבל על עצמו אחריות לחטאי עם ישראל.

קינה ח' – תפילה עוצמתית שהלב יכאב ויתרגש

א. **אדווה בכל לב** – להכאיב את הלב שאולי יתרצה ה' לי, ב. שאדע מילים נכונות להתפלל שבהם אכאיב ליבי ולהתקרב בליבי לה'. ג. שיכאב לי הריחוק שלי מה', ואקבל על עצמי חיזוק בתורה ומצוות, ד. להתפלל שאזכה לדעת במה אני יכול לרצות את ה', ולדעת איזה חיזוק או ספר מוסר יתן לי התעלות חזקה ומתמשכת. ה. לדבר על הצרות שיש לי כמו בן לאבא – ככה הקשר מתחזק, והלב נפתח.

קינה ט' - 13 פרצות בסורג עשו היוונים בבית המקדש תחת הבטחת ה' "ונתתי שלום בארץ".

אבל כאשר ישראל חוטאים, אזי הגויים כועסים על הסורג שמגביל גוים ומפלא גוים מיהודים להיכנס לבית המקדש, **ולכן היוונים פרצו 13 פרצות בסורג, וגם הרומאים כמובא ב"מלחמות היהודים"** שטיטוס כעס על זה, וצעק על אנשי יוחנן על ההפליה של יהודים מותר להיכנס ולגויים אסור.

וההסבר הוא, שכאשר עם ישראל צדיקים, הגויים מבינים ומצדיקים את סיבת ההגבלה לגויים בהר הבית, לעומת עם ישראל הנכנס יותר מהגויים לבית המקדש, וזה "ונתתי שלום בארץ", שכל הגויים מבינים שעם ישראל עם נעלה מכל העמים.

קינה י' = רצח הנביא זכריה!! הכי שפל שיש!!

כהן גדול, ודווקא אז יהודים רצחו אותו!!! הפכו יום סליחה ומחילה וכפרה, ליום מחריד ונורא!! **ויותר** מזה! הרי אם זכריה לא צדיק היה עליו למות בקודש הקדשים,

זכריה הנביא והכהן הגדול! נרצח ביום כיפור! בתוך בית המקדש, וכולם יודעים מה היא עבודת כהן גדול ביום כיפור, שכל עבודת יום הכיפורים הוא בעבודת יחיד של

ויתכן שהנביא מלמד אותנו שאדום התחילו בפשעים קלים כביכול – עמידה מהצד, ומשם הדרדרו לשמחה לאיד, ומשם לביצוע חורבן בית שני בעצמם, ומשם אכזריות מתמשכת עד ביאת המשיח גם לשרידים למרות ניצחונם הגדול.

כי פשע קטן גורר למדרון, כמו שכתבתי על הידרדרות פרעה שהיה צדיק בתחילתו ושלוש חודשים פרש ממלכות מצרים כי לא רצה לצער את עם ישראל ובסוף הרשיע יותר מהרשעים שדרשו ממנו בתחילת השעבוד לצער את עם ישראל.

וכן מצאנו במשנה **סוטה פרק ט' ט'** משבא אלעזר בן דינאי, ותחינה (יש גרסה תחילה) בן פרישה (בן פרישה) היה נקרא, חזרו לקרונם בן הרצחן. ומבאר **היכין** שבהתחלה היה מטריד אנשים בדיני תורה בלי סוף על כל דבר קל ולכן כונה "בן דינאי".

ולאחר מכן הידרדר יותר והיה רב עם אנשים גם נגד התורה ולכן כונה "בן פרישה" שצריך לפרוש ולהתרחק ממנו, ובסוף הידרדר לרצח "בן הרצחן", והוא התפרסם לרוצח מפורסם מאוד כמופיע בכתובות כז'.

ובפשטות בכדי לדון עם אנשים בדיני תורה פעמים רבות בלי סוף צריך להיות ת"ח עצום, כי כך יודע איך לנצח ובגלל הניצחונות יש לו חשק ותאוה לתבוע ולהמשיך לתבוע לדון תורה, ואכן מצאתי בספרי שופטים נא' "משבא רבי אלעזר בן

יוסף ניחם את אחיו לאחר פטירת יעקב אבינו, כאשר האחים מתחננים ליוסף הלוואי ותעניש אותנו על הצער שעשינו לך, ואילו הוא טוען להם:

א. נכון אתם חשבתם לעשות לי רעה, אבל הקב"ה חשבה לטובה להחיות עם רב. ויוסף מדגיש ומציג רק את הצד שיצא לו טוב מזה, ומוחק מבחינתו את כוונתם הרעה.

ב. ואחרי שיוסף הסביר להם זאת, הוא ממשיך ומדבר אל ליבם, ומסביר **רש"י** שטען להם אם אתם עשרה לא הצלחתם נגד אחד, איך אני אחד יצליח נגד עשר, דהיינו שאני לא צדיק ורחמן, כי גם אם הייתי רוצה להעניש אתכם, אני לא יצליח, אז בשביל מה לנסות???

ג. עד עכשיו הייתי עבד לשעבר, וכשבאתם התפארתו בכם שאתם אחי ומשפחתי, אז אין מציאות שאני יעשה צחוק מעצמי ואני יהרוג או יעניש אתכם - את משפחתי

וטהר לבנו - תשעה באב

זהורית האדום לצבע לבן שזה מוכיח שלא נתכפר לגמרי לעם ישראל, הרי במקום להאשים את הכהן גדול היה עליהם לתקן עצמם, כי הוא הוכיח שהוא צדיק שיצא חי מקודש הקדשים.

ואם רצחו אותו לפני שנכנס לקודש הקודשים מדוע לא המתינו שימות שם אם רשע הוא, ואם יצא חי שזה מראה שהוא צדיק כביכול בהכשר של בורא עולם, אם כן מדוע בכל זאת רצחו אותו? והאם בגלל שלא התחלף בלשון של

קינה יא' = הטעות של יאשיהו הצדיק שלא הקשיב לטענות מלך מצרים, ומי אשם בטעות

את עשרת השבטים, ואולי זה לא כלול בהבטחת ה', כי זה לטובת עם ישראל.

אבל המלך הצדיק לא הקשיב, ולמרות שגם הנביא הזהירו שסירובו היא נגד דעת ורצון ה', ובכל זאת המלך הצדיק לא הקשיב, כי היה עוון של ליצני הדור ששיקרו כאילו הם צדיקים, וזה גרם שהשיב דעת חכמים אחר.

מלך מצרים מסביר למלך הצדיק יאשיהו שהוא רוצה לעבור בארץ ישראל עם צבאו, רק בשביל להילחם באשור, והמלך יאשיהו מסרב עד מוות, כי טען שהוא ועמו צדיקים, ויש הבטחת ה' **"וחרב אפילו של שלום לא תעבור בארצכם"**, אבל שמתי לב לטענה מעניינת שטען לו מלך מצרים, שהוא לא חרב של מלחמה ולא חרב של שלום אלא חרב של נקמה לטובת עם ישראל לנקום באשור שהגלה

קינה יא' – ירו 300 חיצים במלך יאשיהו!! עשו את גופו של יאשיהו כרשת!

ועדיין נשאר חי עד ירושלים!! בשביל שישמעו "צדיק ה' כי פי מריתי!!

חיצו אויב? כמו כן משמע בגמרא שירמיהו חשש שמא יאשיהו בעת פטירתו יתלונן על עונשו, ושמע שהוא הצדיק עליו את הדין, ועשה עליו פרק ד' באיכה על שהצדיק עליו את הדין.

ירו חץ במלך הצדיק יאשיהו, והוא עוצם עיניו למות, ועדיין יורים בו חץ אחר חץ, 300 חיצים בזה אחר זה עד שעשו גופו כרשת, ומהרו לשמוע מה לחש בעת פטירתו ושמעו שאומר **"צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי"**.

ויישל כוח עצום להערתו הנכונה, ולפי זה היה עוד נס יותר עצום, שיאשיהו המלך למרות שירו בו 300 חיצים וגופו היה כמו רשת, הלב המחורר והריאות המחוררות בוודאי לא תיפקדו כלל, והיה אמור למות מיידית בשדה הקרב, אבל ה' רצה שיחיה עד שיגיע לירושלים ושם ימות

ופלא עצום איך אנשים מהרו ולקחו סיכון להתכופף להקשיב לדברי המלך כאשר יורים בו צרור של מאות חיצים, הרי זה סכנה איומה!!! ובפרט שהשומע לחש מטה את גופו ממש לפיו של המלך, בוודאי סיכוי עצום שחיצים יפגעו במקשיב?

ככתוב מפורש בדברי הימים ב לה' **"וירו הירים למלך יאשיהו ויאמר המלך לעבדיו העבירוני כי החליתי מאד: ויעבירוהו עבדיו מן המרכבה וירכיבוהו על רכב המשנה אשר לו ויוליכוהו ירושלם וימת ויקבר בקברות אבתיו"**.

ותחילה רציתי לתרץ שה' נתן כוח ואומץ ליהודים שבמקום שיברחו, סיכנו עצמם שראו שלמרות שפגעו בו 300 חיצים והוא כרשת בכל זאת הוא חי עדיין בנס, למרות שכבר בחץ הראשון כבר עצם את עיניו במחשבה שבה ימות!! וכפי שנראה מהפסוקים לקמן שהמלך הצדיק נשאר לחיות ורק בירושלים נפטר.

שה' החזיקו בחיים עד שהגיע לירושלים כמפורש ב**תרגום**, כי ה' רצה שגם הצדיקים (מלבד אלו שמייהרו לשמוע אותו בשדה הקרב, כפי ששמעו בקשתו להעבירו למרכבת המשנה כי נחלה), ובראשם ירמיהו בירושלים, יקשיבו איך המלך הצדיק מקבל עליו את הדין באהבה קודם מותו, ופיצו זאת בקינות כמובא בפסוק **(כה)** **"ויקונן ירמיהו על יאשיהו ויאמרו כל השרים והשרות בקינותיהם על יאשיהו עד היום ויתנום לחוק על ישראל והנם כתובים על הקינות"**.

ואולי ה' עשה נס מדהים זה, שכולם ידעו את צדקותו של המלך הצדיק יאשיהו שקיבל עליו את הדין, לכן לא מת מיד אלא רק בירושלים אפי' לאחר 300 חיצים כי ה' רצה שיסיפיקו לשמוע במצבו האנוש ביותר איך הוא צדיק שמקבל דין שמים באהבה, ואכן גם הקשיבו למלך לבקשתו להעבירו במרכבת המשנה לירושלים.

ואולי **"מהרו לשמוע"** בירושלים קודם שימות, אבל יתכן שגם עבדיו בשדה הקרב שמעו כפי ששמעו להעבירו למרכבת המשנה ויל"ע.

אומנם הערני הרב זאב אייזן שליט"א שבגמרא תענית כב' כתוב שירמיהו הנביא הוא זה שהיטה אוזנו, ועל ירמיהו זה לא קשה כי עליו לא יכלו לפגוע חיילי נבוכדנצר, אבל השאלה האם ידע קודם, החורבן שיש לו הגנה מפני

קינה יא' – 22 שנה התעכב החורבן,

א. בגלל שהעם הספיד והצטערו על מותו של המלך הצדיק יאשיהו, ב. וגם על איכה יועם פרק ד' באיכה שכתב ירמיהו על פי א ב. ופשר מעלה זו ראה במאמר הבא. ג. לפי הסוד שגילה ירמיהו אחרי המאמר הבא בהמשך.

קינה יא' – בגלל המיוחד בכתובת מגילת איכה שלכן ה' דחה ב22 שנה את החורבן

הוכיח על השקעה מירבית בכתובת מגילת איכה שכך הצליח לזכור אותה בדיוק, וחלק מהצורה לזכור זה שיש סדר הגיוני לדברים, ואולי הסיפור לפי א ב תרם לזכירת הדברים וכך הצליח ירמיהו לשחזר מחדש את מגילת איכה.

בשנת מות המלך הצדיק יאשיהו הקב"ה רצה כבר להחריב את בית המקדש, אבל המתין עוד 22 שנה, בגלל שהעם ספדו למלך הצדיק וגם בגלל מגילת איכה שכתב ירמיהו בכלא שכתבה לפי סדר א ב ויש 22 אותיות.

ולא מובן מה מיוחד במגילת איכה שכתובה יפה לפי סדר א ב שבגלל זה ה' נותן זכות 22 שנים של קיום בית המקדש?? וכי עד כדי כך חשוב לכתוב בסדר וחרוזים??

זה מבהיל עד כמה חשוב מגילת איכה שמנעה חורבן 22 שנה, ועצוב שירמיהו הנביא הצדיק שבזכותו עם ישראל הרוויח 22 שנים עם בית המקדש בכל זאת הוא נזרק לכלא וסבל מרורים ורצו לגזור עליו מוות וכל זה מהיהודים שבירושלים שחשבו שהוא עושה צרות והוא גורם רעות לעם, אוי מה היה לנו ומה י לנו עד היום הזה שאנחנו הופכים את היוצרות.

אלא יתכן שידוע שהמלך יהויקים שרף את מגילת האיכה שכתב ירמיהו והקב"ה ציווה לירמיהו לכתוב אותה שוב בדיוק כמו בפעם הראשונה, ואולי מכך שירמיהו זכר לכתוב אותה שוב בדיוק כפי שכתב בפעם הראשונה זה

וטהר לבנו - תשעה באב

ובדרך אחרת נראה, שמגילת איכה היא בעצם תוכחה נוראה ובכיות נוראות על חורבן עם ישראל, ובדרך כלל דברים מחרידים כאלו כותבים מתוך סערת רגשות בכתובה בשצף קצף, כמין שפך מילים שמתפרץ יחד עם הרגשות ההומות אצל האדם,

אבל ירמיהו דווקא בתוך הכלא הנורא שהיה בו טבוע עד צווארו, לא כתב בשצף קצף, כי מטרת מגילת איכה היא לעורר לתשובה, שעם ישראל יתחברו חזרה להקב"ה כסיום המגילה "השיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם", לכן ירמיהו הגיש את המגילה בצורה יפה ומושקעת באופן בולט לעין, שכך המוסר יתקבל יפה, כי דרך בני אדם לקבל מוסר כשזהה מוגש להם יפה ומכובד.

ואולי גם רימז בסיום שכמו שירמיהו קצף על שעינו ויסרו אותו עד שערי מוות, ובכל זאת דאג לכתוב מגילה יפה ומכובד בכדי להחזיר בתשובה את עם ישראל, כך ביקש מה' שיחזיר אותנו יפה בתשובה למרות שכועס עלינו מאוד עד כדי מיאוס חלילה, בכל זאת "השיבנו ה' אליך".

וזכות ירמיהו שכ"כ מסר נפש והשקיע לכתוב יפה מאוד את המגילה, זכותו היא שערכה את החורבן ב22 שנים.

קודם חורבן הבית איזה חיזוק דרש ירמיהו לעכב את החרבן – ומה נדרש מאיתנו!!

ולא מבינים שזה הצלת הדור!! שזה הגנה כמו לפני חורבן הבית הראשון, שרק לימוד תורה כל היום זה מה שיכול להציל את כל הדור. ולימוד התורה כל היום זה מה שמגן על העם, ופרנסה מידי שמייים והרבה דרכים למקום.

ומה שמצטטים בהתרסה כנגד לומדי התורה כל היום את הפסוק "האחיכם יצאו למלחמה ואתם תשבו פה" זה נאמר לבני גד ובני ראובן שרצו להישאר עם מרעה הצאן בעבר הירדן ולדאוג לפרנסתם ולעשירותם, ולא להשתתף במלחמת כיבוש הארץ, להם היה מגיע צעקות, ובשום פנים ואופן הטענות לא היו על אלו שהקדישו חייהם כל היום ללימוד תורה, ולא היו צעקות וטענות על התמדה בתורה מול השתתפות במלחמה.

ושמתי לב ללשון המכילתא "לא ניתנה תורה לדרוש" כי אפשר ללמוד תורה עם שילוב עבודה ודרך ארץ, אבל "לדרוש" ניתנה תורה רק לאוכלי מן או למקבלי תרומה, שכל עיסוקם רק תורה בלי לדאוג לפרנסה, ומשמעות המילה **לדרוש** הכוונה להגיע לעומק התורה ברמה עמוקה יותר, שהרי אוכלי המן מכונים "**דור דעה**", שזה רמה יותר מחוכמה ובינה, כדברי רש"י **שמות לא** ג' שזה רוח הקודש.

וזה כמו שכל התנאים לא הגיעו לרמה של רשב"י כי הוא למד תורה בהתמדה בצער מערה, 13 שנה – **"ב"מ פה"**.

והרב יוסף היינמן שליט"א מרבני תורת אמת ב"ב, ציין לי שיש סיפור שממש מתקשר למאמר זה, הסיפור מובא ב**קונטרס 'זכרון אבות'** שבסוף ספר 'דברי משפט', להגאון רבי חיים איועירבך זצ"ל, והסיפור עצמו התרחש אצל סבו של המחבר, הגאון **רבי שלמה זלמן איועירבך זצ"ל מפוזנא**, שחיבר כמה חיבורים בנגלה ובנסתר.

הרב הגיע לפוזנא בהיותו ילד קטן, ונמנה על גולי ספרד. אנשי העיר לא ידעו אפילו מי היו אבותיו! ברם, עוד בהיותו עלם צעיר מאוד, נראו בו כישרונות גדולים, והתמדתו בלימודו הייתה להפליא. הנער גדל והבהיל את כל רואיו בחריפותו ובבקיאותו, ולא מש במשך כל היום מבית המדרש, עד שנישא לביתו של רבי אליקים הדיין.

ובעיר פרצה מגיפה רח"ל, ובית הדין גזרו תענית ויום תפילה, והכריזו שכל היודע אודות דבר חשוד בעיר, מחויב לבוא ולהודיע לב"ד שידעו על מה יצא חרון אף ה'. והנה אחד הדברים שהגיעו לבית הדין, היה אודות רבי שלמה זלמן הנ"ל שנחשד בעבירה כי כל לילה בהגיע שעת חצות, יוצא רש"י מביתו, ופונה אל היער שמחוץ לעיר, וחוזר רק לאחר שעתיים-שלוש.

האב"ד והדיין החליטו לעקוב אחת תהלוכותיו של רש"י (שכאמור היה חתנו של הדיין), ולבדוק מה הוא עושה לבדו ביער, בשעת לילה מאוחרת שכוז. בלילה הבא הם יצאו ועקבו אחריו, וראו שהוא הולך ביער עם מנורה קטנה, ובהגיעו למקום מסוים הוא מכבה את המנורה, ומתיישב על הארץ, ובוכה ומיילל על חורבן בית המקדש.

הרב והאב"ד התקרבו למקום, והתפלאו מאוד בראותם שלמרות שרש"י אומר את התיקון חצות לבדו, הם שומעים שם קול נוסף, לא מוכר, המצטרף לבכייה הנוראה על חורבן בית המקדש. עתה ידעו שמדובר באיש אלוקים קדוש, ומיהרו לחזור לעיר. כאשר פגשו את הגרש"ז סיפור לו שעקבו אחריו, וביקשו

ירמיה הנביא לפני גלות וחורבן בית ראשון הוציא את צנצנת המן שטמנו יאשיהו המלך עם הארון במחבוא שעד היום אנחנו לא יודעים איפה זה, בכל זאת ירמיהו הנביא כן ידע ומשם הוציא את צנצנת המן.

ונאמר לבני ישראל עזבו עסקיכם ועסקו בתורה, ענו לו לא שייך, הרי אנחנו צריכים פרנסה, אמר להם הנה צנצנת המן שאכלו במדבר 40 שנה, ובוזה ה' עזר לעם ישראל שילמדו תורה, כי ה' פרנס את לומדי התורה בלי שיעבדו, והרבה דרכים יש למקום לדאוג פרנסה ליראיו. כך סיים **רש"י מהמכילתא בפרשת בשלח טז** לג'.

ונשאלת השאלה מדוע ירמיה אומר לאנשים שחטאו בעבודה זרה, תלמדו תורה! וכי יקשיבו לו? שיבקש מהם דבר ראשון להפסיק לעבוד עבודה זרה??

אלא מדובר כמו שמוכח מסוף דברי רש"י שירמיהו לא פנה לכל העם, אלא ירמיהו דיבר ל"**יראיו**" לצדיקים יראי שמייים שהיה בדור של חורבן הבית, שהיו לומדים תורה כי יראי שמים בוודאי קובע עיתים לתורה, אבל הם היו גם עובדים ועמלים לפרנסתם.

ומהם ביקש ירמיהו, צדיקים תעזבו את העבודה ותהיו לומדי תורה יום ולילה כל הזמן בלי עבודה, כי אנחנו בדור שלפני החורבן, ואתם יכולים להגן על הדור כולו כמו שכתוב בפסוק "**הדור אתם ראו דבר ה', המדבר הייתי לישראל**" שבזמן סכנה לחורבן הבית וחורבן הדור כולו עדיין יש תקווה להינצל מהחורבן, בכוח קבוצה שילמדו תורה כל הזמן בלי פרנסה רק תורה, כאברכים ובני ישיבות קדושות, בלי לשלב עבודות ועניינים אחרים והסדרים אחרים, אלא כמו דור המדבר! **ולפחות** חלק מהעם יתמידו בתורה, אולי זה מה שיציל את עם ישראל מחורבן הבית.

האם הקשיבו לירמיהו או לא הקשיבו לו? לא יודע! אבל נראה שלא הקשיבו לו, או שהיו זקוקים להרבה אברכים ובני ישיבות ולא היה מספיק אברכים ובני ישיבות שזכותם תגן על כל הדור, שהרי לא כתוב שבגלל זה התעכב החורבן והגלות, כפי שכתוב **בקינה יא'** שהגלות והחורבן התעכב 22 שנים בזכות שהעם הספיד והצטערו על מותו של המלך הצדיק יאשיהו, וגם על **איכה יועל פרק ד' באיכה שכתב ירמיהו על פי א.ב.** וכבר כתבתי על פשר מעלה זו, וגם בהמשך בסיפור מובא שהגלות התעכבה 40 שנה כי לא דיברו בבתי כנסת.

ויתכן שהיה חורבן ולא עזר מה שירמיהו הוציא את צנצנת המן כי יתכן שהלחץ מעובדי עבודה זרה השפיע אפילו על יראי שמייים שפחדו להיות אברכים ובני ישיבות ופחדו ללמוד תורה כל היום ופחדו להתפרנס מניסים, ופחדו להתפרנס מהרבה דרכים למקום.

כמו שהיום לצערי הרב יש מצב כפי שמרן ראש הישיבה הרב **דב לנדא שליט"א שזיכתי והוא מורי ורבי משיבת סלבודקא שזועק שהארץ במצב סכנה** כי הארץ באיום שתקיא הארץ אתכם, בגלל העבירות של כלל הדור, ובני הישיבות והאברכים שלומדים תורה כל היום בלי פרנסה אלא סומכים על הרבה דרכים למקום, אותם צדיקים ויראי ה' עוברים הסתה יום יום!! שנאה ודרישות בכל מיני צורות שיפסיקו ללמוד תורה כל היום!

וטהר לבנו - תשעה באב

שמגדלים בהם את התורה - מחלוקת האמוראים היא: גם כידוע בית הכנסת מכונה "מקדש מעט", כמובא ביחזקאל: "ואהי להם למקדש מעט" (יחזקאל י"א, ט"ז) אבל יחזקאל היה לאחר החורבן.

ומחלוקת האמוראים אלו ואלו דברי אלוקים חיים, כי **2 דעות האמוראים נוגעים בשני הדברים שירמיהו חיזק את עם ישראל למנוע את החורבן**, לימוד תורה בהתמדה כל היום – בית שמגדלים בו תורה, וגם בכבוד בית כנסת, שלא לדבר דיבור חול בבית כנסת – בית שמגדלים בו תפילה.

אומנם פלא עצום שבמקום שכתוב בתנ"ך **בית גדול** רש"י מביא מחלוקת אמוראים האם זה בית שמגדלים תורה או בית שמגדלים תפילה, אבל בפסוק שכתוב **"בית העם"**, שם לא כתב רש"י מחלוקת אמוראים האם מגדלים שם תורה או מגדלים בהם תפילה, ובכלל מדוע בתנ"ך פעמים זה מכונה **בית גדול** ואילו פעם אחת זה מכונה **"בית העם"**?

ואולי לאחר שהתחילו לזלזל ודיברו בבית כנסת ובבתי מדרשות, אזי מבית גדול שמגדלים בו תורה ותפילה זה הפך לבית העם...

ואם כן בפעולות שעשה ירמיהו לעבד או למנוע את הגלות ואת החורבן, היה שלא ידברו בבתי כנסת, שלא יהפכו את בתי הכנסת למועדון... וגם לחזק יראי שמים שיעזבו את העבודה ויתמסרו ללימוד תורה כל היום כאברכים ובני ישיבות שבזה ציללו את הדור כולו.

ולאזהבי עיון ראו **ירושלמי מגילה פרק ג'** א"ר יהושע בן לוי [מלכים ב' כה ט] וישרוף את כל בתי ירושלים אלו **480 בתי כנסיות** שהיו בירושלים, וזה מקביל לדברי **מדרש איכה רבה פתיחות**, יב ואת כל בתי ירושלים, ר' פנחס בשם רבי הושעיא אמר **480 בתי כנסיות** היו בירושלים חוץ מבית המקדש, **מנין (ישעיה א')** **מלאתי, בגימטריא 480**, וכל אחת ואחת היה לה בית ספר למקרא ובית התלמוד למשנה, וכולן עלה אספסיאנוס והחרבן, **"ואת כל בית גדול"**, זה בית מדרשו של **רבן יוחנן בן זכאי**.

ופלא שרבן יוחנן וכן להבדיל אספסיאנוס היו בחורבן בית שני, והפסוקים נביאים מדברים על נבוכדנצר שהחריב את ירושלים ואת בית המקדש בחורבן בית ראשון?

כמו כן ידועים דברי הר"מ אהבה יב' א' משה תיקן להם לישראל שיהיו קורין בתורה **"ברבים"** בשבת ובשני ובחמישי בשחרית כדי שלא ישוהו שלשה ימים בלא שמיעת תורה, והאם משמע שכבר בימי משה היו בתי כנסיות שבהם קראו בתורה **ברבים** שלא יעברו 3 ימים בלי תורה?

קינה יב' – אוהלי אשר הכנת להשליך בו לפניך גורל פה

אבל יש כאלה שאין להם מנה מסודרת, אותם ה' משמח בהגרלה שהיא רק כמו תמיכה, וכלפי עבודות בית המקדש מלבד כהן גדול שעושה עבודה בלי הגרלה, כל הכהנים הם כמו בלי חלק, וזקוקים להגרלות, וכידוע שלפני הגרלות היה מצב שכל הקודם זוכה וזה הביא לדחיפות ולסכנה וכו', והקב"ה שמח שמוצאים פיתרון למנוע סכנות דחיפות ומריבות.

קינה יג' – ויפן כה וכה חתם בעדת קודש

ויש"כ לתלמידי היקרים בכיתה ד' ת"ת תורת אמת, **ישראל ברגמן נ"ו, ואלחנן קולר נ"ו, וחיים טעפ נ"ו,**

בגלות, וא"כ מדוע מזכירים **בקינות** זאת כביכול כמצב טוב שהיה בעם ישראל לעומת מצבנו עכשיו **"שהן עתה אכל חודש, כל הרע אויב בקודש"**?

ונראה לתרץ, שאכן במדרשים כמפורש במדרש רבה ויקרא לז', מצאנו להיפך, שעם ישראל במצרים לא היו בעלי לשון הרע ולא בעלי מחלוקת, וכן **בגמרא נדרים לז'** חקרו בסיבת הגלות והביאו סיבות אחרות לגלות מצרים, אלא האמת היא שמשו רבינו כאשר סמך על עם ישראל שאין בהם

שיגלה להם מי הוא זה ואי זה הוא הקול השני שנשמע אומר יחד עמו את ה'תיקון' בתחילה סירב הגרש"ז לספר, אבל כאשר אמר לו רבי נפתלי כץ שהוא גוזר עליו בגזירת המרא דאתרא לגלות זאת, אמר שהיה זה **ירמיהו הנביא שהגיע לבכות יחד איתו על חורבן בית במקדש**.

הרבנים נבהלו מאוד, וביקש ממנו שכיון שזכה להיפגש עם ירמיהו הנביא, ישאלהו מחר כיצד ניתן לעצור את המגיפה שפרצה בעיר.

למחזית חזר הגרש"ז וסיפר **שירמיהו הנביא אמר לו שכידוע 40 שנה לפני שנחרב בית המקדש, כבר היה צריך הבית להיחרב, אבל כיון שלא היו מדברים בבית כנסיות ובבתי מדרשות, נשאר הבית עומד על תילו במשך על אותן 40 שנה, וזאת למרות שבדור ההוא היו רשעים גדולים ועודי עבודה זרה, וכנראה מעטים הגיעו לבתי כנסת, והזכות הגדולה ששמרו פיהם בבית הכנסת, עמדה להם**.

ברם, הוסיף ואמר ירמיהו, ברגע שהחלו לדבר דברים בטלים בבית הכנסת, נחרב בית המקדש, וכל הצרות של היהודים מתרחשות מפני שיחות אלו.

מגיליון "קול ברמה" בעריכת הרב משה מיכאל צורן – גיליון 342 תמוז תש"פ

אבל קצת היה תמוה לי הסיפור, כי **כתוב במשנה תורה לרמב"ם, הלכות תפילה א' ד'** כיון שגלו ישראל בימי נבוכדנצר **הרשע**, נתערבו בפרס ויוון ושאר האומות ונולדו להם בנים בארצות הגוים, ואותן הבנים נתבלבלו שפתם והייתה שפת כל אחד ואחד מעורבת מלשונות הרבה. וכיון שהיה מדבר אינו יכול לדבר כל צורכו בלשון אחת אלא בשיבוש, שנאמר **"ובניהם חצי מדבר אשדודית וגו' ואינם מכירים לדבר יהודית וכלשון עם ועם**, ומפני זה כשהיה אחד מהן מתפלל, תקצר לשונו לשאול חפציו, או להגיד שבח הקדוש ברוך הוא בלשון הקדש, עד שיערבו עמה לשונות אחרות.

וכיון שראה עזרא ובית דינו כך, עמדו **ותקנו להם שמונה עשרה ברכות על הסדר**: שהתפילה האחידה תאחד את עם ישראל גם כשאין בית מקדש קיים, ואכן בבית שני למרות שהיה בית מקדש קיים מובא **בירושלמי מגילה ג' א'** שבירושלים לבד היו **480 בתי כנסת**.

אבל מצאתי בתי כנסיות בנביא ירמיהו: שכתוב שם **"ואת בית המלך ואת בית העם שרפו הכשדים באש"** (ירמיהו ל"ט ח'), ומפרש רש"י **"בית העם" הכוונה לבתי כנסיות**, וכן **ברש"י במלכים ב' כה ט**) וישרוף את בית ה' ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלים ואת כל בית גדול שרף באש: ובגמ' **מגילה נז'** ואת כל בית גדול שרף בא, רבי יוחנן ורבי יהושע בן לוי חד אמר: מקום **שמגדלים בו תורה, וחד אמר: מקום שמגדלים בו תפילה**, וכן בסוף **ירמיהו נב' יג'** וישרוף את בית ה' ואת בית המלך ואת כל בתי ירושלים ואת כל בית הגדול שרף באש: ושם **ברש"י בית הגדול - בתי כנסיות שמגדלים בהם תפילה, וי"א בתי מדרשות**

ה' שמח שהכוהנים עשו הגרלות לחלוקת העבודות בבית המקדש, שלא יהיה מריבות וקנאה ושנאה,

אגב יש כאלה שאין להם מזל בהגרלות, להם אני אומר שכתוב **"ה' מנת חלקי"** – שיש כאלה שלא צריכים הגרלות כי ה' נותן להם מנה מסודרת בלי הגרלות, כמו שבמקומות של אנשים עשירים אין דוכני הגרלות – **"ה' תומך גורלי"**,

משה רבינו הרג את המצרי שהכה איש יהודי רק אחרי שבדק שלא יצא ממנו יהודי, ומשה רבינו סמך שהיהודים עדת קודש שראו לא ילשינו עליו, כי היה בטוח שעם ישראל לא מדברים לשון הרע, (והאם בגלל זה הם מכונים עדת קודש?).

אומנם בסוף שהתגלה הדבר לפרעה מהלשנת דתן ואבירם, אמר משה **"אכן נודע הדבר"** שיש מדברים לשון הרע בעם ישראל ולכן זה הסביר למשה מדוע עם ישראל סובלים

וטהר לבנו - תשעה באב

לשון הרע, אכן צדק שעם ישראל גן נעול מזנות ומלשון הרע.

ולמרות כשהתגלה הדבר אמר "אכן נודע הדבר", כביכול משה רבינו חשב שדתי ואבירם הם דוגמא לתופעה בעם ישראל, אבל הקב"ה בכוונה הותיר למשה את דתו ואבירם כפי שבכוונה ה' הותיר למשה את מיכה עם פסל מיכה כפי

שנראה **בקינה יט'**, בכדי שיתברר למשה שאכן עם ישראל במצרים היו גן נעול מזנות ומלשון הרע, רק דתו ואבירם היו 2 אנשים חריגים ויוצאי דופן שרק הם דברו לשון הרע, אבל עדיין השניים החריגים גרמו נזק לכלל ישראל, כפי שכאשר דתו ואבירם היחידים שיצאו ללקט בשבת ובכל זאת זה גרם נזק לעם ישראל שנחשב שלא שמרו שבת ראשונה.

קינה יג – איכה מול כה

ומשה רבינו כשהרג את המצרי השתמש בלשון **כה וכה** מלבד הפשט שנכתב קודם, כי יש בו עומק של לשון בשורה טובה ונפלאה, שמשה רבינו שמח מאוד מאוד שאין לשון הרע בעם ישראל, לכן לא חשש להרוג את המצרי.

כי עם ישראל שזוהר בלשון הרע, זו בשורה נפלאה ביותר ומתוקה ביותר, כי אז ה' לא שומע עלינו לשון הרע ולא מקבל עלינו קטרוגים וממילא רק טוב וחסד נקבל מבורא עולם הטוב והרחמן.

אגב בקינה יד' כתוב שעם ישראל הצטערו והתאוננו על שהוצרכו להחליף את המילה **אי כה לאיכה**, שהמילה **אי כה** משמשת בקשה, איפה ההבטחות הטובות, וגם בקשה מה' שיתקיימו ההבטחות והטובות, אבל **איכה** עצרה משמעות זו.

כל התשועות הנפלאות שנעשו לעם ישראל בישרו הנביאים בלשון **כה**, ובקינה בוכים שמלשון **כה** עברנו ללשון **איכה**, שמשמעותו **איפה כה**.

ושם כתוב **אי כה הורג מצרי בגן נעול בקודש**, שמשה רבינו הרג מצרי בשם המפורש כאשר ראה מצרי שהציק ליהודים, וממשיך הקינה **"ויפן כה וכה חתם בעדת קדש"** והכוונה שבדק מעשיו של המצרי עד כה ומה שעתיד לצאת ממנו וראה שלא היה ממנו טוב ולא יצא ממנו טוב והרגו, וזה היה חתום כסוד, כי עם ישראל לא דברו לשון הרע במצרים.

ונכון שבסוף התברר שיש דתו ואבירם שהם כן דברו לשון הרע, אבל הם היו בודדים ומקרה נדיר ביותר מועט שממש אינו מצוי.

קינה יד' – יצחק בכה בעת העקידה

עשן הקטורת של העבודה זרה של נשי עשו שעניינם קדושות של עמוד היראה לא מסוגלים לראות ולסבול, לכן שה' יסבול את חטאי עם ישראל ויגאל את עם ישראל למרות העבירות, וה' קיבל את טענת יצחק ובזכות טענתו ה' מביא את הגאולה בלי להרוג את עם ישראל על קידוש ה' שיכפר להם ושיקומו חזרה לתחייה אחרי הכפרה כפי שטענו אברהם ויעקב אבינו.

ויצחק והמלאכים בכו, כי בסוד זה היה על יצחק עמוד היראה לאהוב את עשו הרשע יותר מיעקב ולסבול את עשן הקטורת של הע"ז של נשי עשו. ולכן הדמעות של המלאכים שזלגו לעיני יעקב לא היו מסוגלות לראות את עשן הקטורת של הע"ז לכן התעורר יצחק, אבל נראה שחוש הריח של יצחק לא נפגם כי לא היה בזה שייכות לבכי של המלאכים שנשרו לעניינים של יצחק ויל"ע.

יצחק אבינו בעת העקידה ראה את גלות עם ישראל, ולכן יצחק בכה ביחד עם המלאכים, ואולי זה הדמעות של המלאכים שנשרו על עיני יצחק שע"פ **רש"י תולדות כז' א'** זה אחת המסיבות שבגללם יצחק התעורר בעת זקנותו, והדמעות לא היו דמעות על שנעקד, אלא על מה שראה הוא והם - את הגלות הקשה, ומזה נהיה יצחק עיוור בזקנותו.

רק נשאלת השאלה מדוע לא נהיה עיוור מיד מהדמעות של המלאכים, מדוע רק בעת זקנותו נהיה עיוור? **ומדוע אברהם אבינו מקבל בעקידה הבטחות לגאולה בזכות המצווה, ואילו יצחק רואה "גלות"?**

ויתכן שיצחק אבינו ראה בעת העקידה את סוד היציאה מהגלות, **ויתכן** שהכוונה ע"פ **הגמרא בשבת קי'** שיצחק טען לה' שהוא אהב את עשיו למרות שהיה רשע, ולסבול את

קינה יד' – ביקש יעקב לגלות את הקץ ונתעלמה ממנו

ואולי זה הסיבה מדוע ה' אמר למשה בבשורת הגאולה מגלות מצרים **"אהיה אשר אהיה"**, שאולי אם עם ישראל ידעו שצפוי עוד גלות יתפללו כבר עכשיו לגאולה שלמה ויזהרו מאוד לא לחטוא שלא יגיעו שוב לגלות.

כפי שאכן כמעט היה במתן תורה שה' אמר **"אני אמרתי אלוקים אתם"** שלא תמותו ולולי חטא העגל היו זוכים לגאולה השלימה וכו', אבל ה' חשש שיהודים יתייאשו מהגאולה כשידעו שהגאולה רחוקה היא ולא צפויה בימיהם.

קינה יד - משה סירב לשליחות ה'

אבל באמת **רצון יראיו יעשה**, משה הוא **הגואל העתידי לדור דעה** שבזמן משיח יקומו עם משה כל מתי דור המדבר ויכנסו עמו לארץ ישראל, או כדברי **האור החיים הקדוש** בראשית מט' יא'.

ולכאורה מדוע חשב יעקב לגלות את הקץ, הרי אלפי שנים מיעקב עדיין לא באה הגאולה, וזה לכאורה יגרום יאוש לעם ישראל? **וראה עוד בעניין בקינה טו'.**

אלא יתכן שיעקב סבר שאם יגלה שזמן הגאולה בבחינת **"בעיתה"** הוא רחוק מרחק אלפי שנים, אולי יתאמצו עם ישראל להתפלל שיזכו **"לאחישנה"**. בפרט שיעקב ראה את כל השבטים מאוחדים ויראי ה' ומאמינים שכבוד ה' תמיד נראה בעולם, ומכוח זה יוקדם הגאולה.

משה רבינו סירב לשליחות להיות הגואל מגלות מצרים כי הוא ידע שהוא לא יהיה הגואל העתידי כדברי **רש"י שמות ז' יג'**, ויתכן שמשה רבינו בעצם רצה לבטל את הגלות העתידה, כמו שכאב לו **"אהיה אשר אהיה"**.

קינה יד' - בעת שירת הים התינוקות שאלו את האימהות מתי יהיה הגאולה השלימה?

אלא שמרים דרשה להודות על הנס העכשווי, ולא לדאוג על העתיד, ובגלל הנבואה **התינוקות הפכו מהותן** שבמקום לחשוב על הרגע ולא על העתיד כדרכם של ילדים, הם התינוקות דאגו לעתיד.

ואז שרו ה' **ימלך לעולם ועד** שכאשר תתגלה מלכות ה' ביד רמה אז יהיה גאולה שלימה, וא"כ מה פשר שירת מרים הרי האימהות כבר שרו מתוך נבואה, שאמרו בעת השירה הכללית **"ה' ימלך לעולם ועד"**?

וטהר לבנו - תשעה באב

על גילוי יד הרמה של ה' במצרים, תגבר בעם ישראל הרצון להתעלות שיתגבר יותר היד רמה של ה', ושכל הגויים לא רק יפחדו אלא יתגיירו, ותגיע הגאולה השלימה.

ייתכן עוד שעל ידי השירה בתופים ובמחולות ישתרש השירה גם לימים הבאים, ויזכרו מתוך השירה שתתנגן בביתם תמיד להיות דבוקים במטרה להתעלות עוד בכדי להביא את הגאולה השלימה, ואכן הנשים לא חטאו בעגל, אולי כי לא פסק מהם השירה שניתנה בתופים ומחולות.

ואולי זה מטרת הנבואה שניתנה לתינוקות, לא דאגה לעתיד, אלא לעורר עכשיו את הוריהם להתחזק ולהתעלות יותר, כי לא ראו שהיד רמה והזרוע נטויה של ה' ביציאת מצרים גרמה לגאולה השלימה, שהרי הגויים לא התגיירו רק פחדו, ולכן התינוקות שאלו מה חסר ביד הרמה שהגויים לא התגיירו, בכדי שההורים יתחזקו עוד בהגדלת כבוד מלכות שמים, וכאמור.

כמו כן כמובא בקינה זו, שכאשר נכנסו בני ישראל לארץ ישראל וכבשוה בימי יהושע והמשכן בשילה היה עם קירות אבן במקום קרשים שזה גרם לסייעתא דשמיא שהקל להם לכבוש את הארץ – **רש"י יהושע יח' א'**, זה גרם להם לחשוב שהם דור הגאולה השלימה, לכן קבעו את **טו' באב** שבו התחיל השמחה לעם ישראל שהפסיקו למות במדבר ליום טוב.

ואכן מהות התשובה של האימהות "ה' ימלך לעולם ועד" שהכוונה כמו שענה ה' לבני הגולה שזלזלו בבניין בית שני שהיה קטן בעיניהם לעומת בית ראשון, וה' ענה להם שהשכינה שורה בבית שני אבל כביכול באחוזים נמוכים לעומת הבית הראשון, **אבל** עליהם להתפלל בבית המקדש על הגאולה השלימה ולהיות צדיקים, וכך יזכו שיגדל השראת השכינה בבית המקדש ויגדל המקדש יותר מהראשון ותגיע הגאולה השלימה בימיהם, ראה **זכריה פרק ח' ג' במצודת דוד**.

ובעצם תשובת האימהות "ה' ימלך לעולם ועד" זה לא רק עתיד כי באמת כבר התקיים חלקו ביציאת מצרים שאז כבר התגלה ביד רמה מלכות ה' בעולם, אבל זה עדיין לא השפיע להתגיירות כל האומות רק לאימה ופחד ונדמו כאבן מרוב פחד, כי היה חסר את התעלות עם ישראל, **ואכן** בעת מתן תורה עם ישראל התעלה, וכמעט הביאו את הגאולה השלימה, כי כל העולם היה מושפע מהתעלות עם ישראל וכך היה העולם מגיע לתיקונו הנצחי, כפי שבטל מהם המוות ממיתן תורה ככתוב **"ואני אמרתי אלוקים אתם"**.

ולפי זה שירת מרים הייתה **בתופים ובמחולות**, שיוודו לה' על חסדו שהוציאם ממצרים ביד רמה לעיני הגויים, שסוס ורכבו רמה בים, שעל ידי השירה וההודאה מתוך שמחה

קינה יד – חורבן הבית נגזר עוד קודם בריאת העולם!!

ואולי אכן היה חושך לעם ישראל גם קודם מתן תורה – גלות מצרים האיומה, אבל התחדש במתן תורה שעם ישראל יכול להתמודד בעוצמה נגד גזירת חורבן בתי המקדש שנגזרו עוד קודם בריאת העולם, על ידי כוח התורה לימודה וקבלתה הלכה למעשה, בקיום המצוות כולם.

כי מסיני קיבלנו מתנה ולא להיפך חלילה, אלא השנאה שיש עלינו מאומות העולם זה מתנה, שנראה כוח התורה שנוכל בכוחה לנצח את האומות למרות שנאתם.

כפי שכמעט התקיים הגאולה השלימה בלי חורבן בית מקדש אפילו הראשון, אילו היה משיח מתקיים בימי חזקיהו הצדיק, שביקש הקב"ה לקבעו משיח ואת סנחריב למלך גוג ומגוג, ואם חזקיהו היה אומר שירה על הניצחון העצום שמתו כל חיילי סנחריב כמו שמתו חיילי פרעה בים סוף, אז הוא היה משיח ולא היה חורבן בית המקדש למרות כל הגזירות שנקבעו קודם בריאת העולם.

כי חזקיהו השתמש בכוח התורה כמבוא **בגמרא סנהדרין צד'** שמנו של חזקיהו שהיה דולק בבתי כנסיות ובבתי מדרשות מה עשה נעץ חרב על פתח בית המדרש ואמר כל מי שאינו עוסק בתורה ידקר בחרב זו, בדקו מדן ועד באר שבע ולא מצאו עם הארץ מגבת ועד אנטיפרס ולא מצאו תינוק ותינוקת איש ואשה שלא היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה.

הקינה מתחילה בכך שחורבן בית המקדש נגזר עוד קודם בריאת העולם, וזה מרמז בפסוק **"והארץ הייתה תוהו ובהו"**, וגם בפסוק **"ויהי ערב ויהי בוקר"**, שזה בלשון הקינה **"בלע באות ערבית ושחרית"** שערבית מרמז על חורבן הבית ושחרית מרמז על בניין מחדש של הבית.

והנה באמת עם ישראל עד קבלת התורה נהגו כמו הגויים שקודם יום ואחר כך הלילה מסיים את היום שעבר, ומקבלת התורה והלילה עם ישראל התחילו לנהוג שהלילה קודם ליום, ובעצם יום מתחיל מהלילה ומסתיים ביום כמו שכתוב בבריאת העולם, אז כביכול עדיין לא חל עליהם הגזירה שנגזרה עוד קודם בריאת העולם.

ותחילה חשבתי לומר שמקבלת התורה ירדה שנאה לעם ישראל, כמאמר **הגמרא שבת פט' הר סיני** - הר שירדה **שנאה** לאומות העולם – לשנוא יהודים, **ולכן** מזה נגרר חורבן בית המקדש פעמים על ידי הגויים, **ואכן** רק מקבלת התורה כביכול עם ישראל מתייחס ליום כמו שכתוב בבריאה **ויהי ערב ויהי בוקר**, שיהיה צרות לעם ישראל מכוח השנאה, אבל אחר כך יהיה אור וגאולה, אבל יוצא לפי זה שלפני מתן תורה עדיין היה אור לעם ישראל ולא חושך.

אבל נתקשיתי, שהרי עם ישראל סבל מגלות מצרים עוד קודם מתן תורה, וא"כ עוד לפני זה היה חושך לעם ישראל, אבל עדיין זה לא **חורבן הבית שנחשב כתוהו ובהו** ויל"ע.

"איכה" נדע את הדבר אשר לא דברו ה' – למה שוב "איכה"!!! – קינה יג' יד'

הנביא אמת ולהקשיב לו כרצון ה', או שהוא נביא שקר ולא להקשיב לו כרצון ה' לא להקשיב לנביא שקר.

ונראה לתרץ ב2 דרכים, הדרך הראשונה, שעצם הדבר שיהודי יראי שמים ויראי חטא מבולבלים ולא יודעים מה האמת הנכונה לדרך מסוכנת ביותר זה חורבן גדול ועצום.

תירוץ שני נראה שבפסוק שלפני פניו כתוב (יח) **"נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר אליהם את כל אשר אצוונו"**, והכוונה שעם ישראל יקשיבו לקול נביא שהוא צדיק מובהק וכדברי **הרמב"ן** שלא כל

המילה "איכה" היא מילה של צער כפי שמודגש בהרחבה **בקינות** של תשעה באב, **בקינה יג' יד'**, ואגב בקינה יד' כתוב שעם ישראל הצטערו והתאוננו על שהוצרכו להחליף את המילה **אי כה לאיכה**, שהמילה **אי כה** משמשת בקשה איפה ההבטחות הטובות ובקשה שיתקיימו ההבטחות והטובות, אבל **איכה** עצרה משמעות זו.

ואם כן נשאלת השאלה מה מקום כאן למילה **"איכה"**, הרי כאן מדובר שיהודים רוצים לדעת את האמת האם

וטהר לבנו - תשעה באב

מי נביא כמו משה ומי רחוק מדרכו של משה, שעושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס.

אגב יתכן שאומרים "עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס", שלא כתוב מבקש שכר כזמרי ואולי שכר כזמרי וכפנחס, רק עושה מעשה זמרי ומבקש שכר כפנחס, שמדובר לא ברשע תת רמה, אלא בעושה עבירה אבל גם הוא יודע שהשכר זה לא ההנאה מעבירה שהיא רגעית וחולפת ואינה שווה ואינה מתקרבת כלל להנאה של פנחס, ולכן כתוב מבקש שכר כפנחס, שהוא מבין שהשכר של צדיק זה הנאה אמיתית ושווה כי היא נצחית ומושלמת בזה ובבא לעולמי עולמים, וכפי שבלעם הרשע ביקש שתהיה אחריתו כמוהו.

קינה יד' – למה פחד יעקב וסירב לעלות בסולם כמו המלאכים

בשאלתו **האם לעולם??** רצה להרוויח צמצום זמן הגלות, בכך שהראה להקב"ה צערו שהגלות תימשך כימי עולם,

ואולי טמון בשאלתו בקשה, **שהקב"ה יעודד את עם ישראל שלמרות אורך וקושי הגלות,** שלא ישברו בני ישראל ושלא יחשבו שהגלות לעולם היא, אלא **שתמיד יקוו ויצפו לגאולה הקרובה,** ובתקווה טובה זו יקיימו תורה ומצוות מתוך שמחה למרות קושי וצער הגלות.

וכמו כן רצה יעקב שהגלות תהיה כחלום סוג של קהות החושים ולא לא כמצב ערנות שאז הצער חד יותר, ואכן כתוב **ישעיה נא' יז' "התעוררי התעוררי קומי ירושלים אשר שתית מיד ה' את כוס חמתו את קבעת כוס התרעלה שתית מצית:"**

ומפרש המצודת דוד "הקיצו מעתה מתרדמת הצער." אשר עד הנה שתית כוס החמה הבא מה' ונתמרק א"כ העון. את קובעת - השמרים הקבועים בתחתית כוס התרעלה כבר שתית ומצית את הכל ולא נשאר מאומה, ור"ל כל הרעות הכתובות כבר באו עליך ולא יבוא עוד :

אומנם מוכח מדברי הנביא **ישעיה מח' יא',** לאחר שכתוב שם שה' מנקה אותנו בגלות ולא באש הגיהינום, כתוב **"למעני למעני אעשה כי איך יחל וכבודי לאחר לא אתן,"** משמע שגם הניקיון מהחטאים על ע"י הגלות במקום אש הגיהינום זה רק למען שמו שלא יתחלל חלילה??

ולכאורה הרי חטאי עם ישראל נמחקו בגלל צער הגלות וכוס התרעלה ששתו עד תומה, ולכאורה מן הדין הוא שימחקו עוונותיהם, ולא בגלל חילול ה', וכפי שקבע יעקב אבינו כשלא עלה בסולם וכאמור קודם??

אבל התשובה היא גם כאשר **עם ישראל התנקה מעבירות,** זה עדיין לא מספיק זכות לקבל את הגאולה המובטחת, אלא זה רק **מספיק לעצור את צער הגלות** ששימשה במקום אש הגיהינום, ובכך כבר **תוסר השנאה.**

אבל לנקות בלי אש הגיהינום שאפילו לא יישאר רושם כלל, זה רק למען שמו באהבה, וחשוב ביותר לנקות את הרושם כי רק **כשנמחק הרושם הרע,** רק אז **יכול לשרור אהבה,** ובגלל האהבה תבוא הגאולה, ועל זה חייבים את חסדי ה'.

וכפי שכתוב **בישעיה מג' כה' "אנכי אנכי הוא מחה פשעך למעני וחטאתיך לא אזכר,"** ומפרש המצודת דוד **"וחטאתיך לא אזכור" - ר"ל מחקתים היטב לבל ישאר רושם כלל ולא יזכר,** כי מפורש שם **שאינו להם זכות אבות** וכנ"ל, ורק כך זוכים כל עם ישראל לטוב האין סופי העתיד לבוא בעת הגאולה, ומחיקת הרושם היא למען שמו באהבה.

ולכן יעקב לא נמנה כביכול בפשעי האבות הקדושים, כי מצד פעלו של יעקב אבינו התנקו חטאי עם ישראל בגלות,

העושה אות ומופת מאמינים אותו שהוא נביא, אלא אדם שהיינו יודעים בו מתחילה שהוא ראוי לנבואה בחוכמתו ובמעשיו שנתעלה בהן על כל בני גילו והיה מהלך בדרכי הנבואה ובקדושתה ופרישותה, ואחר כך בא ועשה אות ומופת ואמר שהקל שלחו, מצוה לשמוע ממנו שנאמר אליו תשמעו, ולכן שמעו לאליהו הנביא בהר הכרמל כשהקריב קורבן מחוץ למשכן. וזה כוונת הפסוק שהנביא יהיה כמו משה רבינו **"כמוך",** שאז לא יהיה ספקות ויקשיבו לו גם בהוראת שעה נגד ההלכה כפי שעשה אליהו בהר הכרמל.

אבל אם עם ישראל נכנסים לספקות ולא מרגישים בעצמם מי נביא צדיק מובהק שאש קודש מלוותו שנים רבות, אזי זה חורבן ועצבות, **"איכה",** שאין את התחושה

בקינה כתוב **"יעקב חשש בעולים ויורדים, ויבן כי בו יהיו רודים",** וב"ה **מצאתי מדרש תנחומא פרשת ויצא פסוק ב', "ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלקים עולים ויורדים בו",** א"ר ברכיה בשם רבי חלבו ור"ש בן יוסינה מלמד שהראהו הקב"ה ליעקב אבינו שרה של בבל עולה ויורד ושל מדי עולה ויורד ושל יון עולה ויורד ושל אדום עולה ויורד, **"אל הקב"ה ליעקב יעקב!! למה אין אתה עולה בסולם??**

באותה שעה נתירא אבינו יעקב, ואמר: **כשם שיש לאלו ירידה כך אני יש לי ירידה,** א"ל הקב"ה: **אם אתה עולה אין לך ירידה!!!** וכתוב במדרש שלמרות הבטחת ה', **יעקב אבינו לא האמין!! ולא עלה!!** ודרש ר"ש בן יוסינה שעל זה כתוב (תהלים עח) **"בכל זאת חטאו עוד ולא האמינו בנפלאותיו".**

אמר לו ה': אילו עלית והאמנת לא הייתה לך ירידה לעולם!!! אלא **הואיל ולא האמנת הרי בניך משתעבדים בהללו ד' מלכיות בעה"ז.**

א"ל יעקב: **האם לעולם??** א"ל **"אל תירא עבדי יעקב אל תחת ישראל כי הנני מושיעך מרחוק ואת זרעך מארץ שבים"** כי אעשה כלה בכל הגוים אשר הפיצותיך שם באומות העולם, **ואותך לא אעשה כלה,** אלא **מיסרך ביסורין בעולם הזה בשביל לנקותך מעוונותיך לעתיד לבא,** לכך נאמר **ויחלום.**

ולכאורה משמע שיעקב אבינו חטא בכך שלא האמין להבטחת הקב"ה, ומדוע לא הוזכר בנביא שגם יעקב אבינו שחטא כפי שהוזכר שאברהם ויצחק אבינו חטאו??

אלא אפשר שיעקב אבינו בוודאי האמין שאם ה' הבטיח שאם יעלה הוא לא ירד מהסולם, זה מובטח ולא יתבטל כי הבטחת ה' לטובה אינה מתבטלת, אבל **יעקב אבינו חשש שרק הצדיקים לא ירדו, אבל הרשעים כן ירדו ויכלו ככל העמים שירדו וכלו מן העולם.**

ויעקב אבינו דאג לרשעי עם ישראל שגם הם יזכו לחיי העולם הבא ולגאולה השלימה, לכן רצה שהקב"ה יעניש את כל עם ישראל כולל הצדיקים כל זמן הגלות, כך עם ישראל לא יכלה מן העולם, אלא יזכו לחיי העולם הבא, בכך שהגלות תנקה אותם במקום אש הגיהינום,

וכמפורש בנביא **ישעיה פרק מח' פסוק י' "הנה צרפתיך ולא בכסף בחרתיך בכור עוני" - ומסביר רש"י** שהקב"ה מנקה אותנו בגלות ובעוני במקום לנקות אותנו באש הגיהינום כך נזכה לקבל את הגאולה בניקיון מהעבירות.

ויתכן שיעקב אבינו למרות כל הידיעה הזו, בכל זאת שאל האם לעולם עם ישראל יהיו בגלות?? למרות שידע שכל הגלות היא בכדי לנקות את חטאי עם ישראל לקראת הגאולה וכפי שאמר לו ה' **במפורש קודם לשאלתו,** בכל זאת

וטהר לבנו - תשעה באב

אבל יעקב רצה שלא יהיה נהמא דכיסופא שעם ישראל יתביישו שנהנים בלי מאמץ, לכן רצה יעקב שעם ישראל יקבל כביכול עד כמה שאפשר את הטובה ואת הגאולה בדרך של שחר על עמלם, והחטאים ימחקו על ידי צער הגלות, וכל זה מתוך השתדלות לפחות של חלק מעם ישראל בניקיון החטאים, והתעלות מתוך הניסיונות הקשים והמרים שהיו בגלות.

קינה טו' – טוב לקוות לישועת ה'

ישמח לפעמים בשכר שיקבל הרבה יותר ממה שציפה לקבל ולא קיבל בחייו.

ויתכן שגם הקב"ה מצפה לאדם עד יום מותו שאם ישוב בתשובה מיד יקבלו, וכמו שאסור לאדם להתחרט על העבר ולהגיד סתם טרחתי וסתם התפללתי, כי אז מפסיד את כל השכר שטרם בעבר.

כך יתכן גם מידת הקב"ה, שכאשר אדם מת בסוף בלי תשובה, הקב"ה גם לא מתחרט שציפה לריק, אלא התקווה של ה' שהאדם יעשה תשובה, לא הולכת לריק ויכולה לחול ולהשפיע על צאצאי אותו אדם או יהודים אחרים שיתעוררו בכוח תקוות ה' ויחזרו בתשובה אמן.

קינה טו' – מבקשים שה' יגלה את יום הגאולה

הגאולה, כפי שכתבתי בקינה יד', אך ליעקב נסתלקה רוח הקודש כי יהודים רבים ישברו ויתייאשו מאורך הגלות, ואולי כאן הכוונה שמבקשים שאם יהיו מעט שנים לפני הגאולה שה' יגלה שנוצה כמה שיותר להתחזק ולא להגיע לא מוכנים כראוי למשיח, ואולי גם נקדים עוד יותר את הגאולה.

קינה טז' - ועשר מסעות העלה – שהשכינה הסתלקה מבית המקדש ב10 שלבים

אגב בקינה כתוב שנדב ואביהו נשרפו כשקרבו להיכל בלי רשות, ואילו הרומאים טימאו את בית המקדש בלי שאירע להם דבר. ותחילה חשבתי שטיטוס הצליח לטמא את ההיכל בלי שימות כי ברגע שה' סיים 10 מסעות ללמעלה כביכול אין ה' בביתו, וממילא טיטוס הצליח להיכנס להיכל בלי למות, ואילו נדב ואביהו מתו כי אז הייתה השראת השכינה במקדש.

אבל עדיין קשה שעוד בימי היוונים טמאו את בית המקדש ונכנסו להיכל כמובא בשבת כא' שנכנסו וטמאו כל השמנים שבהיכל ולא מתו – והרי אז היה השראת השכינה כי זה היה באמצע ימי בית שני ואילו הסימנים על הסתלקות השכינה היו 40 שנה קודם חורבן בית שני.

אבל מצד שני הם פחדו להיכנס להכל לכן בקשו מיוסף בן משיטא שיכנס, והוא היה בזמן היוונים המכונה איש צורות שהיה בן אחותו של יוסי בן יעזר עיי' פרי צדיק חנוכה, אבל זה היה רק בהתחלה אבל אחרי זה משמע שהם בעצמם נכנסו, (ואולי בשביל קידוש ה' של החשמונאים, הסכים ה' ליוונים להיכנס ולטמאות זמנית).

קינה טז' - איך נשאר הכותל המערבי ולא נהרס גם.

ואולי הקב"ה דווקא בגלל זה החליט בדיוק להיפך, שהכותל המערבי אכן ישמש לזיכרון אבל לא לגבורת הרומאים, אלא לתקוות היהודים, שיראו איזה עוצמה הייתה להם בעבר כשעשו רצון ה', ואיזה עוצמה תינתן להם כשיחזרו בתשובה,

ולכן ה' כביכול עמד מאחורי כותלנו שלא נתן לרומאים לשנות החלטתם להשאיר את הכותל המערבי, לא מפקד הגדוד וגם לא טיטוס המפקד הראשי, אלא נשארה החלטת המפקד להשאירו.

וכמוכח קודם בנביא ישעיה נא', אבל זה עדיין לא מספיק שיהיו ראויים לגאולה בלי חסדי ה' למען שמו, ורק פעולות אברהם ויצחק פעלו את ההתחייבות שה' יגאל את ישראל באהבה למען שמו.

ויתכן עוד שבהבטחת הקב"ה שאם יעלה בסולם לא ירד, הכוונה שאכן לא יהיו חוטאים בעם ישראל או שיזכו לכל טוב גם בלי עבודת ה'.

טוב לקוות לישועה ולשתוק מאכזבה ויאוש גם כשה' לא עזר, אבל להמשיך בתפילה בלי סוף, "כי רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו". וצריך יהודי לזכור כדברי הקינה ש"עמו אנוכי בצרה", גם כשאין ישועת ה' לצידנו, וקווה אל ה' חזק ואמץ לבך ושוב וקווה אל ה', וכמו שמובא בגמ' שבת לא' שלמעלה בבית דין של מעלה במשך אלפי שנים שאלו ושואלים ב5 השאלות הראשונות בדין, האם ציפית לישועה?

ועל כל תפילה ותקווה באמונה בכוח ה' שהוא כל יכול, נקבל שכר גדול כי זה מה שה' אוהב ורוצה, שנתחבר עליו בכל הכוח גם כשקשה וגם שכביכול אין תקווה, כי היפלא מה' דבר, ואם אדם ידע מה השכר על האמונה והביטחון,

אבל מיד בקינה מבקשים שמיד אחרי הגילוי תכף יבוא המשיח, ואם כן מה עניין לבקש על הכרזת תאריך הגאולה, אלא משמע שיגלה הכוונה שיביא ויקיים עכשיו את יום הגאולה.

אבל לכאורה יותר מתאים שייכתב תביא יום גאולה? או שהכוונה כפי שיעקב ביקש לגלות הקץ אלפי שנים לפני

ועשר מסעות העלה – שהשכינה הסתלקה מבית המקדש ב10 שלבים, שאולי בינתיים יתעוררו ישראל בתשובה.

וברור שאנחנו לא רואים את השכינה אבל מרגישים זאת, וגם רשעים ועובדי עבירה אמורים להרגיש זאת, כי אם הקב"ה רק רצה לעכב את החורבן יכל היה להישאר במקומו עד שיסתלק בבית אחת ללמעלה, אלא שכל מסע בדרך לצאת מבית המקדש התאפשר לכל יהודי להרגיש זאת ולהתעורר בתשובה אם רצה.

למשל הסימנים שראו שהגורל לה' פתאום התחיל לצאת בשמאל, והלשון הזהרית לא התחלף מאדום ללבן ביום כיפור אלא מאדים יותר, והנר המערבי הפסיק לדלוך בנס 24 שעות אלא כבה בסוף הלילה כשאר הנרות, ודלתות ההיכל נפתחו מאליהם, ועוד מראות מפחידים בשמים, שהעם העדיפו לטעון שזה סימן טוב ואילו גדולי ישראל הזהירו שהם סימנים לאסון על עם ישראל.

והיות ואומרים שבזמן הגלות השכינה גם בגלות, אם כן עלינו להרגיש זאת, ואולי נוכל להתקרב שוב אל הקב"ה באהבה רבה אמן ואמן.

ביד 4 ראשי גדודים חילק טיטוס את התפקיד להרוס את 4 צדדי בית המקדש, כל גדוד צד 1, והממונה על הצד מערבי השאיר את הכותל המערבי לזיכרון, וה' כביכול עמד אחר כותלנו ולא רב ריבו, - שלא דרש שגם זה יחרב.

ויתכן שאותו מפקד גדוד רומאי שהרס את כל הצד המערבי רצה כביכול אנדרטת קיר בודדת ענקית וגבוהה שכל העולם יראו מתוך עוצמת הקיר שהיה רק בסיס להחבה שעל הרחבה בנו במשטח ישר את בית המקדש את עוצמת הרומאים, ויתפעלו מה הצליחו הרומאים להחריב.

וטהר לבנו - תשעה באב

אחריו, ואכן לא זה ממנו השכינה לעולם, ונזכור מעמידת הכותל שרבות מחשבות בלב איש ועצת ה' היא תקום.

ובינתיים יהודים רבים מתפללים בקיר זה, ומתחזקים באמונה בביאת המשיח, כי מרגישים גם בזמן החורבן ה' עמד

קינה טז' - כד' – עם ישראל חשו שטיטוס יינזק בכניסה לבית המקדש כי ראו 60 אלף מלאכי חבלה

עם ישראל, ה' משעבדו כעבד לו לנבוכדנצר, שאפילו המלאך של ישראל בגלל חטאי עם ישראל נהפך לרעת עם ישראל, ובוודאי היה לנבוכדנצר שהיה בעבר צדיק בגלל המלאך מיכאל היה לו להיבהל ולומר ומה איתי?? מה יהיה עם החטאים שלי??

ובקינה כד' כתוב שאפילו המלאך מיכאל פתח לנבוכדנצר את הדרך כמו עבד, וזה גרם לנבוכדנצר לגאווה עצומה נגד ה', ועם ישראל התאכזבו שהיו בטוחים שנבוכדנצר וטיטוס יינזקו ע"י המלאכים, והתאכזבו מרות.

ובעצם נבוכדנצר כמובא בחבקוק כפי שהארכתי בפרשת בלק בד"ה **"נביאות משה מול נביאות בלעם"** היה בתחילתו מאמין וצדיק כי ראה את מלאך מיכאל הורג את כל מחנה אשור, ורק בגלל שהתגאה לכן התקלקל ונהיה רשע גדול ואכזרי ביותר, וכאן בעת החורבן כששוב ראה נבוכדנצר את המלאך מיכאל הייתה לו הזדמנות לחזור בתשובה כמו הרוצח **נבורדזון** שנבהל מהמצב מה חטא גורם!! ק"ו שנבוכדנצר שראה את המלאך מיכאל הורג את כל מחנה אשור למען הגנת עם ישראל, עכשיו בגלל עוונות

אבל בגלל הגאווה שהורגל בה שממנה קרס והתקלקל לרשעות, לא רק שלא חזר בתשובה מתוך בהלה, אלא התגאה עוד יותר שאפי' המלאך הגדול מיכאל נכנע בפניו כעבד, ולפחות עם ישראל ראה מה גאווה עושה, שנבוכדנצר לא חזר בתשובה למרות הכל, כי **גאווה הורס הכל!! וגם ראו עם ישראל ולמדו, שאדרבא הרוצה להיטמאות מסייעין בידו, שגאוותו עוד יותר עלתה והרקיעה שחקים.**

קינה יז' – מזכירים זכות יעקב שפיצל את המקלות

וכמו לעניין קללה בעת רע רח"ל כתוב **במדרש איכה** ובתי **שיהודי המכה במקל בין י"ז בתמוז** לט"ב מכה מלאך המשחית במקל של ברזל וממית. ואם בקללה קצת פעולה אנושית מתווסף כוח עצום על טבעי, בוודאי פי כמה וכמה כך הוא לברכה, שפעולת האדם מעט גורם מעשה רב מלמעלה.

ומעשה אבות סימן לבנים בגלות, שהיהודים בקרב עמים רבים, וגם בקרב ערב רב שונאי דת והורסי דת, שתהא הצלחתם תלויה בחריצות ויתרון דעת ובהכשר וסייעתא דשמיא גומר עליהם. כמו שעשה יעקב אבינו.

אגב פלאי פלאים דווקא ביום צום יז' בתמוז מצאתי וכתבתי דברי העמק דבר הללו, אכן סיום דבריו של העמק דבר, זה ברכה נפלאה שזכות יעקב תעמוד שנוכה לשרוד בגלות הקשה, שיהיה לנו סייעתא דשמיא מיוחדת לתחבולות גאוניות, להציל מדי הגוזלים את פת לחמנו, ושהקב"ה יתן לנו תוספת כוח מעל הטבע ממש, ושבהרחבת הדעת נוכל להתכונן כראוי לגאולה השלימה בקרוב אמן ואמן.

בפרשת פנחס כתב רש"י שמקריבים בכל ימי פסח 7 כבשים, שזה כנגד יעקב שכתוב **"והכשבים הפריד יעקב"**, ומקשה מרן זצ"ל וכי מה מיוחד בזה שיעקב הפריד מצאן לבן? ותירץ מרן שזה הוכיח על ישרות עצומה של יעקב שלא נהיה רמאי למרות שאח הוא ללבן ברמאות, ולמרות שלבן רימה אותו 100 פעמים, יעקב לא עשה דין לעצמו במקום פסידא, כי הוא בן תורה אמיתי כפי שהעיד על עצמו **"תרי"ג מצוות שמרתי"** – **אני לא כמו לבן!!**

וכבר מצאנו זכות עצומה בכבשים של יעקב שכתוב ע"ז דברים גדולים עד כדי כך שמזכירים זאת בתפילת הושענא רבה **"מיחם במקלות בשקתות המים"**, שרק חשב לעומק ועשה תחבולות בהיתר בלבד למרות שבא רק להשיב גזל שעשה לו לבן.

ונראה עוד ע"פ דברי העמק דבר שכתב וראוי לדעת שאע"ג שעשה יעקב פעולה נמרצה שעשה תחבולה עם ההפרדה והמקלות וכו' שיוולדו הכבשים נקודים וטלואים, מ"מ בלי השגחה פרטית לא היה מקום שיוולד כ"כ כפי התנאי. אלא העיקר היה השגחה בצירוף איזה פעולה כדרך נס נסתר.

קינה יז' – עוד יותר אכזרי מרצח מיליון יהודים בידי נבוזראדן שר הטבחים

אמא יהודייה רחמנית שהורגת את בנה האהוב ואוכלת את בשרו!! ואולי המיליון יהודים שנרצחו בידי נבוזראדן מתו על קידוש ה' וגם בזכות שמתו התגייר נבוזראדן ויצא מזה קידוש ה' עצום ויל"ע.

כנגד רציחת הנביא זכריה כתוב בקינה שהעונש הגדול היה שנשים רחמניות אכלו בשר ילדיהם, ויתכן כי זה יותר אכזרי ממה שנבוזראדן רצח כמיליון יהודים, כי הוא היה גוי רשע רב הטבחים ולא ציפינו ממנו לרחמים, לעומת

קינה יח' – בית מקדש של מעלה נחרב בעת שנחרב בית מקדש של מטה

את כסא הכבוד שמקומו מכוון למקום שיהיה בית המקדש למטה כשיבנה, והכסא קיים תמיד גם בעת חורבן הבית.

אבל גם הכסא שהיה שלם כביכול כבר אינו שלם עד שימחה זכר עמלק, מלבד שבת שגם אצל הקב"ה הוא מעין עולם הבא שאז הקב"ה כביכול יושב על כסא מושלם/קורסיא (לענ"ד), כפי שאומרים בתפילת **כוונא** לפני ערבית של שבת לפי נוסח ספרד.

ולפי זה מובן מה שרש"י בשירת הים ביאר את הפסוק **"מכון לשבתך פעלת ה' מקדש ה' כונו ידיך"**, שבת המקדש, של מטה מכוון כנגד כסא של מעלה אשר פעלת, ולמה הזכיר כסא ולא בית מקדש של מעלה?

ואולי כי כמו כשנחרב בית המקדש למטה חרב גם בית המקדש למעלה, כך לכאורה גם קודם בניית בית המקדש למטה אין בית המקדש למעלה בנוי כביכול, אבל תמיד יש

קינה יח' – אתה טאטאת 60 ושמונים

בארץ ישראל, ורק יעקב ובניו ירדו לגלות מצרים? אבל יתכן שמברית בין הבתרים שנודע לאברהם ולאבות הבאים אחריו את גלות מצרים, כבר הרגישו הרבות כגרים בארץ ישראל, ולכן התקיים בהם **"כי גר יהיה זרעך בארץ לא להם"**, כי ידעו שכביכול ה' יטאטא את עם ישראל לגלות מצרים.

ה' גירש כביכול מארץ ישראל את כל האבות שלנו דהיינו אברהם יצחק ויעקב עם כל בניהם שביחד יוצא 60, וגם את כל ה80 שמנוח עד אברהם אבינו, וכל זה בשביל שאחרי יכנסו לארץ ישראל עם ישראל עם **שומרי אמונים**. **ובעצם** לא מצאנו שהאבות הקדושים גורשו מארץ ישראל שהרי יצחק לא יצא מארץ ישראל ואברהם אבינו חי ונפטר

וטהר לבנו - תשעה באב

וכמו עם חדש לגמרי, "עם שומר אמונים" שחייבים לשמור על התורה בגדר מצווה ועושה שזה הרבה יותר קשה מעבודת ה' בהתנדבות, והקב"ה יעזור שנזכה להיות תמיד "עם שומר אמונים".

ואכן עם ישראל והאבות כביכול גורשו מארץ ישראל כי היו בבחינת אינו מצווה בתורה ובכל זאת עושה מתוך רצון טוב, אבל עם ישראל חזרו לארץ ישראל אחרי מתן תורה ולימוד התורה במשך 40 שנה במדבר, כאנשים חדשים

קינה יט – מדובר על פסל מיכה

בכישוף הכניסו את הטס כסף שגנב מיכה שיצטרף לתוך הזהב שצרר וסגר אהרן, ולכן יצא העגל לתדהמת אהרן.

ואחרי זה כאשר משה רבינו שרף את העגל ועשה מזה אבק, ובכל זאת כבר נעלם שוב טס הכסף, והוא לא נשרף ולא הפך לאבק? **וכל** 40 שנה שהיו עם משה רבינו במדבר לא חיפשו אותו, ואולי כי עדיין לא השתמשו בו לע"ז.

וכל זה היה מאת ה', כי ה' רצה להוכיח למשה כי רחמיו מעל כל רחמים, וה' יודע עתידות ומה באמת טוב לעם ישראל, ולכן הציע לו שלא יקח משורות הלבנים שום ילד, ורק משה ניסה וזה מה שיצא, תקלה איומה לעם ישראל.

ואולי יאשיהו הצדיק שכתוב עליו **שמימי משה לא היה צדיק כמוהו** – הוא סיים חייו בהצדקת הדין, שאמר **צדיק הוא ה' כי פיהו מריתי**, ואולי בזה תוקן פסל מיכה שהתחיל מפקפק משה שריחם על מיכה.

קינה כ – יסודות בית המקדש

בתורה וגם מדעני רומא שחיפשו לא מצאו, כי ה' לא רוצה שימצאו.

ואכן את היסודות לבית המקדש בנה דוד, ושם היה מי תהומות שרצו להטביע את העולם, ולכן נמחק שם ה' להשקטם, כי זה מקום מעל הטבע - שער השמים.

קינה כ – טיטוס בזז את כלי הקודש

ולא מצא כלי הקודש לעבודת המקדש, **ולכאורה** זה מוכיח שגם בחורבן בית שני לא מיד שרפו הרומאים את בית המקדש, אלא זה לקח כמה ימים שבהם בזזו את כלי הקודש ולכן כהן גדול ניסה לעבוד בבוקר בעבודות בית המקדש שעדיין היה בנוי.

קינה כ – עמלק זרק עורלות עם ישראל

מדובר בערב רב שהם לא נימולו? **או** שהיות ולפני מתן תורה עם ישראל מלו בלי פריעה כמוכא ביבמות ע"א, אי"כ אולי את הפריעה עשה עמלק וזאת זה זרק כלפי השמים ויל"ע.

עשרה הרוגי מלכות קינה כא'

רבי ישמעאל, ובכל זאת יחמדו דווקא את רבי ישמעאל ולא את רבן שמעון בן גמליאל?!

ומיד שמחתי מאוד דווקא בתשעה באב, כי מצאנו **בגמרא ע"ז כ' מעשה ברבן שמעון בן גמליאל שהיה על גבי מעלה בהר הבית וראה עובדת כוכבים אחת נאה ביותר אמר מה רבו מעשיך ה'!!**

וכאן הוכח לכל, שלא היה שמץ של פגם ומחשבת עבירה כלשהיא חלילה בתגובתו של רבן שמעון בן גמליאל **כששיבח את הקב"ה** ביצירת יופיה של הגויה הנאה, כי ראו כולם, שלמרות שהיו רק **שניים במעמד ההריגה בגזירה הקשה**, ואחד מהשניים היה רבן שמעון בן גמליאל.

ובכל זאת הגזירה הנוראה שהרומאים הרשעים יחמדו יופיו של צדיק ויפשיטו עורו היפה של הצדיק בחייו, גזירה זו לא התקיימה ברבן שמעון בן גמליאל שהיה מיקירי ובחירי ירושלים נשיא בן נשיא מגזע המלוכה היהודית שיא המהות של שבחם של אנשי ירושלים, למרות שנרצח

היו בפסל מיכה דברים מוזרים, כי **מיכה** היה תינוק או בן 3, כי המצרים בזמן קושי השעבוד שדרשו לבנות בלי חומר ללבנים, דחסו תינוקות יהודיים במקום שחסר לבינה, וזה היה כשנה לפני יציאת מצרים, ומשה רבינו כביכול תמה איפה רחמי ה', וה' הציע לו שישלף תינוק אחד ויראה מדוע היה עדיף שימות אותו תינוק, ולתינוק שנשלף לניסיון ולדוגמה לדברי ה' עבור משה היה **מיכה**.

ומיכה כנראה היה לבד עם משה ליד הנילוס ברגעים האחרונים קודם יציאת מצרים, כי כולם הלכו לשאול תכשיטים מהמצרים, ורק **משה חכם לב יקח מצוות הלך** להוציא את ארונו של יוסף מהנילוס, ורק **מיכה הילד התינוק** היה לצידו, ומיכה התינוק גנב את טס הכסף שכתב משה **"עלי שור"** להעלות את ארונו של יוסף מהנילוס, ופלא איך משה רבינו לא שם לב – ולא בדק?

וגם בחטא העגל, אהרן צרר את הזהב בבד לפני שזרק לאש, בכדי שלא יכנס לזהב שום פסול, אבל המכשפים

יסודות בית המקדש זה שער השמים, לכן **טבעו בארץ שעריה** ואין אחד שיכול לפגוע בהם, כי הם התחברו לשער השמים, וגם כשחרשו הרומאים את בית המקדש לא הצליחו להרוס את השערים שטבעו, **ואי** אפשר למוצאם כמו שאי אפשר למצוא את קברו של משה שמקומו מצוין

אכן בז' אב כתוב על הבבלים שנכנסו לבית המקדש הראשון ואכלו והתפרעו בו ורק בטי' באב החריבו אותו.

אבל בקינה זו מדובר על בית שני ועל טיטוס, ובכל זאת כתוב שלאחר הבזיזה של כלי הקודש כהן גדול בבוקר קם

עמלק החטיא והרג את היהודים שהיו מחוץ לענן, ולאחר שהחטיאם הרגם וחתך עורלתם וזרק כלפי השמים לבזות את ה' ואת עם הקודש, **ונשאלת** השאלה הרי באותה שנה לפני אכילת הפסח כל עם ישראל עשו ברית מילה? **ואולי**

בקינה כתוב, שהרשע עשה הגרלה מי ירצח ראשון - מעשרה הרוגי מלכות, האם רבן שמעון בן גמליאל הנשיא או רבי ישמעאל כהן גדול.

והנה הרשעים הרגו ראשון את רבן שמעון בן גמליאל, **ורבי ישמעאל הכהן גדול** לקח את ראשו הכרות של הנשיא ובכה עליו תמרורים, ובת השר הרומאי הרשע חמדה את יופיו של רבי ישמעאל וביקשה מאביו שישאיר את רבי ישמעאל בחיים, והרומאי לא הסכים, אבל היא לא ויתרה כי חמדה את יופיו של רבי ישמעאל.

לכן פשטו את עורו היפה של רבי ישמעאל בחייו, וכשהגיעו למקום תפילין נתן צעקה שהעולם חישב להיחרב, ולכן שתק ומת ביסורים נוראים אבל קיים את **וידום אהרן**.

וכידוע יופיים של אנשי ירושלים היה נדיר ביותר וכפי שהגמרא מתארת את יופיו של רבי יוחנן שהיה משיירי אנשי ירושלים, ונפלאותי מדוע התגלגל סיפור חימוד היופי בעת הריגת הצמד הקדושים רבן שמעון בן גמליאל יחד עם

וטהר לבנו - תשעה באב

שהגמרא בכתובות יז' מספרת על רב אחא שהיה מרקיד כלות על כתפיו ולתמיהת תלמידיו אמר דומה עלי כקורה, בלי התפעלות של עבירה כלל.

כמו כן התיאור שרבי ישמעאל לקח את ראשו הכרות של רבי שמעון בן גמליאל **ושם עיניו על עיניו ופיו על פיו באהבה גמורה**, וענה ואמר פה המתגבר בתורה **פתאום** נקנסה עליו מיתה משונה.

ובפשטות "אהבה גמורה" הכוונה שענינו ופיו של רבן שמעון הגיעו לתכלית השלימות בלי שום לכלוך של עבירה, לכן שם עיניו ופיו על פיו ולכן טען שרק פתאום נגזר מיתה משונה, ולא חלילה עונש על חטא של הצדיק המושלם.

הלואי ויהיה דרגות כאלו בדורנו אבל אני רחוק מכך, וחייב אני מיד למחוק כל ראייה, ואפילו לירוק בכדי להמחיש לעצמי מיאוס ממחשבת פסול, אני כי היצר חזק ומסוכן, ואני חלש מאוד מאוד.

קינה כא' – במקום תפילין צרח, למה?

ואולי כי כתוב על תפילין של ראש **"וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו מפניך"**, אבל בזמן הגזרה אפילו מלאך מיכאל עזר כעבד לנבוכדנצר הרשע וכאמור קודם.

כאשר פשטו בעודו חי את עור פניו של רבי ישמעאל כהן גדול מעשרה הרוגי מלכות, כתוב שכאשר הגיעו למקום תפילין צרח וכל העולם חישב להתמוטט ולהיות תוהו ובוהו.

קינה כא' – רבי אלעזר בן שמוע – נרצח באמצע קידוש

ושאלני היקר תלמידי חיים טעם ני"ו מכתה ד' תורת אמת ב"ב וכי יש חרטה לפני הבורא? אלא אכן האדם מקומו ומטרתו הוא עולם הבא היום השביעי, שיהיה שנשמתו שהיא חלק אלוהי ממעל תהיה כולה רוחניות, אבל הקב"ה הקדים עשייתו ליום שישי בכדי שהאדם יעשה ויפעל בחייו עם הגוף להתעלות בעבודת השם, ואכן פסגת האדם השלם הגיע רבי אלעזר בן שמוע כשנרצח בדיוק בסיום פסוק זה, וישר דבק בבורא יתברך כפסגת הבריאה השלימה.

לא גרמו לו לברכה לבטלה רק סיים **אשר ברא אלוקים לעשות ונהרג.**

ובליל שבת פרשת מטות מסעי התשפ"ו נתקעתי בתפילת ליל שבת שלא הבנתי מה הכוונה **"ברא לעשות"** הרי ה' סיים את כל מלאכתו? ומיד פתחתי **רש"י בבראשית** וכתוב שם, שה' ברא בשישי כפול דהיינו כל מה שהיה צריך להיבראות בשבת נברא בשישי.

קינה כב- הורים שחטו ילדיהם במסירות נפש שלא ישתמדו

אולי בגלל שאבות התאכזרו ושחטו בנים שלא יתנצרו, לכן בשואה לא אכלו הורים בשר בניהם בגטאות ובמחנות למרות הרעב הלא אנושי – ולמרות שזה גזירה בתורה המופיע באיכה בקינה כ'.

בן ובת ישמעאל כהן גדול קינה כג'

להם זאת רק באור הבוקר, ואולי בגלל צניעות לא גילו יחוסם בקול בכדי לא לגרום לעבד או שפחה שתרחצ להתחתן עם מיוחד בע"כ, ויל"ע.

עכ"פ הם לא בכו על גדלותם שהם בני רבי ישמעאל כהן גדול, אלא בכו על שורשם של כמה וכמה דורות עד אהרן הכהן ועד יוכבד, כי בבית רבי ישמעאל כהן גדול העצום והענק בכל טוב אמיתי, לא החשיבו את גדלותם כבני האדם הגדול בדור, אלא החשיבו עצמם ואת גדלותם לדורות הקודמים הרבה, כי לא כבוד פשוט חיפשו, אלא כבוד שורשי שמחייב דרך ישרה ודרך של עבודת השם מושלמת כדרך ישראל סבא, שממנו נובע כל כוחם וגדלותם וזה שמחייבם להתקדש ביותר, **א**. לא לנתק את השרשרת, **ב**. לדעת איזה עוצמה רוחנית עומדת אחריו אם ישכיל להתעלות ולצמוח.

זה קיבל ירמיהו בנבואה מיוחדת, שידע שהחינוך של רבי ישמעאל בביתו היה קדושה וכבוד אמיתי המחייב עבודת השם מושלמת, שרק ממחשבה שיפגם הכבוד הקדוש הזה, מתו הילדים זה על כתפיו של זה יחדיו מתוך צער ויגון אמיתי, ועל זה נבכה חזק בטי' באב, כי גם לנו יש יחוס גדול מאחורינו, וחייבים אנו ובנו להישאר מחוברים לנצח.

כד' – בליל תשעה באב היה הפקר וה' לא קיבל את הנשמות בפיקדון באותו לילה

כמו הגוף שמתרענן בשינה, וכביכול מתחייב כל לילה מחדש לה' שיתחזק ביום החדש, ויל"ע.

בפשטות גם מי שנרדם באותו לילה בפשטות קם למחרת, אבל הנשמה באותה לילה לא עברה כביכול ליטוש וריענון

וטהר לבנו - תשעה באב

קינה כו' - אברהם טוען להקב"ה - 10 ב10 - ועי' ד"ה בכי חיים - בכי לדורות עוד תשובה

העגל? ויתכן כי בחטא העגל משה הצליח בזכות טענתו שיהיה חילול ה' שיאמרו מצרים ברעה הוציאם להרוג אותם במדבר ומבלי יכולת ה' וכו'.

אבל עדיין קשה, שהרי אם לא נוצל הזכות, מדוע לא טען אברהם שוב שיהיה 10 כנגד 10 כפי שטען משה, ואם כן טען א"כ מדוע ה' לא קיבל טענתו כאן?? **אומנם** גם משה רבינו השתמש בטענה זו רק כטענה אחת מתוך כמה טענות כי לא היה בטוח איזה טענה באמת תעזור לעם ישראל.

קינה כו' - על טענת יעקב ה' לא עונה

כבר נענשו ומדוע יקבלו עוד עונש? ואם בשביל קידוש ה' שברח והתגיייר, האם כל כך הרבה הרוגים צריך שיתעורר לברוח ולהתגיייר? ויל"ע, **וה' עונה בסוף - יצאתי עמם לגלות, עמם אנכי בצרה, ובקינה כז' כתוב "גזירה היא מלפני".**

קינה כו' כז' - משה לא ידע את מקום קבורתו?? משה נכנס לארץ ישראל בחייו!!! הוא בא לבכות עם האבות הקדושים על חורבן בית המקדש ועל גלות ישראל

כבימי חייו, כי זכרנו מהמלאכים לא היה ממה שראה אותם בעולם האמת אלא מתקופת מתן תורה, וגם משה טען מה יום מיומיים שאני מבוקש לפני בורא עולם, **ולכאורה** בעולם האמת היה כל הזמן קרוב לבורא עולם, ומה אם כן לשונו מה יום מיומיים??

אלא שחזר לחיות ממש בנינוק מוחלט למה שהיה בעולם האמת, כי נשמתו הייתה מנותקת לגמרי מגופו, **ולכן גם** בחזרתו לחיים ברגעים אלו יתכן שלא התחברה נשמתו לגוף אלא רק כבימי חייו בלבד, ואכן כמו בימי חייו הקודמים זכר את המלאכים רק מתקופת מתן תורה, וגם אז משה היה נקרא אל ה' כפי שמופיע בתורה.

אגב נראה מכאן שצערם של חיים רק חיים יכולים לראות ולהבין מתוך השקפתם של אנשים חיים, כי בעולם האמת מה שנראה לאדם בעולם הזה רע שם זה נראה טובה של ממש, ולכן היה צורך להקים את משה והאבות חזרה לחיים ולא לבקש מנשמתם שיפעלו למעלה בשמים, כל זה כתבתי בדרך אפשר

ויצא שמשא זכה להיכנס בחייו לארץ ישראל ולהגיע למערת המכפלה וגם להגיע לירושלים למקום המקדש, ואומנם מצד א' משה בכה מרורות על חורבן הבית ועל גלות עם ישראל, ומתוך צערו ויגונו העצום לא שם ליבו לשמוח על שזכה להיכנס סוף סוף לארץ ישראל, אך מצד ב' הבין את התועלת שהייתה בכך שלא זכה להיכנס יחד עם בני ישראל לארץ ישראל, כי רואה ונוכח שה' נתן את חמתו על עצים ואבנים ולא כילה חלילה בחמתו את שארית ישראל וכדברי המדרש, וא"כ **זכה משה גם להיכנס בחייו לארץ ישראל וגם לראות בעיניו את התועלת בכך שלא נכנס בזמן שביקש להיכנס ולא הורשה.**

כוח תפילת רבים על קבר משה רבינו היה מונע את הגלות - המשך

המדויק ובידיעה מדויקת על מקום הקבורה. ועל קברו של משה לא שייך ידיעה כי קברו היה בנס שנברא מ' ימי בראשית כביכול אין לו מקום, ולכן לא שייך להתפלל על קברו ממש.

רק קשה, שהרי במדרש שהבאנו קודם מפורש שירמיהו הקים את משה מקברו והלך עמו לקברי אבות ויחד הם התפללו על גלות עם ישראל, ובכל זאת עם ישראל הלך לגלות?? וא"כ מה היה מוסף אם עם ישראל היו מתפללים על קברו של משה שיוגן בעדם על ידי תפילה להקב"ה?? **ונראה** שאם רבים בתפילתם על קברו של משה היו מעוררים את משה שיתפלל על ישראל, הרי שתפילתו הייתה עוצמתית פי כמה כי היא באה מכוח תפילת ציבור!! שכוחה יפה יותר מתפילת משה ושלושת האבות הקדושים שקמו במיוחד לתחייה והתפללו ובכ"ז לא נמנע הגלות, ואילו התעוררות מכוח תפילת ציבור הייתה מועילה!!!

ונלמד מזה עד כמה כוחה של תפילת רבים, ונזכור להקפיד תמיד על תפילה במניין גם בבין הזמנים ובימי החופשה, ונדע בתשעה באב עד כמה עוצמתי הקינות שנאמר בציבור, שכוחה הרבה יותר מקינות הנאמרות ביחידות!!!
ובורא עולם יאמר לצרתינו די ויגאל אותנו מגלות זו שנמשכה אלפי שנים, ואנחנו בשם השם נזכיר ומאמינים בכל יום שיבוא, ובורא עולם יתן למייחלים לו תקווה טובה, ובקרוב נזכה לביאת גואל צדק אמן ואמן.

אמרת לי "אל תירא אברהם" ובכל זאת עברתי 10 ניסיונות, אנא תרחם על עם ישראל שלא ילכו לגלות, **והקב"ה טוען נגדו**, עם ישראל עברו על 10 הדיברות.

והנה כתב רש"י שמות לב' יג' בתפילת משה **זכור לאברהם** - אם עברו על 10 הדברות - אברהם אביהם נתנסה 10 ניסיונות ועדיין לא קבל שכרו תנה לו ויצאו 10 ב10.
וכאן בזמן חורבן הבית אברהם אבינו מנסה להשתמש שוב 10 ניסיונות שעבר, וה' לא אומר לו זה כבר נוצל בחטא

אלא נראה שיעקב אבינו בעצמו טוען, היתכן שבגלל הריגת זכריה יהרגו רבים כל כך?? ויתכן שכלול בזה מה שנכתב קודם בקינה יז' שהעונש על רצח זכריה הנביא היה שאימהות שחטו ואכלו את ילדיהם זה עוד יותר אכזרי מרצח מיליון יהודים בידי נבוזראדן שר הטבחנים, וא"כ

המשך חכמה, מבאר דברי הספרי, שמשא רבינו לא היה לו חיבור לגוף בחייו וכל שכן לאחר פטירתו, וזה הכוונה שמשא לא ידע את מקום קבורתו - כי היה מנותק לחלוטין מגופו, **וקצת** היה תמוה לי מדוע צריך לנטות לפשט זה, ולא לפרש כפשוטו שהקב"ה העלים גם ממשא את מקום קבורתו, **אלא** יתכן והדברים פשוטים שאם ה' מעלים מנפטר את מקום קבורתו ממילא נשמתו מנותקת מהגוף.

אומנם מצאנו שנשמת משה ידעה את מקום קבורת גופו, שכתוב במדרש איכה הקדמה פסקה כז' שאמר ה' לירמיהו **לך וקרא לאברהם ליצחק ויעקב ומשה מקברייהם** שהם יודעים לבכות, אמר לפניו רבש"ע איני יודע היכן משה קבור, אמר לו הקב"ה לך עמוד על שפת הירדן והרם קולך וקרא: בן עמרם בן עמרם עמוד וראה צאנך שבלעום אויבים, **עמד ירמיהו על שפת הירדן וקרא בן עמרם בן עמרם עמוד!!** הגיע זמן שאתה מבוקש לפני הקב"ה, אמר לו מה היום מיומים שאני מבוקש לפני הקב"ה? אמר לו ירמיהו איני יודע, הניחו משה והלך אצל מלאכי השרת שהיה מכיר אותן משעת מתן תורה אמר להם משרתי עליונים כלום אתם יודעים מפני מה אני מתבקש לפני הקב"ה, אמרו לו בן עמרם אי אתה יודע שבית המקדש חרב וישראל גלו, **והיה צועק ובוכה עד שהגיע לאבות העולם**, מיד אף הם קרעו בגדיהם והניחו ידיהם על ראשיהם והיו צועקים ובוכים עד שערי בית המקדש.

ובראותי מדרש זה, ראיתי ראייה ברורה לדברי המשך חוכמה, שאכן נשמת משה רבינו ידעה את מקום קבורתה, רק שנשמת משה הייתה מנותקת לחלוטין מהגוף, עד כדי כך שכשמשא קם מקברו לא ידע מה קרה לעם ישראל **ולכאורה** הוא חזר להיות

כתוב בגמרא סוטה יד' על פי גרסת הגהות הב"ח שה' לא רצה שעם ישראל יתפללו בקברו של משה שיתפלל עליהם שיתבטל גזירת הגלות, כי גדולים צדיקים במיתתן יותר מחייהם, ולכן הסתיר הקב"ה את קברו של משה רבינו. **וכפי** שהגמרא שם אומרת עמדו למעלה נדמה להם למטה למטה נדמה להם למעלה נחלקו לשתי כיתות אותן שעומדים למעלה נדמה להן למטה למטה נדמה להן למעלה לקיים מה שנאמר ולא ידע איש את קבורתו.

והקשה תלמידי המצוין יוסף טפירו שהיהודים יתפללו בהר נבו כולו וממילא הם התפללו על קבר משה??

אלא נראה שלא מספיק להתפלל באזור הקבורה אלא צריך ידיעה ברורה על מקום הקבר, וכמו שמצאנו בתפילה שצריך להתפלל לכיוון ירושלים ואם אינו יודע יכוון לבו, עכ"פ יש דרגות במקום התפילה, והסגולה הגדולה היא להתפלל במקום

וטהר לבנו - תשעה באב

למסקנא הקודמת, למה ה' אמר לירמיהו להעיר ולהקים את משה ואת האבות? - המשך

תשובה א. נראה שלמרות שעם ישראל לא נגאלו מיד בכל זאת אין התפילות הולכות ריקם, אלא מועילים לעם ישראל בכל זמן הגלות, וכפי המשמעות שהקב"ה אמר לרחל אמנו כששמע את קולה, מנעי קולך מבכי כי יש שכר

לפעולתך ושבו בנים לגבולם. ב. דווקא בזה מתחדד עד כמה עוצמתי תפילת רבים של עם ישראל שכוחו רב יותר מתפילת האבות ומשה רבינו יחד במקום בית קדשי הקדשים.

ואולי בכך כיפרו האבות על בכי חינום שבנו עם ישראל בליל תשעה באב במדבר, כי כביכול גם האבות העירו אותם בשליחות ה' שיתפללו ויבכו, אבל תפילתם ובכייתם לא התקבלה וזה יוצא כביכול שבנו בכי חינום

קינה ל' – עלים לתרופה

פעם בחודש מעיין שיוצא מקודש הקדשים יוציא עצים עם עלים ופירות לתרופה. ולכאורה בזמן הגאולה נהיה מושלמים ובריאים ועל מה נצטרך רפואה?

ואולי זה ירפא בעלי מומים שדיבר החפץ חיים בשמירת הלשון ח"א שער הזכירה פרק ז', שמי שפגם באבר מסוים אותו אבר יהיה פגום לעתיד לבוא, ואולי כלול בפסוק "והיה

מידי חודש בחדשו יבוא כל בשר להשתחוות לפני אמר ה'", שיבוא כל בשר שצריך ריפוי בבשרו מידי חודש, כשיוצא העצים והעלים לתרופה מקודש הקדשים, בכדי להתרפאות ממומי בשרו הפגום ברוחניות, ולהיות מוכן יותר לקבל השארת השכינה.

ויתכן שהריפוי יספיק רק לחודש, כי הוא עדיין בגדר בעל מום כדברי החפץ חיים ויל"ע.

קינה לה' – עם ישראל אומר על בבל שאני ינפץ את טפיך אל הסלע, כפי שעשיתם לנו

למלכים שהשפילם כך עשו לו, אבל זה לא כמו ניפוץ תינוקות על סלע שימותו בניפוץ בידיים שלנו).

אבל יתכן שבכוח התפילה שיתקיים ע"י אחרים כשזה יתקיים זה יחשב כאילו אנחנו ניפצנו.

וצריך עיון, שבתהילים כתוב "אשרי שיאחז וינפץ את עולליך אל הסלע", - לא שאנחנו נהיה אכזריים, אלא נשמח שגוי יתאכזר כך אליכם? (ואומנם מצאנו בשופטים א' אכזריות שעשו לאדוני בזק, שקצצו לו בהונות ידיו ורגליו, שכאשר עשה

קינה לז' – אפי' בבהמה ועוף ה' השפיע חוכמה

ויתכן כי במלאכת המשכן לא מובא במה התבטא החכמה של הבהמות – (ועי' בספרי וטהר לבנו, שביארתי מה הועיל חוכמת הבהמות במלאכת המשכן, שמות ויקהל בד"ה "טו את העיזים"), ולכן הביאו דוגמא מחמורו של רבי פנחס בן יאיר.

בקינה מובא דוגמא כמו חמורו של רבי פנחס בן יאיר שלא רצה לאכול לא מעושר, ולמה לא הביאו דוגמא ממלאכת המשכן שה' נתן חוכמה אפילו בבהמות כמובא במדרש **רבה שמות מח' ה'** ודייקו זאת מהפסוק **"נתן חכמה בהמה"**,

קינה לז' = כסיל מזל של חודש תמוז

ונלמד שה' הופך הכל עבור עם ישראל ועבור ארץ ישראל, וגם נלמד לשחק עם הטבע לטובה ולברכה, שעקשנות תהיה להתעלות רוחנית, וותרנות תהיה לא להיפגע ולא לכעוס, וכו'.

כוכב כסיל מחמם את כל העולם, ואילו בארץ ישראל הוא מחמם את החורף אבל לא את חודש תמוז, וכמה עלינו להודות לה' על כך, כי גם ככה מאוד חם בארץ ישראל,

קינה לח' – ריח הקטורת הריח טוב עד יריחו

כדברי מפרשי רש"י שמות כט' יח' **"ריח ניחוח אשה לה"**, ואולי ה' רצה שגם לאנשים יהיה ריח נעים בבית המקדש.

וכמובן ריח הקטורת העוצמתי מנע בדרך הטבע ריח בשר שרוף שח קורבנות בבית המקדש שהוא ריח לא טוב,

קינה לט' – כל האימהות גם שרה מזכרות מלבד רבקה?

ואולי רבקה מבטן ומילה של עשו כבר אמרה למה זה אנוכי, וכבר מאז בוכה היא על יעקב ודאגה מאז על סכנת יעקב מעשו הרשע, ולכן דרשה שיעקב יגנוב את הברכות שגם בגלות יהיה נחמה פורתה ליעקב ולא רק רע כל היום.

קינה מ' – נשים הכינו כבר בפורים תכשיטי זהב עבור עלייה לרגל

ואולי הבעלים שמחו שהנשים שמחות לעלות גם לרגל, כי ראו שהנשים מתאמצות להכין לבד תכשיטים מתוך שמחה והתלהבות, (וחוץ מזה אולי הבעלים שמחו שהכינו תכשיטים לבד ובזול ולא קנו מוכן בשיא היוקר).

ואולי זה היה בבית א' עוד קודם נס מגילת אסתר, והנשים שמחו לעלות לרגל למרות שזה חובת כל זכר ולא נקבה, אבל הן רצו לשמוח יחד בירושלים עם הבעל והבנים, ולצורך זה הנשים השקיעו להתקשט ברגל בתכשיטי זהב, וזה הכין את שמחת פורים שיהיה ביום זה לדורות מימי סוף גלות בבל.

קינה מא' – משה אכן שבר את הלוחות ביז' תמוז

השלימות בארון בבית המקדש עד ביאת המשיח במקום שהטמינו יאשיהו. **ויתכן** שלכן בחורבן בית ראשון צמו בטי' תמוז ולא ביז' בתמוז, כי הפריצה לירושלים בטי' תמוז ע"י נבוכדנצר חמורה יותר משבירת הלוחות ויל"ע.

אבל אין בזה מחיקת התורה כמו אספיינוס הרשע וכו', כי משה עשה זאת לתועלת, וגם בשברי הלוחות שמו בארון ויצא לפני המחנה במדבר וגם במלחמות לא' מלכים בכיבוש ארץ ישראל, ובסוף הוא מונח יחד עם הלוחות

קינה מג' – ה' יקנה שנית את עם ישראל בגאולה האחרונה

חטאו עם ישראל, וכפי שהודה ה' לאלהיו בטענתו לה' **אתה הסיבת ליבם אחורנית**, וה' הודה לו **במיכה** שנאמר ואשר הרעותי כמובא בגמרא ברכות לב'.

מה הכוונה? ואולי הכוונה כמו **"לקונה עבדיו בדין"**, שה' התחייב לגאול אותנו וכאילו קונה את העוונות שלנו שלוקח את האשמה עליו, שה' טוען שבגלל היצר הרע

על חורבן בית אלוקינו – ועל הנקודה היהודית הבערת בלב כל יהודי

בְּאֵשׁ: וְאֵת חֹמַת יְרוּשָׁלַם סָבִיב נִתְּצוּ כָּל חֵיל כְּשָׂדִים אֲשֶׁר רַב טְבָחִים: וְאֵת יִתְרֵי הָעַם הַנִּשְׁאָרִים בְּעִיר וְאֵת הַנְּפִלִים

במלכים ב' פרק כה' מתואר החורבן: **וַיִּשְׂרֹף אֶת בֵּית ה' וְאֵת בֵּית הַמֶּלֶךְ וְאֵת כָּל בְּתֵי יְרוּשָׁלַם וְאֵת כָּל בֵּית גְּדוֹל שָׂרָף**

וטהר לבנו - תשעה באב

מרש"י שגם כל יהודי אפי' רשע הנהרג ע"י גוי מכונה כך כי קיבל עונשו, ולא רק רשע שמוסר נפשו על דבר שבקדושה שמתוך זה נהרג.

זזה מזכיר לי את הסיפור על אחאב, המופיע במלכים א' פרק כ' שבו החדד מלך ארם קבץ את כל חילו ובנוסף הצטרפו אליו שלשים ושנים ועלה וצר על שמרון וילחם בה: והוא שלח שליחים אל אחאב מלך ישראל, שאמרו לו כה אמר בן החדד אם אתה רוצה שלום ולא מלחמה תן לי את כסףך וזהבך ששלי יהיו ונשיך ובניך הטובים לי יהיו:

ושימו לב, ויען מלך ישראל ויאמר כדברך אדוני המלך, לך אני וכל אשר לי, עד די כך הסכים אחאב לתת את בני משפחתו לאויב האכזרי, העיקר למנוע מלחמה מעם ישראל.

ואז חזרו המלאכים ואמרו שכן החדד מלבד שיקח לך את המשפחה שלך הוא דורש שתיתן לו את מחמד עיניך!! ומסביר רש"י, "כל מחמד עיניך ישימו בידם ולקחו" - הרי גם המשפחה הם דברי חמדה הם ואת משפחתו הסכים אחאב למסור, אלא מהו מחמד עיניך? חמדה מתוך חמדה, זה ספר תורה, שנאמר בו בתהלים יט' יא' "הנחמדים מזהב ומפז רב".

ואז אמר אחאב בלבו, דבר גדול זה מבקש, אין זה שלי לבדי, של זקני ישראל היא, לפיכך: ויקרא לכל זקני הארץ, (מדרש תנחומא שמות כט, סנהדרין קב ב), ומוסיף רש"י שאף על פי שהיו עובדים עבודה זרה, היו מכבדים את התורה: ובוודאי כאשר הגוי רצה לטנף את ספר התורה, התעוררה בהם הנקודה היהודית שזעקה בתוכם עד כאן.

ואכן אחאב סירב וניגש למלחמה עם בן החדד, כי על ספר התורה הוא לא וויתר!!! למרות שוויתר על אשתו וילדיו!!

ושוב מפורסם העוצמה של הנקודה היהודית בסיפור של יוסף משיטא. המופיע בראשית רבה (סה כב) שבשעה שבקשו הרומאים הרשעים להיכנס להר הבית, פחדו הרומאים ולכן אמרו: יכנס יהודי תחילה. אמרו ליוסף משיטא שהיה יהודי מתיוון: כנס לבית המקדש ומה שתוציא משם יהיה שלך!!

נכנס, והוציא את המנורה של זהב, אמרו לו: את זה אנחנו לא מסכימים שתיקח את המנורה כי אין דרכו של הדיוט להשתמש בזו, אלא כנס שוב והפעם מה שתוציא יהיה שלך! אבל הפעם יוסף סירב ולא הסכים להיכנס שוב.

אמר רבי פנחס: הציעו לו פרס מכס של 3 שנים ולא הסכים. אמר: לא דיי שהכעסתי לאלקי פעם אחת, אלא שאכעיסנו פעם שניה!! מה עשו לו? שמו אותו במנסרה, והיו מנסרים בו. היה מצווח ואומר: ווי, אוי, אוי, שהכעסתי לבוראי!

ויתכן שהרומאים התעקשו שיכנס שוב, למרות שכבר סר פחד הכניסה כשראו שיצא חי, כי הם באו להרוס את הלב הרוחני של עם ישראל, ואוי להם שבגללם יהודי חוזר בתשובה!!

זזה כוח הנקודה היהודית העמוקה שבוקעת ומנצחת את כל הרוע, לא פלא שמגילת איכה מסתיימת בהשיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם, למרות שאנחנו במצב נוראי ככתוב "כי מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאוד, בכל זאת השיבנו ה' אליך ונשובה בזכות הנקודה היהודית שבנו, ולכן חדש ימינו כקדם בקרוב ממש אמן ואמן.

וימותו האנשים מוציאי דיבת הארץ רעה במגפה לפני ה' – מה קרה בט' באב הראשון

ככתוב בתורה, ולולי זאת טוען החתם סופר עם ישראל לא היה מתאבל מאוד, אלא רק מחמת שראו בעונשם המכוער

אשר נפלו על המלך בבל ואת יתר ההמון הגלה בבוזאדון רב טבחים:

ובדברי הימים מתואר החורבן באופן דומה: וישרפו את בית האלקים וינתצו את חומות ירושלים וכל ארמנותיה שרפו באש וכל כלי מחמדיה להשחית: ויגל השארית מן החרב אל בבל ויהיו לו ולבניו לעבדים עד מלך מלכות פרס:

ושמתי לב לסדר החורבן, קודם שרפו את בית המקדש, ולאחר מכן במקור אחד מופיע שהחריבו את החומות ושרפו את הארמונות, ובמקור השני מופיע קודם שריפת הארמונות ורק אחר כך נתיצת החומות.

ואולי הכוונה שבאמת הכי חשוב היה להם להרוס את בית המקדש, ואכן תמיד זה כתוב ראשון, ואחרי חורבן בית המקדש כבר לא היה חשוב להם האם החומות קודם או הארמונות, או שחלק מהחיילים החריבו את הארמונות וחלק החריבו את החומות, וכפי שמשמע בתהילים שהעיקר היה בית המקדש "טמאו את היכל קדשך, שמו את ירושלים לעיים".

ואכן הכשדים רצו דבר ראשון להחריב את בית המקדש את הלב הרוחני של עם ישראל, ורק אחרי זה הם פעלו להחרבת העיר והחומות – לא משנה הסדר.

וגם כידוע שבי' בטבת התחיל המצור על ירושלים, ובט' בתמוז פרצו את חומות ירושלים, אבל לקח לכשדים להתקדם עד כיבוש בית המקדש בז' אב 4 שבועות, והחריבו את בית המקדש בתשעה באב, ולמה כל כך הרבה זמן לקח להם מפריצת החומות עד כיבוש בית המקדש?? ומשמע גם, שבער לכשדים להגיע לכבוש ולהחריב את בית המקדש עוד קודם החרבת כל החומות מסביב.

התשובה פשוטה, כי היהודים נלחמו בעוצמה על קדושת בית המקדש שלא יחריבו אותו הגויים, ובגלל המלחמה הזו התעכבו 4 שבועות מתוך העיר להגיע לבית המקדש.

והיהודים שנלחמו היו תחת מצור של 3 שנים, שמרוב רעב אכלו את בשר ילדיהם, ובכ"ז הם נלחמו בחירוף נפש, ועיכבו 4 שבועות את הכשדים החזקים בתוך ירושלים!!!!

אבל נשים לב, שאכן רוב היהודים מתו במלחמה זו, במלחמה על בית המקדש, ורק מועטים - השארית הוגלו לבבל, וזאת אומרת שרוב היהודים מתו על קדושת בית המקדש.

ועוד נשים לב, מה הייתה רמתם הרוחנית של היהודים הלוחמים, הרי בית המקדש הראשון חרב בגלל העבירות החמורות של עבודה זרה וכו', ובכל זאת, למרות שהעם שבירושלים עבדו עבודה זרה, בכל זאת הם נלחמו בחירוף נפש ובמסירות נפש ורובם באמת מתו למען קדושת בית המקדש. וכל כך למה??

התשובה היא כשראו היהודים את להט הגויים להחריב דבר ראשון את בית המקדש, אז התעוררה הנקודה היהודית בלב העם, ובלהט הנקודה היהודית הם מסרו נפשם על קדושת בית המקדש.

ואולי עליהם נכתב בתהילים עט' "מזמור לאסף אלוקים באו גוים בנחלתך טמאו את היכל קודשך שמו את ירושלים לעיים, נתנו את נבלת עבדיך מאכל לעוף השמים בשר חסידך לחיתו ארץ, שפכו דמם כמים סביבות ירושלים ואין קובר, שהמתים בחורבן בית ראשון נקראים "עבדיך" וגם "חסידך". ואומנם בפרשת תולדות הוכחנו

כתב החתם סופר, שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שהוציאו את דיבר הארץ, ולכן עם ישראל התאבלו מאוד

וטהר לבנו - תשעה באב

ישראל חטא ובכה חינוס בליל ט', הרי הזדעזעו מעונשם של המרגלים? ונראה שעונש המרגלים לא השפיע על עם ישראל לחזור בתשובה, וזה לכאורה סותר את דברי החתם סופר?

ונראה לתרץ, שאכן למרות הזעזוע מעונשם של המרגלים, היצר עדיין בער, ולכן עם ישראל חטא בבכי חינוס בליל ט' באב, ורק לאחר שחטאו בלילה היצר בא על סיפוקו, כי עם ישראל חטאו ונענשו למות במדבר ולא להיכנס לארץ ישראל רק לאחר 40 שנה ורק בניהם שהיו מתחת גיל 20 בעת החטא, ורק כשהיצר נרגע אז התעוררו לחזור בתשובה מתוך הזעזוע ומעוצמת העונש המחריד.

וכך דרכו של היצר עד עצם היום הזה, אדם בשיא תאוותו יודע עד כמה מחריד העונש, אבל האדם בשיא תאוותו ממשיך כשוטה ומתעלם מהעונש המחריד, ורק לאחר שעשה את העבירה הוא מתעורר בפחד אוי מה עשיתי איך חטאתי אוי לי ואוי לנפשי!! ממש כדברי הגמרא אין אדם חוטא אלא אם כן נכנסה בו רוח שטות.

הקב"ה יעזרנו להתגבר על יצרנו הרע, והלוואי ולא נבוא לידי ניסיון באקראי וכל שכן שלא נביא חלילה את עצמינו בידיים לידי ניסיון ולידי עבירה ח"ו, ויהי רצון שנוכל להתגבר על יצרנו תמיד גם כאשר היצר בוער כאש, והלוואי ואכן תפילתנו תתקבל ונצליח באמת ובתמים תמיד להתגבר על יצרנו אמן ואמן.

בכי חינוס - בכי לדורות - איזה בכי גרם לחורבן בית ראשון ואיזה לשני

ואכן למרות חזרתם בגלל הפחד בכ"ז עדיין נשאר להם הכתרים שקבלו על מה שאמרו **"נעשה ונשמע"** ורק כחטאו בעגל הורידו את הכתרים – כי למרות החזרה לא נמחק להם לגמרי מה שאמרו **"נעשה ונשמע"**, מה שקיבלו גירות מרצון ובשמחה.

ולפי זה מובן למה כתוב שעם ישראל בכו **"על משפחותיו"** ולא כתוב **"על משפחותם"**, כי עם ישראל בכו על 2 משפחות, שאם הגרות תהיה מושלמת אכן תותר להם הנישואים עם הקרובות אבל אז יש להם לבכות על הקרבה שלהם לאבות הקדושים שנחתכה, ואם הגירות לא מושלמת אזי הם ישמחו שהם קשורים לאבות הקדושים אבל יש להם לבכות על פירוק נישואיהם עם קרוביהם.

והיות ובבכיותם כביכול הם העדיפו גירות מושלמת והתנתקות מהאבות הקדושים לכן נגזר עליהם בכי לדורות על חורבן הבית, **וכפי** שכתוב **במדרש איכה רבתי פ"א**, שבגלל פעמיים שבכו בכי של תפלות בלילות לכן נגזר עליהם חורבן 2 בתי מקדש, ועל בכי **בלילה של המתאוננים נגזר חורבן בית ראשון, ואילו על בכי בלילה בחטא המרגלים נגזר חורבן בית שני.**

ויתכן שגלל הישנות החטא - שפעמים בכו בכי חינוס וכשחוזרים על חטא פעם שניה זה מחמיר ומעצים את החטא, לכן נקבע זמן הגזירה לפי הפעם השנייה שחטאו, שבכו בליל ט' באב, **ולכן** גם נגזר שבלייל ט' באב יחרבו 2 בתי המקדש, כי אז כביכול **הם לא קיבלו הגנה של זכות האבות הקדושים כי הסכימו להתנתק מקרבתם לאבות, ואולי לכן ה' לא הקשיב לטענות האבות..**

ואולי בגלל זה ה' הקשיב רק **לרחל אמנו**, כי היא כביכול הסכימה להתנתק ממשפחת האבות כשוויתרה על הנישואין עם יעקב עבור לאה אחותה, ובכך הסתכנה שעשו יקח אותה לאשה, **ואכן** היא נקברה בנפרד מהאבות הקדושים כי בזה כוחה, שגם במצב שעם ישראל מנותקים מהאבות, בכל זאת זה זכותה שה' יחמול עלינו בזכותה!!!

אבל ט' באב יתהפך ליום שמח, כי בסופו של דבר על הצד שהגירות מושלמת אז ממילא הגירות שלהם הייתה מתוך **"נעשה ונשמע"** שזה גירות מושלמת בשמחה אמיתית, וזה שלימות עם ישראל, וממילא ה' ישמח בעם ישראל, **אבל** זה רק כשעם ישראל יתנתקו מההנהגות הרעות, וכל כולם יהיה לעשות רצון אבינו שבשמים באופן מושלם, שאז גם אם יסתיים זכות האבות הקדושים **כפי שכתוב בפרשת האזינו**, בכל זאת אז תבוא הגאולה לעם ישראל בזכות ה**"נעשה ונשמע"**.

וכולי תודה לה' על חידוש זה שנתן לי ביום שבת וסיומו בסעודת מלווה דמלכא, וכל כך שמחתי בחידוש הזה שזה עשה לי עונג שבת מעין עולם הבא שאין מתוק מזה בעולם הזה, וגם ביום א' וב' בשבוע כל רגע שנוכחתי בזה הרגשתי מתיקות נפלאה שכל תאוות העולם הזה נמחקים לעומתה, ומחשבת עבירה מיד נמחקת, כי אני מזכיר לעצמי את העונג של חידוש זה, ושוב אני מודה לה' על חידוש נפלא זה!!

של המרגלים שיצא לשונם עד טבורם, **ובשולחן ערוך או"ח תקפ'** כתוב שהמרגלים מתו **בז' אלול** וזה יוצא בדיוק 40 יום **מח' אב** כך שנענשו בדיוק 40 יום כנגד 40 הימים שהלכו לרגל את הארץ.

ולכאורה קשה מאוד דבריו הקדושים, שהרי בליל ט' באב עם ישראל בכו בכי חינוס כי האמינו למרגלים ולא רצו ללכת לארץ ישראל, ואיך יתכן הדבר, הרי **החתם סופר** טוען שהמרגלים נענשו מיד באותו יום שחזרו - יום ח' אב תכף אחרי שאמרו את הלשון הרע על ארץ ישראל, ועונשם המחריד של המרגלים גרם לעם ישראל להתאבל מאוד על חטאם, ואם המרגלים נענשו כבר ביום ח' אב מדוע עם

בשבת פרשת יתרו בתפילת שחרית התעוררה בי שאלה עצומה, שהרי עם ישראל התגייר בקבלת התורה, והרי יש כלל שגר שהתגייר כתינוק שנולד, ועד כדי כך הכלל הזה עוצמתי שאפילו מה"ת מותר לו להתחתן עם אמו או אחותו כי הם כאנשים זרים ממש לאחר שהתגיירו.

ולפי זה קשה למה כתוב שבחטא המתאוננים בלילה עם ישראל **בכה למשפחותיו ופי' רש"י על פי הגמרא יומא ע"ה** שבכו על עסקי משפחות שנאסרו להם **עריות** והיו צריכים לגרש את נשותיהם שהתחתנו עמם קודם מתן תורה, כי לפני מתן תורה הם התחתנו עם עריות כגון אם משה - יוכבד שהייתה דודה של בעלה עמרם אבי משה רבינו.

וקשה מאוד למה בכו!! וכי למה היה להם להיפרד לאחר מתן תורה הרי גר שנולד כתינוק שנולד ואין עליהם איסור קרובים בקרוביהם מלפני הגירות?? **ובספרי על חג שבועות כתבתי מהלך עצום בעניין הקשור ל"שדה תפוחים".**

וכששאלתי שאלה זו ענה לי ת"ח עצום **שהמהר"ל** שואל שאלה זו, **וראיתי** במהר"ל שמתרץ שהיות ובורא עולם גייר אותם בכפייה בכך שכפה עליהם הר כגיגית כפי שכתב **רש"י** בפרשת ויתרו על הפסוק **"ויתייצבו בתחתית ההר"**, לכן הם לא נחשבו כתינוק שנולד בגירותם.

(ויתכן בכוונתו שממילא לא הייתה להם קבלת גירות מושלמת), ולכן עדיין נשאר להם קרבת הבשר וממילא נאסרו בקרוביהם.

ונשאלת השאלה, הרי עם ישראל אמרו לפני זה **"נעשה ונשמע"** וזה קבלת התורה באהבה מתוך רצון אמיתי מכל הלב, ואם כן היה כאן גירות מרצון – גירות מושלמת?? ולפי זה הרי הם כן כתינוק שנולד מחמת הגירות??

ואכן בשפתי חכמים כתב שבהתחלה עם ישראל קיבל את התורה באהבה גמורה כשאמרו נעשה ונשמע, אבל בגלל ששמעו את הקולות ואת העשן הם נבהלו וחזרו בהם, ולכן בורא עולם כפה עליהם הר כגיגית, ולכן זה נחשב כגירות בכפייה וע"פ האמור לכן נשאר בהם איסור קרובים כי הם לא כתינוק שנולד, וכמובן יש הרבה מקום ודעות בכוונת המהר"ל.

ונשאלת השאלה, לשם מה בורא עולם הפחיד את עם ישראל בקולות ובעשן, שבכך גרם לעם ישראל לחזור בהם מרצונם הטוב לקבל את התורה, ואחרי זה לכפות עליהם הר כגיגית, לכאורה עדיף היה שלא יהיו קולות ועשן וכך לא יפחדו ועם ישראל ישארו ב**"נעשה ונשמע"**, ברצונם הטהור לקבל את התורה בשמחה ומרצון טהור??

ונראה שה' בכוונה רצה שעם ישראל לא יהיו כתינוק שנולד בגרותם, כי אם כך הם יפסידו את החיבור והקרבה המשפחתית לאבות הקדושים – לאברהם יצחק ויעקב!! ולכן ברור שה' תכנן שגם יגידו **"נעשה ונשמע"** וגם יחזרו בהם וגם יתגיירו מתוך כפייה!!! הכל למען הקשר שלנו לאבות הקדושים!!!

וטהר לבנו - תשעה באב

ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם - הט' באב האחרון במדבר

ככה בכל תשעה באב הייתה לכולם המחשה של מוות וקבר, והם בכו בקבר על שבכו באותו לילה, וחזרו בתשובה שלימה מידי שנה ושנה בתשעה באב, ואולי לכן יושבים בט' באב על הארץ להמחיש את סבלם 40 שנה בקבר.

ונראה שלכן הצעירים ביותר מתוך אלו שנגזר עליהם למות, שכבו וקמו בשנה האחרונה והתבטלה להם הגזרה, כי הם חזרו בתשובה ובכו יותר שנים משאר חבריהם, וגם הם השתתפו בעול עם חבריהם יותר שנים מכולם.

ובאמת ה' נשבע שאנשי המלחמה ימותו מקרב המחנה, והיות וכל שנה כולם נכנסו לקבר וחלק מתו וחלק קמו לתחייה, והייתה בת קול מפורשת שהבדילה בין החיים למתים, אם כן ההבדלה "בין החיים למתים" - מקרב המחנה" התקיימה כל שנה בין היורדים לקבר.

ולכן בשנה האחרונה שרק מי שהיה אמור למות נכנס לקבר אם כן כבר לא היה שייך שימותו מתוך המחנה, ולכן הם נשארו לחיות, וכל זה רק בגלל שהם השתתפו כל שנה לשכב בקבר כמצוות הקב"ה "חפרו". ובסוף התברר לכל עם ישראל, שציווי ה' לכולם לשכב בקבר כל שנה בתשעה באב, לא היה מיותר אלא חסד ה' נפלא ביותר!!! כך ניצלו לחיים יותר מ 15 אלף יהודים שנתרו בשנה האחרונה.

ללמדנו, שכדאי לנו ללכת בתמימות בחוקי ה', ולקיים מצוותיו בתמימות ובנאמנות, וגם אם לפעמים נדמה לנו בעצת היצר שזה פשוט מיותר וחסר תועלת ח"ו, לא נקבל עצתו הרעה חלילה!!! אלא נתעקש להתמיד בדרך ה' ובמצוותיו, וכך נזכה לראות בטוב ה' המסתתר אחרי מצוותיו, ככתוב מפורש שרצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

כמו כן נרגיל עצמנו להשתתף בצער חברינו באמת, כך אנחנו מקילים עליו ויש בזה ממידת החסד הבונה עולם!!! וגם נרגיל את עצמנו לחזור בתשובה בהמחשה ובדמיון בכדי להעצים את ההתעוררות לתשובה!!! ואנחנו מובטחים שאם נפתח פתח כפתחו של מחט הקדוש ברוך יפתח לנו פתח כפתחו של אולם, ובעזרת ה' נזכה להתקרב אליו יתברך בלב ונפש אמן ואמן

40 שנה אקוט בדור – וכי כל ה40 שנה חטאו? ומה קרה בט' באב האחרון?

ובאותו חטא אנחנו עדיין חוטאים גם היום!! ולכן ה' לא שומע תפילותם ולא קיבל תשובתם", ומה איתנו?!

ואהרן, מלבד בשנה האחרונה שביקשו סליחה גם ממשה לכן נשארו לחיות כי ה' סלח להם.

ולפי זה מובן מה שכתוב בתהילים צה" 40 שנה אקוט בדור ואומר עם תועי לבב הם, והם לא ידעו דרכי, אשר נשבעתי באפי אם יבואו אל מנוחתי", וכתב רש"י: ארבעים שנה - קטתי בהם, רבתי עמהם, נלחמתי בהם ארבעים שנה להמיתם במדבר, כי אמרתי תועי לבב הם:

ולכאורה קשה וכי עם ישראל עשו עבירות בכל ה40 שנה, הרי בתורה כתוב וינסו אותי 10 פעמים, והגמרא בערכין טו' מפרטת אותם, ואכן ה10 מדובר על דור המרגלים ולא דור הנכנסים לארץ ישראל, וכן בתהילים קי' מונה את החטאים כולל חטא בנות מואב החטא האחרון שמופיע בתורה, ואם כן לא מצאנו שעם ישראל חטאו כל ה40 שנה?!

אלא יתכן שבאמת לא חטאו במשך כל ה38 שנה, ואולי כי כאשר היו נזופים וה' כביכול הסתיר פניו מהם, גם היצר הרע נחלש כי זה לעומת זה ברא אלוקים, ואומנם בהעמק דבר בדברים כתב להיפך שאם כשהיה השראת השכינה חטאו כ"ש שחטאו ב38 שנה שהיה הסתר פנים, אבל בכל זאת חטא קורח והמגפה שטענו לאחר עונש קרח "אתם המיתם את קהל ה'" שזה חטאים שהיו בתחילת 38 שנה בזמן שכבר היו נזופים (אם חטא קרח היה לאחר חטא המרגלים וכפי שהארכתי בעניין בפרשת קרח), ובכל זאת יותר מחטאים אלו לא כתוב שום חטא בכל ה38 שנים, ובפשטות אכן לא היה להם חטאים בשנים הללו.

ואם נכונים דברי, יתכן שכוונת רש"י שה' התקוטט כביכול בכל ט' באב של כל שנה ושנה כשהיו כולם בקברים ועשו תשובה עצומה, שהקב"ה רב והתקוטט עמם ולא קיבל מהם את התשובה, אלא התעקש להמיתם כל שנה

תוספות תענית ל' מביא מדרש איכה, שבמשך כל 40 שנה נכנסו כולם בט' באב לקבר, וקבוע מתו מתוכם קצת יותר מ21 אלף, ובשנה האחרונה נכנסו ולא מתו, והמתניו עד ט"ו באב כי סברו אולי טעו בראש החודש, עד שראו לבנה מלאה באמצע החודש והבינו שלא טעו, ויצאו מקברים שמחים כי הבינו שהסתיימה הגזירה. ובתוספות ב"ב קכ"א כתוב שאכן גם בשנה זו – שנת ה40 היו אמורים למות 15 אלף, אבל ה' מחל על הגזירה ולא מתו באותה שנה.

ופלא עצום יש כאן, שהרי מפורש במדרש אגדה במדבר י"ד ל"ד שלא היה אחד שמת לפני גיל 60, ולא היה אחד שחי יותר מ60, אלא בדיוק בגיל 60 האדם מת, ואם כן יצא מכון שכל שנה היו 21 אלף שמלאו להם בדיוק 60 שנה.

ובכל זאת הפלא הגדול הוא מדוע כולם נכנסו לקבר כל שנה בט' באב, הרי רק בני 60 בדיוק מתו ולא הצעירים מגיל זה, ובכל זאת כתוב שכולם נכנסו, ואז בבוקר יצא בת קול "יבדלו החיים מן המתים", אז למה כולם נכנסו?!!

וייתכן, וכפי שהרבנית הצדקת אסתר אלבז ע"ה מאשדוד הסבירה שהיה זו בבחינת נושא בעול עם חברו, שכולם השתתפו בצערם של אלו האמורים למות בתשעה באב, וגם

ללמדנו, שכדאי לנו ללכת בתמימות בחוקי ה', ולקיים מצוותיו בתמימות ובנאמנות, וגם אם לפעמים נדמה לנו בעצת היצר שזה פשוט מיותר וחסר תועלת ח"ו, לא נקבל עצתו הרעה חלילה!!! אלא נתעקש להתמיד בדרך ה' ובמצוותיו, וכך נזכה לראות בטוב ה' המסתתר אחרי מצוותיו, ככתוב מפורש שרצה הקב"ה לזכות את ישראל לפיכך הרבה להם תורה ומצוות.

כמו כן נרגיל עצמנו להשתתף בצער חברינו באמת, כך אנחנו מקילים עליו ויש בזה ממידת החסד הבונה עולם!!! וגם נרגיל את עצמנו לחזור בתשובה בהמחשה ובדמיון בכדי להעצים את ההתעוררות לתשובה!!! ואנחנו מובטחים שאם נפתח פתח כפתחו של מחט הקדוש ברוך יפתח לנו פתח כפתחו של אולם, ובעזרת ה' נזכה להתקרב אליו יתברך בלב ונפש אמן ואמן

40 שנה אקוט בדור – וכי כל ה40 שנה חטאו? ומה קרה בט' באב האחרון?

ובאותו חטא אנחנו עדיין חוטאים גם היום!! ולכן ה' לא שומע תפילותם ולא קיבל תשובתם", ומה איתנו?!

בפרשת חוקת כתבתי שגולת הכותרת של פרשת השבוע היא שסוף סוף בפעם הראשונה עם ישראל עשה מה שפרעה עשה לקראת סוף המכות - לאחר מכת ארבה, שאמר "פרעה לקרא למשה ולאהרן ויאמר חטאתי לה' אלוקיכם ולכם", וגם עם ישראל לקראת הניסיון האחרון שחטאו במדבר, סוף סוף גם הם נתנו כבוד לגדולי ישראל וביקשו סליחה גם ממשה רבינו, ככתוב "ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו בה' ובך".

ואולי בבקשת הסליחה סוף סוף יצאו ממצרים לגמרי, כי בקשו סליחה ממשה רבינו על שצעקו עליו "למה העליתנו מארץ מצרים להמית אותנו במדבר", ובעצם סליחה זו היא סליחה על כל ה10 ניסיונות או רובם, שבניסיונות הקודמים גם טענו על משה מדוע העליתנו ממצרים להמית אותנו במדבר.

אומנם בשונה מפרעה, פרעה למרות שביקש סליחה מה' וממשה לקראת סוף המכות, עדיין ככלב שב אל קיאו חזר לסורו והמשיך לסרב לשחרר את עם ישראל, ואילו לשבחם של עם ישראל הם בבקשתם סליחה אכן הפסיקו לפגוע בה' ובמשה, מלבד חטא בנות מואב שאינו קשור לטענות נגד ה' ולא קשור לטענה למה העליתנו למות במדבר שהיו טוענים כמעט בכל הניסיונות הקודמים.

וייתכן שבגלל שסוף סוף ביקשו סליחה גם ממשה רבינו, דבר שמעולם לא כתוב שביקשו סליחה ממשה, זה גרם שה' לא הרג בט' באב של שנת הארבעים את ה15 אלף האחרונים, כי יתכן שכל הסיבה שה' לא סלח למרגלים למרות שבכו בתשובה ימים רבים וגם כל שנה בט' באב כל דור המדבר בכו בקברים למרות שרובם יצאו חיים בבוקר ורק 15 אלף נשארו מתים בקבר, זה היה כי הם לא עשו תשובה מושלמת כי בקשו סליחה רק מה' ולא ממשה

וטהר לבנו - תשעה באב

בט' באב 15 אלף, ולמה כי טען שהם עם טועי לבב הם, והם לא ידעו דרכי.

ואולי הכוונה שהם לא למדו את דרכי ה' שצריך לבקש סליחה ומחילה גם ממשא ואהרן ולא רק לבקש סליחה מה', כפי שהיה להם ללמוד מהמכות שהיו דרכי ה' לשנות את פרעה הרשע, שגרמו לפרעה לבקש סליחה גם ממשא ואהרן שליחי ה' מלבד מה שביקש סליחה מה'.

ולפי זה מובן שלמרות שה' לא הרג בט' באב רק 15 אלף, בכל זאת דרש מכולם כל שנה ושנה שכולם ישנו בקבר בליל ט' באב, כי ה' רצה שיתעוררו כולם שיתעמקו למה כולנו נכנסים לקבר ולמה לא מספיק התשובה של שנה שעברה, ואולי בהתבוננותם יבינו שעליהם לתקן את מה שפגעו במשא רבינו ובאהרן.

ושמא אם היו מתעוררים ומעוררים את כל חבריהם הנמצאים בקבר לבקש סליחה ממשא ואהרן, אולי ה' היה מפסיק לריב עמם והיה מבטל את הגזירה, כדברי הגמרא חגיגה י' שרבי יהושע מצא מקור להיתר נדרים מהפסוק **תהלים צה' יא': "אשר נשבעתי באפי אם יבוא אל מנוחתי"**, שבועה שנעשתה מתוך כעס ניתנת לביטול: **"באפי נשבעתי וחזרתי ביי"**, ואולי יכלו גם להתעורר וללמוד מבלועי קרח שצעקו וצועקים משה אמת ותורתו אמת.

ואם תשאל הרי כתוב בדברים ט' ה' **"זכור אל תשכח את אשר הקצפת את ה' במדבר למן היום אשר יצאת מארץ מצרים עד בואכם עד המקום הזה ממרים הייתם עם ה'"**, שעד כניסתם לארץ ישראל עדיין הרגיזו את ה', והרי לפי דברי משך 38 שנה לא חטאו, וגם פסקו מלחטוא בשיטים?

ותחילה רציתי לתרץ שהסוף מוכיח שלא חזרו בתשובה כי חזרו לחטוא בסוף 40 שנה שחזרו וטענו מדוע העליטנו ממצרים, אבל תשובה זו קשה בעיני כי רק בני הדור החדש חטאו בשנת 40 ולא דור המרגלים שמתו במשך 40 שנה ולא כתוב שחטאו שוב בסוף חייהם במשך כל 38 שנה? והאם נגיד שמעשי אבות סימן יפה לבנים, שאם ההורים היו חוזרים בתשובה שלימה על שאמרו למה העליטנו אזי בניהם לא היו חוזרים וטוענים אותם טענות רעות וחוצפניות שטענו אבותיהם בתחילת 40 שנה לפני 38 שנה?

ונראה לתרץ, מתוך קושיה נוספת שיש להקשות איזה חטא חטאו ביום שיצאו ממצרים, הרי ביום שיצאו ממצרים רק הכינו מצות בדרך? אלא יתכן שהחטא היה שהוציאו עמם ממצרים גם את פסל מיכה **כמובא בגמרא סנהדרין קג' על הפסוק בזכריה י' "ועבר בים צרה והכה בים גלים"**, ואי זה זה? זה צלמו של מיכה. ובמדרש **תנחומא (בזר) פרשת שלח – הוספה על הפסוק "עד מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה מלינים עליי"**, שהקב"ה נושאם במדבר כביכול: **"ובמדבר אשר ראית אשר נשאך ה' אלוקיך כאשר ישא איש את בנו"** והייתה עבודה זרה בידם, שנאמר אף כי עשו להם עגל מסכה, וכן את מוצא כשעברו בים, צלמו של מיכה עבר עמהם, ולמרות זאת לא השליכם הקב"ה. אמר למשה: הרבה טובות עשיתי עמהם והרבה הן מכעיסים אותי.

ואכן פסל מיכה נשאר עמם גם בכניסתם לארץ ישראל, ולפי זה מתאים שעם ישראל חטאו לה' כל 40 שנה גם עד כניסתם לארץ ישראל, שעדיין לא הרסו את פסל מיכה שהרגיזו את הקב"ה כמובא במדרש הקודם.

ואולי בדרך אפשר עם ישראל משך 40 שנה לא התעוררו לחזור בתשובה גמורה לבקש סליחה ממשא רבינו על שפגעו בו, אולי כי התרגלו לחשוב עליו דברים רעים, וכדברי רש"י **בדברים** שכשמשא היה מאחר אמרו שחשב הרבה בבית מה לגזור עלינו רע, וכשהקדים לבוא אמרו אשתו זרקה אותו מהבית, וזה ליצנות גמורה כי גרש את

אשתו ולא חי עמה כל ימי המדבר, וכשרגילים לחשוב ולזלזל ולדבר רע, קשה מאוד להתעורר ולחזור בתשובה אפילו בקבר כשבוכה ומתעורר בתשובה עצומה לה'.

ודוגמא לזה מצאנו ביוסף, שניסה לעורר את האחים שיתעוררו שטעו ושיראו שהוא צדק בחלומותיו שהוא יהיה מלך, אבל האחים למרות שחזרו בתשובה על שלא רחמו על יוסף כשהתחנן שלכן הגיע להם הרעה, ולמרות כל הסימנים המוזרים ביותר כפי שהרחבתי בפרשת ויגש, בכל זאת אולי היה להם כבחינת קטנה של **"טועי לבב"** שלא הסכימו להבין שטעו בהבנתם ולהודות ליוסף.

והנה משה רבינו לא נכנס לארץ ישראל כי היה עליו למות במדבר יחד עם דור המדבר בכדי שבתחיית המתים לעתיד יקום משה עמם ויכנס עמם לארץ ישראל, אבל אם עם ישראל היו עושים תשובה מושלמת וגם מבקשים סליחה ממשא רבינו וגם הורסים את פסל מיכה, אזי הקב"ה היה מכניס אותם יחד עם משה לארץ ישראל.

ולכן מתקיים הפסוק **"ותקצר נפשי בהם וגם נפשם בחלה ביי"** שה' הצטער ביותר על פטירת הרועים שלא קיבל את כל תפילות משה להיכנס לארץ ישראל, כי דור המרגלים ישראל המשיכו עד רגעם האחרון להכעיס את ה' בכך שלא ביקשו סליחה ממשא, וגם שלא הרסו את פסל מיכה.

והנה במדרש יט' נא' על שנת 40 כתב שקשה איך יתכן שכתוב **"ותקצר נפש העם בדרך"** הרי כתוב (נחמיה ט) **"ורוחח הטובה נתת להשכילם"** ומפורט שם שהיה להם הכל בדרך בנוחות מושלמת?

ותירץ המדרש שמדובר על אלו שנשארו לחיות מדור המרגלים, שנגזרה עליהם מיתה, ולא היו רואים במדבר נחת רוח ולא רוח טובה, **"ונפשנו קצה בלחם הקלוקל"** שדור המרגלים לא היה יכול לטעום אותו הדור מפירות הארץ כלום, אמר ר' עקיבא כשהיו מגלים להם התגרים הסל שבא מן פירות הארץ היו מתים, לכך ותקצר נפש העם בדרך, הם שרגנו ונפשנו קצה.

ואולי כל סבלם היה רק לפני שביקשו סליחה ממשא, אבל לאחר עשו תשובה שלימה ואז יכלו כן להיכנס לארץ ישראל, ולאכול מפריה ולא למות.

ושמא ה15 אלף האחרונים שלא מתו בקבריהם בט' באב, כי זה היה בתוך 30 יום שמודגש בתורה שבמשך כל 30 יום בכו כל עם ישראל על פטירת אהרן בא' אב, ואולי בגלל שבקברם בכו גם על פטירת אהרן ככתוב **"כל"**, אם כן אולי לכן הקב"ה **התחשב בכייתם על הצדיק שפגעו בו בחייהם**, ולכן המתין שימשיכו לחיות ויתקנו בבקשת סליחה ממשא בהמשך בעת ניסיון הנחשים.

ואכן הקב"ה ידע שכך התגלגלו כל הדברים, לכן כבר בא' ניסן בתחילת שנת ה40 כתוב **"כל העדה"** – וכתב רש"י, שכבר תמו מתי מדבר, רק יתכן שה15 אלף האחרונים לא ידעו עד טו' באב שהם לא ימותו. ואכן כך כתב ר"ח פלטיאל לתרץ.

ואולי גם כאשר נשארו לחיות אחרי טו' באב, עדיין סבלו כדברי המדרש שהיו מתים ממראה וריח פירות ארץ ישראל, ורק כאשר סוף סוף ביקשו סליחה ממשא רבינו, רק אז התרפאו לגמרי גם מהרס הנחש, וגם ממה שפגעו במשה.

וכאמור קודם למה כל כך היה קשה להם להבין שלתשובה שלימה צריך גם לבקש סליחה ממשא רבינו, יתכן כי התרגלו במשך שנים לחשוב רע על משה רבינו וללעוג לו, כדברי רש"י בתחילת דברים, והרגל רע של שנים נקבע בטבע ובמוח וקשה לשנותו, ואולי כאשר ראו שגם משה נענש כי שינה משליחות ה', הבינו שמשה היה שליח נאמן שעשה אך ורק רצון ה', ולחינם פגעו והעליבו אותו.

וטהר לבנו - תשעה באב

3 שבועות - ימי בין המצרים

זאת עד כמה שניתן ולתת עוד הזדמנות ועוד הזדמנות לחזור בתשובה.

ולכן חודש זה נקרא חודש אב, כי חודש זה מראה לנו שיש לנו אבא שמאוד אוהב אותנו, גם בשיא כעסו שניתן רשות להחריב את בית מקדשו שזה שיא הכעס, בכל זאת הוא אוהב אותנו ורוצה שנשוב אליו גם בשיא כעסו, וזה מוכיח באופן כי מושלם על היותו אב לנו – אכן אבינו אתה ואנחנו בן/ך, ורוצים בקרבתך תמיד, רק היצר מקשה עלינו.

ייתכן שלכן **אהרן הכהן נפטר בר"ח אב**, וזה הפטירה היחידה שכתוב בתורה תאריכה, וכל כך למה? כי אהרן הכהן גם היה אבא מסור לעם ישראל, ובאהבתו את הבריות קרבים לתורה, ועשה שלום בניהם עד כדי שהיה רודף שלום, ואהובם של ישראל נפטר בר"ח אב ללמדנו שחודש זה הוא חודש המקושר לאבא אוהב, שתמיד נדע גם בימי הגלות הארוכה והקשה, שתמיד יש לנו אבא אוהב ודואג מאוד.

ימי אב כנגד 10 ימי תשובה

וכהגדרת **האדמו"ר הקדוש רבי אהרן מבלז זצ"ל**, שטי' באב מי רוצה לאכול, וביום כיפור מי צריך לאכול.

ולכן, למרות שעיצומו של האבל הוא ב' באב שאז נשרף בעוצמה בית מקדשנו, בכל זאת חז"ל מעטו יום באבלות אב, ללמדנו שכוח עשרת ימי תשובה מתוך מלכות ה' עלינו ומתוך נקיות וטהרה ומתוך ימי רחמים שווים הם יותר מתשובה מתוך עצבות.

אבל נקיי הדעת בוכים משך כל השנה על גלות השכינה והם בדרגה גבוהה עד למאוד, כי הם בעלי תשובה וצדיקים מכבר הימים, רק מתוך אהבת ה' הבוררת בקרבם מצטערים הם יום יום על גלות השכינה וגלות עם ישראל, והלוואי ונזכה לחזור בתשובה הן בימי הצער והאבל והן בימי הרחמים והסליחות אמן ואמן.

חיזוק על שלבי התשובה בתמוז אב אלול

ושלב הבא הוא **"אב"** שעלינו להעריך תורה ומצוות ואפי' אם עד היום הייתי רשע, מהיום אשמע כי החלטתי חודש קודם שעלי להתהפך במחשבותי מה טוב ומה רע באמת, מי וצדיק הוא מקור קנאותו ופסגת שאיפתו, ולהיפך עבירות ורשעים הם מיאוס בעיניו, ואחרי תקופה הוא מתחבר לתורה ומצוות כי זה עיקר החשיבות שרואה בחייו.

ובאלול הוא כבר צדיק שאינו רק מקנא ושואף להיות צדיק, אלא **אני לדודי ודודי לי**, שאני מצד עצמי כבר התעלתי שבזכות עצמי אני כבר קרוב לה' כבן אצל אב, ועל זה מתאים הפסוק **"וצדקה תהיה לנו כי"** שיש לי כבר זכות עצמי בגלל ההתעלות שעשיתי בחודשים אלו, **ובתשרי** שמוקפים במצוות מיוחדות מתקיים הפסוק **"ויראו אותה שרי פרעה"**, שהיופי של היהודי המתחזק יבקע אורו ויופיו גם אצל חבריו הקודמים הרשעים שיעריכו אותו על מעלתו האמיתית.

לימוד זכות על עם ישראל

בכל זאת שארית ישראל מחזיקים באמונם וחלקם באופן מושלם וחלקם למחצה ולשליש ולרביעי, כי בכל זאת הגלות הארוכה השפיעה לרעה, וכפי שמפורש בנביא שהגלות הארוכה גורמת לנפילה רוחנית.

ולכן אנחנו מתקנים את נפילתם של 10 השבטים, על כל פנים את רובם של עשרת השבטים, שהנה למרות הגלויות, עדיין נשארו מאוחדים כעם יהודי הדבק במשך רוב הדורות רוב רובו של עם ישראל בתורה ובכל מצוותיה, ועל ידי תיקוננו יכולת לעשרת השבטים שנבללו בין האומות.

זה פשוט מדהים שלקח לטיטוס קיסר האימפריה הגדולה בזמנו 3 שבועות מאז פריצת חומות ירושלים עד שהגיע לבית המקדש והחריבה, ומי עיכב בידו? הרי היהודים שבירושלים היו מורעבים ומתו מרעב ומצמא עקב המצור הארוך שהיה על ירושלים, וכי חולשים אלו היו מסוגלים לעכב את צבא האימפריה העצום במשך 3 שבועות מלהחריב את בית המקדש?!

ואומנם בגמרא בתענית כח' טוענת שיז' בתמוז נפרצו החומות ירושלים בתקופת בית שני, ואילו בבית ראשון נפרצו החומות בטי' תמוז, דהיינו כחודש שלם לפני חורבן בית המקדש משך 27 יום לא הצליח נבוכדנצר להחריב את בית המקדש, למרות תושבי ירושלים החלשים מרעב!!

אלא חסדי ה' היה זאת, לתת עוד הזדמנות לעם ישראל לחזור בתשובה, במשך 3 שבועות הקב"ה לא נתן לאויב להחריב את בית המקדש, כי הקב"ה הוא אב מסור שכל כולו לילדיו וגם כשצריך להעניש את בניו הוא מנסה לעכב

רבן יוחנן בן זכאי ביקש לקבוע את הצום ב' באב כי אז היה עיקר שריפת בית המקדש, אבל חז"ל קבעו אותו בטי' כי אז התחיל השריפה, ונראה שיש פעמים 10 ימים חשובים לתשובה, 10 ימי תשובה שמתחילים בר"ה שהוא יום הדין, ונגמרים ביום כיפור שעיצומו של יום מכפר.

כמו כן יש את ימי האבל שחומרתם הם מר"ח אב עד סוף ט' באב, שהם גם מתחילים בפטירת אהרן בר"ח ונגמרים בעיצומו של יום י' שבו נשרף בית מקדשנו.

רק יש הבדל בין קבוצת הימים, בימי אב זה ימי אבל על החורבן שמתוך צער החורבן חוזרים בתשובה, ואילו בעשרת ימי תשובה חוזרים מתוך התעלות ודבקות במלכות ה', ומתוך שמחה של התנקות והטהרות לפני ה',

כידוע ראשי תיבות **תמוז** זה **זמני תשובה ממשמשים ובאים**, ושמותי לב שהפסוק שאומרים בצירוף שם ה' במוסף ראש חודש לחודש תמוז הוא הפסוק **"כל זה איננו שווה לי"**. ובחודש **אב** הוא ר"ת **אלול בא**, והפסוק שאומרים עליו במוסף הוא **"הסכת ושמע ישראל היום"**. וחודש **אלול** זה ר"ת **"אני לדודי ודודי לי"**, והפסוק שאומרים עליו הוא, **וצדקה תהיה לנו כי** :

ובעצם יש כאן רמז לשלבים של תשובה והתקרבות להקב"ה בחודשים אלו. ובעצם התעוררתי בעניין בעקבות מה שלמדתי עם תלמידי **בספר ישעיהו פרק ג' פסוק י' יא'**, שמדובר שם על רשעים שה' מבקש מהם להשתנות לטובה והדרך היא לאהוב צדיקים ולשנוא רשעים, ואולי זה כלול בפסוק של תמוז שתחילת תהליך התשובה הוא שבמקום לזלזל בצדיקים ולהעריך עושי רע, נתהפך ש"כ **כל זה איננו שווה לי"**, שנמאס ברשע.

שנים קודם חורבן הבית כבר גלו עשרת השבטים ע"י סנחריב מלך אשור, ולפי כמה שיטות בגמרא הם התערבו בגויים עד שכביכול אין להם זכר, אומנם עם ישראל תיקן זאת פעמים ובעוצמה חזקה ביותר.

כי הנה ממלכת יהודה שגלתה כמה שנים אחרי עשרת השבטים, הם הצליחו במשך 70 השנים בגלות בבל, עדיין להישאר כעם יהודי ולא להימחק חלילה, אבל שיא השיאים היה בעת חורבן בית שני בגלות הארוכה מנשוא,

וטהר לבנו - תשעה באב

זה נתן עוז ותעצומות לכל הדורות הבאים אפילו הרחוקים. ואפילו כשנפלו בדור החורבן בג' עבירות חמורות, עבודה זרה גילוי עריות ושפיכות דמים, בכל זאת הצליחו לקום ולהמשיך את עם ישראל בתפארתו הרוחנית עד עצם היום הזה.

וחשוב לציין שיש ללמוד מכאן עד כמה חשוב גרעין טוב של כמה דורות שזה יכול להשפיע המון לדורות הבאים, כי מחמת שממלכת יהודה היו בה כמה דורות של מלכים צדיקים שהשפיעו על אנשי ממלכתם, ויותר דורות של צדיקים שהיו אצל עשרת השבטים.

וממילא מובן מה עוצמת אדם שיש לו יחס במשפחתו של דורות של צדיקים וגאוני עולם, כי זה יכול להשפיע עליו ועל זרעו אחריו להתחבר ביתר שאת וביתר עוז לשרשרת דורות הפאר של עם ישראל, ואוי לו אם ישחית במו ידיו כוח עצום וסגולי זה חלילה.

וכמו כן, אדם יש בו עליות וירידות, שיזכור שחלילה לו להישבר בגלל הירידות, ואני כותב זאת בבכי עם דמעות, כי הנפילות כואבות מאוד, עד שלפעמים נוח בנפילה ושוכחים שאנחנו מעמיקים את הנפילה ויקשה לנו לחזור ללמעלה, בכל זאת אין ספק שעד כמה שהיה לנו תקופות טובות של עליות, זה בוודאי יתן לנו כוח ותעצומות להתעלות חזרה ולשקם את עצמנו מהירידה, ולכן נחטוף כמה שיותר הזדמנויות להתחזק, ולא לזלזל חלילה בשום עליה גם אם בסופה חלילה תהיה נפילה, כי הכוח של העלייה נמצא תמיד לעזרך.

ואתחנן תפילת משה לא הלכה ריקם היא עוזרת בארץ ישראל שנצליח ללמוד בה תורה

משה רבינו רצה להשיג יותר בתפילה מאשר בתשובה, בכדי שלא יהיה נזק לעם ישראל

ובכל זאת יתכן שהתפלל רבות בכדי שעל ידי התפילה אולי יוכל להיכנס לארץ ישראל בלי שיהיה מזה נזק לעם ישראל, ובכל זאת בורא עולם לאחר כל כך הרבה תפילות עצר אותו ואמר לו עד כאן, ואל תוסיף דבר אלי עוד בדבר הזה.

ואולי כל תפילות משה הועילו שבמשך כל הדורות עד ביאת משיח צדקנו, יהיו המון רב של יהודים יראי שמים, שבזכותם בורא עולם למרות שאין בית המקדש כ-2000 שנה בכל זאת בורא עולם לא ישפוך חמתו על עם ישראל להשמידם חלילה.

אלא תמיד יהיה זכות הרבים שתגן על כלל ישראל, וכל זה מכוח תפילות משה רבינו שביקש על זה העניין שלא יהיה מצב של השמדת עם ישראל כשאין אפשרות להחריב את בית המקדש וכאמור.

כתב הספורנו שבחטא המרגלים נגזרה גזירה עם שבועה ולכן תשובה מתוך יראת העונש לא הספיקה אלא היו חייבים תשובה מאהבה, וזאת סיבת עונש קין ושואל ובני עלי שלא התכפר להם ולא התבטל להם הגזירה.

ובפרשת דברים כתבתי שיתכן שגם משה לא חזר בתשובה מאהבה על מי מריבה למרות שעל פי דברי הספורנו תשובה מאהבה מבטלת גזרה עם שבועה, כי משה הבין שטובת העניין ורצון ה' הוא שלא יכנס לארץ ישראל כי כידוע היה בזה תועלת לעם ישראל.

ואחד מהתועלות מופיע במדרש מובא באור החיים בפרשת חוקת שאם היה משה נכנס לארץ היה בונה בעצמו את בית המקדש והיה זה רעה לישראל לפי שע"י חרבן הבית ניצולו ששפך חמתו על העצים והאבנים כמו שכתב **תוס'** על **מזמור לאסף באו גויים נחלתך**, ואילו בנאו משה לא היו שולטים אויבים עליו והיה שופך חמתו על ישראל.

ואתחנן - ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום – בינתיים את בית מקדש נבנה בתוכנו

לראות את הגאולה, וייתכן שעל צער זה וכאב זה התייחס משה רבינו כאן בסיום העניין **"ואתם הדבקים בה' אלוהיכם חיים כולכם היום"**.

שכאמור על כל יהודי יש ציווי **"ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"** שבתוך כל יהודי יש בית מקדש פרטי – זוהר, ורמב"ן פרשת עקב י"א כ"ב, ואת זה כל יהודי יכול לבנות עוד לפני ביאת המשיח!!! וכמו שכתוב **"וכן תעשו"** - לדורות, ואת זה כל יהודי יכול לגרום שלא יחרב לעולם.

וכל זה מכוח תפילות ותחינות משה - **"ואתחנן"**, שבכוח תפילת משה יזכו עם ישראל לדביקות בה' שזה מקור החיים, והדביקות בה' זה הבית המקדש מעט שבתוכנו, שמחיה אותנו לנצח גם ב-2000 שנות הגלות, ואת זה נבוכדנצר וטיטוס לא החריבו, ולא שלטו בו ידי שונאינו.

והיצר יודע את זה, לכן הוא משתולל דווקא עכשיו אחרי תשעה באב יותר מתמיד להחטיא אותנו חלילה, ולהחריב גם את המקדש הפרטי שלנו, לכן כולנו כולל אני נגיד לא גדול ליצר הרע, רשע!!! מספיק החרבת את בית המקדש, מספיק הצער שלא נבנה המקדש בימינו והשנה. וכל בכי על בית המקדש עוזר לנו לבנות את הבית המקדש הפרטי שלנו ולחזק אותו ולבנות אותו ולהעצים אותו. ובבין הזמנים נתחזק עוד יותר ונתקדש יותר, כך נבנה בית המקדש ולא נהיה שותפים ליצר הרע להחריב חלילה את בית מקדשנו, וכמה שקשה הדבר כך נזכה להתעלות יותר.

לכן חובה עלינו לקבוע עיתים לתורה בבין הזמנים, ולהקפיד על 3 תפילות במניין ובכוונה כראוי, כך נבנה ונתקדש!!! ובעזרת השם נזכה לראות בקרוב בגאולה השלימה בביאת משיח צדקנו ובבניין בית המקדש השלישי במהרה בימינו אמן.

משמת רבן יוחנן בן זכאי בטל זיו החוכמה – שבחוכמתו ידע שזה זמן שיש להיכנע לרומאים להצלת עולם התורה

מהו? **ותוס'** יום טוב מביא שרש"י כתב לא ידעתי מהו, ואולי הכוונה שזו זה כמו זיו החמה, שבזריחה יש אור שמש מחמת קרני השמש שמאירים עוד קודם שהשמש

בלומדי עם תלמידי המצוינים בכיתה ח' בת"ת תורת אמת בני ברק, התעמקנו בביאור משנה אחרונה בפרק ט' בסוטה, ובדקנו בברטנורא אבל לצערנו הברטנורא לא כתב

וטהר לבנו - תשעה באב

בזכותו, שנכנע וביקש **מרומא הרשעה בזמן שהם על הגובה** כביכול, בכל זאת ביקש וקיבל את יבנה וחכמיה, ובנס עצום לא סרבו לו למרות שהם מסמלים את הטומאה מול הקדושה, בכל זאת **מלאך רע על כרחך אמר אמנו**, וזה גם בבחינת שפך כעסו על עצים ואבנים, ולא על עיקר מהות עם ישראל שזה עולם התורה.

ויתכן שכל יהודי בירושלים שהיה אומר לרומאים שהוא שייך לישיבת יבנה היה נשלח לישיבה, כך רבן יוחנן לא ויתר על שום בחור ישיבה חלילה.

עולה, כמו כן רבן יוחנן בן זכאי, בזמנו לא ראו חוכמה בכניעתו לרומאים, והמורדים שבירושלים טענו שיש למסור נפש במלחמה נגד עשו הרשע כשבא להשמיד ולהרוג ולהחריב כל הקדוש לעם ישראל, וכמו בני יוחנן המכבים שנלחמו בעוצמה נגד היוונים שבאו לטמאות את בית המקדש ולטמאות את עם ישראל.

אבל חוכמתו של רבן יוחנן בן זכאי עלתה והתגלתה כשמש בגבורתה שכל עולם התורה עד עצם היום הזה ניצל

והסתרת פני מהם והיה לאכל, ומצאהו רעות רבות וצרות.

ואמר ביום ההוא הלא על כי אין אלוקי בקרבי מצאוני הרעות האלה, ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא

"הסתר אסתיר פני ומצאהו רעות רבות וצרות", דהיינו יש הסתר אחד ויש הסתר יותר חזק שהוא הסתרה כפולה **"הסתר אסתיר"**, שיתכן שזה הריגות ורציחות של יהודים רבים כפי שראינו במהלך ההיסטוריה.

ומי שנמצא בשלב הראשון שזה הסתרה אחת, חייב להתחזק באמונה ובקיום המצוות וחינוך הילדים בבהירות למרות הקושי, ואז זה יכול לשמש זכות שיתכן ולא יצטרך להגיע לשלב השני של ההסתרה הכפול. **אבל** גם צדיק כזה לפעמים נתפס בעוון הדור, כי יש פעמים שיש הסתר פנים כפול מחמת עוונות הדור, **אמנם** גם אז עליו להתחזק ולהתפלל ולקוות לטוב, **ומצד** שני להתאמץ גם בלימוד התורה וקיום המצוות על אף הטשטוש והקושי הנורא והמחריר שמקוים לטוב, ואין.

ולמרות שלפעמים גם בריבוי התפילות והחיזוקים עדיין הוא לא רואה שיפור במצב, **ולפעמים** אפילו המצב מחמיר!! בכל זאת עליו להמשיך לקוות לטוב, ולהודות על הטוב שהיה בעבר.

ואכן על עצם התקווה ועל עצם האמונה בהשם יתברך גם במצב מחריר שכזה הוא יקבל שכר עצום, כי זה בעצם ניסיון קשה מאוד שניתן לו משמים ושחיבים לעמוד בו במסירות נפש ממש למרות הסתרת הפנים.

וחרה אפי בו ועזבתים והסתרת פני מהם והיה לאכול ומצאהו רעות רבות וצרות

ואולי יש לנו דמיון לעבד כנעני לעניין זה, כי אנחנו לא משתחררים מהשעבוד שלנו לבורא עולם בשש או ביובל אלא אנחנו משועבדים לבורא בקניין נצח כעבדים כנעניים מדורי דורות. **וגם** אם נניח שאין זכות להשתחרר, מדוע להחשיב זאת כאדם שאין לו תקנה?? וכי אכזבה זו היא סוף העולם??? יותר מ"**והיית משועב ממראה עיניך**"??

וגם איזה שחרור שייך להשתחרר מבורא עולם?? וכי להשתחרר מעול תורה זה טוב?? ולהתנתק מבורא עולם הרי אין רע מזה!!!

ואולי אדרבה ר' יוחנן **בכה**, כי **שמח** שיש באמת תקווה, ואולי לכן כתוב **"והיה"** - לשון שמחה, כי אם ה' כשכועס עלינו חלילה הוא בעצמו מעניש אותנו בזעם ובחרון אף, אכן אין לנו תקווה, כי **עבד שרבו מעצמו בעצמו** לצערו ולהכאיב לו בעצמו ממש, זה סימן של שנאה תהומית חסר תקווה.

אבל אצלנו הדברים הפוכים, ה' כביכול לא מסוגל לצער אותנו בחרון אפו, וכדברי **בעלי התוספות** שזה מתוך חיבה, ולכן הוא נותן לאחרים לעשות זאת, אפי' יביא גוי אכזר מקצה העולם אבל לא הוא בעצמו, ממש כמו אבא רחום שלא מסוגל לראות את בנו מתייסר ולכן האב מסתתר כאילו לא רואה והוא כאילו לא יודע.

ודווקא בגלל זה, בשיא ההסתרה נבין שה' אוהב אותנו ונותן לנו תקווה לשוב אליו, **ועל** זה **בכה** ר' יוחנן, בהתלהבות והתרגשות של שמחה, שה' בשיא זעמו וכעסו עדיין מראה לנו אהבתו ונותן לנו תקווה, **"שובה ישראל עד ה' אלוקיך"** ואמן.

כתב החתם סופר, על הפסוק שבפרשה הקודמת **"הנסתרות לה' אלוקינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה"** שגם בזמנים שיש הסתר פנים כביכול שלא רואים ניסים גלויים, בכל אופן באמת כל רגע ורגע יש ניסים ונפלאות, רק שהם נסתרים מעינינו, ואין בעל הנס מכיר בניסו, וזה **"הנסתרות לה' אלוקינו"**. **והוסיף שעדיין** יש נס נגלה שבנסי ניסים אנחנו קיימים לנצח ושומרים את כל מצוות השם, וזה **"הנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת"**.

אבל יתכן שטמון כאן יותר מזה, שבורא עולם מגלה לנו שכשיש הסתר פנים אין זה סותר את החובה הגלויה שלנו, שעלינו להתחזק באמונה, וגם שיהיה ברור לנו למרות הכל שעלינו ועל בנינו החובה בלי שום ספק לקיים את כל דברי התורה, ושעלינו החובה לפעול בכל כוחנו להיות חלק מהנס של ממשכי מסורת עם ישראל לנצח.

ולפי הקדמה זו, אפשר לבאר את הפסוקים שבפרשתנו, שישנם 2 מצבים, א. **"והסתרת פני והיה לאכל"**, שיתכן שזה רק נזקי ממון, או כדברי דוד המלך **"בקרוב עלי מרעים לאכל את בשרי"**, שזו שנאה איומה ונוראה להשמיד את עם ישראל, אבל ייתכן שבינתיים הם מסתפקים בכך שהם גוזלים את כספם של היהודים. ב.

הגמרא חגיגה ה' מספרת שכאשר ר' יוחנן היה מגיע לפסוק זה היה בוכה, שהיה אומר: **עבד שאדון שלו ממציא לו רעות רבות ורעות כלום תקנה יש לו.**

והמפרשים שואלים מה מיוחד דווקא בפסוק זה, הרי גם בפסוקים הקודמים יש תיאורים קשים וגם קלות קשות הכתובות בפרשת כי תבוא, כגון מה שכתוב **"ומחה השם"**, וכי בפסוקים אלו לא מתואר קושי מחריר וגזירות מחרדות ואיומות??

וראיתי כמה מפרשים עניין זה שכמו שעבד שרבו חבל בו יוצא בראשי אברים, כך גם עם ישראל כביכול היו אמורים לצאת לחירות מחובת עבודת ה', מאחר שניזוקו כביכול בראשי אברים - שזה היסורים והצרות והרעות!!

ועל זה **בכה** ר' יוחנן כי בורא עולם לא מכה אותנו בעצמו, אלא נותן לגוים להכות אותנו, **וגם** כשה' בעצמו מעניש אותנו אנחנו לא מייחסים זאת לה' שאז הוא אמור לשחרר אותנו, אלא אנחנו מייחסים זאת ליד המקרה והמזל הרע.

ולכן זה דומה לעבד שנפצע בראשי אברים ולא מאשים את אדונו אלא את יד הטבע או את האחרים שאז אינו משתחרר, ועל זה **בכה** רבי יוחנן. **אבל** הסבר נפלא זה קצת קשה, שהרי אנו עבדים עבריים שאינם יוצאים בשן ורגל וראשי אברים כעבדים כנעניים??

וטהר לבנו - תשעה באב

וחשוב לדעת שה' אומר אין לי הנאה שאתם סובלים בצום, ובוודאי אם זה גורם לכם להיות עצבניים וחסרי סבלנות בוודאי שאין לי צורך בזה – אלא שתתעוררו לתשובה שלימה בין אדם לחברו ולהתקרב לה'

ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא – האם גדולי ישראל טועים בשעת גזירה? חיזוק באמונת צדיקים בזמן גלות

ונדירה שהרב יטעה, שזה חלק מגזירת שמים בעת הקללה המיוחדת, אדרבא עלינו לקיים למרות הניסיון את סיום תיאור הגזירות הקשות בפרשת נצבים **"הנסתרת לה' אלקינו והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת"**.

דהיינו שגם וכאשר יהיה קללה מיוחדת ונדירה שבה ה' מסיר דעת חכמים אחר, ונסתרת רוח הקודש והנבואה מהם, כי נגזר בענוות הדור הסתר פנים נורא שגדולי ישראל יטעו בתשובתם, בכל זאת זה גזירת שמים, וחשובות שמים, ועלינו בכל מצב לקיים את דברי התורה הגלויים והמפורשים **"ועשית כלל אשר יורף"**, וגם לזכור תמיד **"שהמהרהר אחר רבו כמהרהר אחר מלכות שמים"**.

ועל אמונה כזו נקבל שכר גדול ועצום, **"כי רוצה ה' את יראיו את המייחלים לחסדו"**, שעצם זה שאדם מייחל לישועת ה', גם אם לא קיבל את מבוקשתו בכל זאת עצם האמונה והצפייה, זה מה שה' אוהב ושמח בזה מאוד.

ובאמת קטנים אנחנו להחליט מתי התקיים הפסוק "משיב חכמים אחר ודעתם יסכל", כי מה שנראה לנו טעות של גדולי ישראל בחודש זה, בפרט שרבים משונאי הדת קופצים בלהט השנאה ומשמיצים בפה גס ובלעג על גדולי ישראל, ופתאום לאחר שחלף חודש או חודשיים, פתאום כל המלהגים והמקטרגים על דברי גדולי ישראל, פתאום הם עצמם נוהגים בדיוק כהוראת גדולי ישראל, מה שחשבו לפני חודש לטעות איומה ומחרידה. **ולא** חסרות דוגמאות (וגם לא צריך) שרק לאחר תקופה ראו לנכון גם שונאי הדת שהרבנים צדקו מעל ומעבר לכל דמיון, והם פועלים בדיוק כהוראתם של גדולי ישראל.

לכן שומר נפשו ירחק מרעה חולה זו, ולא יפתח פיו חלילה על גדולי ישראל, ולא ינסה להצדיק וק"ו לא לחשוב שטעו מחמת גזירה כי עכשיו מתקיים הקללה המיוחדת רח"ל, אלא להאמין בדברי חכמים בפשטות, ועל זה נקבל שכר גדול ועצום מאת ה', וכגודל הניסיון כך גודל השכר.

ואם תאמר שיש סובבים את הרבנים, והם משפיעים על דעת הרבנים, אומר לכם, שהיה גחזי רודף בצע שהיה משמשו של הנביא אלישע, וזה לא פגם חלילה בהנהגתו ובדעתו הצרופה של הנביא. **וגם** אצל הרב הראשון אברהם אבינו הגדול כתוב **"וגם ללוט ההולך את אברם היה צאן ובקר ואהלים"** ומפורש **בהעמק דבר**: שבני אדם באו לשאול מאברהם אבינו עצה או בקשו שיתפלל או יתן דבר חכמה, והאנשים היו זקוקים ללוט כי הוא היה אמצעי בין אברם ובין הבאים לפניו להגיד להם דעת אברם, כמו גבאי ומתווך וכפי שמוכר בזמננו אצל הרבנים – **אנשי החצר**, ובשביל זה העניקו ללוט מתנות וכסף רב, **וגם זה נשמע מאוד מוכר ליודעי ולמבינים!!! שמחפשים להטיל רפש על גדולי ישראל בטענת "אנשי החצר" הם המחליטים וכו'.**

ולמרות זאת כמובן וברור שלא לא היה באברהם שום פגם בהוראות שלו חלילה, אלא תורתו והנהגתו הייתה נקיה ומושלמת, וממנו יצא עם ישראל המושלם, ואולי כיוונה ה' יצר את לוט שזה לא ישמש תירוץ בדורות הללו לזלזל בגדולי ישראל בגלל טענת טפשית של אנשי החצר הם הקובעים ושהכל כסף וכו' רח"ל שה' יצילנו מדעות הכוזבים, כי מותר לכל יהודי להתפרנס, ואברהם לא גירש את לוט בגלל שנהנה מהבאים להתקרב אצל אברהם, אלא רק בגלל המריבות בין רועי לוט עם רועי אברהם.

ואדרבא, הבחנתי בלשון **העמק דבר** על לוט שהיה איש החצר של אברהם, **"ובשביל זה העניקוהו. וגם נתחכם יותר בזה האופן"**. והיינו דכתיב לעיל **"ולוט עמו"** שבמשמעו מקורב יותר

כשיש גזירה ה' מסתיר פנים, עד כדי כך שכתוב בתורה שתאמר **"אל כי אין אלוקי בקרבי מצאני הרעות האלה"**, **והשאלה ממי הקב"ה יסתיר פניו** כביכול, וכי מהרשעים, הלוא גם ככה גם בלי עת גזירה לא מגיע להם הארת פנים?? ואם תאמר שהכוונה שיהיה הסתר פנים לצדיקים, האם בגלל הצרות הצדיקים יטענו אין אלוקי בקרבי?? אין מצב שצדיק בזמן הגזירות יחשוב לרגע שאין אלוקי בקרבי חלילה, אלא צדיק מאמין **"גם כי אלך בגיא צלמוות לא אירא רע כי אתה עמדי, שבתך ומשענתך המה ינחמוני"**, ואם כן על מי הולך הפסוקים הללו?

אלא יתכן שכוונת התורה, שנדע שבעת גזירה, צדיקי הדור שבמשך כל הדורות זוכים לנבואה או לרוח הקודש - גם להם, לגדולי וצדיקי הדור, בזמן גזירה יהיה הסתר פנים, נורא עד כדי כך שמחמת ההסתר פנים מהם, יתכן שההוראות של צדיקי הדור לא יהיו הוראות של רוח הקדש ונבואה, וכך יתכן שיטעו בהוראתם, ואנשים בכלל ישראל שיראו שגדולי ישראל כביכול טועים בהוראתם, יחלשו באמונה ותישבר אצלם האמונה בגדולי ישראל וממילא כל האמונה תתרופף בקרבם, ויגיעו למצב שיאמרו אין אלוקי בקרבי.

כי כשהבורא גוזר גזירה נוראה, יש מצבים שבהם כחלק מהגזירה האיומה, הקב"ה מסיר דעת חכמים אחר, כדוגמת מה שמובא **בגמרא בגיטין דף נו'**, שרבן יוחנן בן זכאי רצה להציל את אנשי ירושלים, אמר לו אספיינוס שבהמשך התמנה לקיסר, שיש מורדים בירושלים המשולים כנחש המגולגל סביב חבית דבש, ולכן אין ברירה ובאבן מוחצים את הנחש למרות שתתנפץ החבית וכל הדבש ישפך ויהרס, ורבי יוחנן יכל לענות תשובה הגיונית שאפשר לשלוף בצבת את הנחש ולהפרידו מהחבית, ולהרוג את הנחש בלי לפגוע ולהרוס את החבית, אבל כפי שאמר רב יוסף או י"א רבי עקיבא שעל זה נאמר **בישעיהו מד' כה' "משיב חכמים אחר ודעתם יסכל"**. ולכן הקיסר ניצח בוויכוח, והחריב את בית המקדש והרג גם את בני ירושלים שלא מרדו בו.

וזוה גם מרומז במה שכתוב בקללות **שגם מכה שלא כתובה בספר התורה הזה יתקללו עם ישראל**, וכתוב במדרש שהכוונה **למיתת צדיקים**, דהיינו, שיתכן שהקללה העצומה היא שכל הדורות סמכנו על גדולי ומאורי הדור אפילו שהוא אומר **לך על ימין שהוא שמאל ועל שמאל שהוא ימין כי תמיד הרבנים צודקים**, וחובה עליך לציית ככתוב **"ועשית ככל אשר יורף"**.

אבל זמן הגזירות יתכן שיתקיים הקללה שגדולי ישראל יהיו בהסתר פנים ולא ידעו את הדעה הנכונה להשיב תשובות נכונות להצלת הדור, וכדברי **המהרש"א שם שעון אנשי העיר הוא הגורם שהקב"ה משיב חכמים** גוי' שלא יהיה להם דעת להשיב נכון.

וקללה זו אכן נגד מה שכתוב בתורה, שתמיד הרבנים תמיד צודקים, והרבנים לא טועים, והנוטל עצה מהזקנים אינו נכשל, אבל יש מקרה נדיר מאוד ויוצא דופן, **קללה מיוחדת ונדירה** שלא יתקיים כלל זה, אלא הרבנים יטעו, וכך ימות לחלק מהיהודים האמונת חכמים וכביכול יהיה בהם מיתת צדיקים, שימות בקרבם כל האמונת חכמים.

אבל יהודי חייב לזכור, שמהרהר אחר רבו כמהרהר אחר מלכות שמים, שתמיד חייב אדם לשמוע ולהאמין בדברי רבו, (ואנחנו לא ברי השגה לדעת מתי מתקיים ההגדרה שבמקום שיש חילול ה' אין חולקים כבוד לרב, כי גם ללכת עם כיפה ופיאות יש כאלו שיגידו זה חילול ה') ואדרבא מצוות **ועשית ככל אשר יורף, זה בעיקר בזמן שיש ניסיון באמונת חכמים**, וגם כשיש גזירה מיוחדת

וטהר לבנו - תשעה באב

מלשון אתו, שלוט כאיש החצר מצד אחד נהנה מכספי הבאים עד כדי עשירות, אבל מצד שני כתוב שמכך התקרב מאוד לאברהם והחכים מאוד.

כי עבודה כזו אינה עבודה פסולה, וגם מתוך טובות ההנאה, אפשר להתקרב ולהתעלות מהצדיק מאוד, ועוד תתעלה דווקא בגלל היותך מתווך בין הבאים לבין הצדיק.

ואמר אי אלהימו צור חסיו בו, כשהיהודים יתיאשו מע"ז אז ה' יבוא ויגאל אותנו

כתב רש"י שהיהודים לפני בא הגאולה יגידו שהעבודה זרה שעבדו לא עוזרת להם,

ונשאלת השאלה וכי בימינו לפני הגאולה שייך בכלל המושג עבודה זרה אצל היהודים? וכן בקריאת שמע שמוזכר איסור ללכת לעבוד ע"ז, וכי שייך זה בימינו עד כדי כך שצריך כל כך הרבה הזהרות חריפות?!

ואולי בימינו הע"ז היא הטכנולוגיה של המחשבים והסמרטפונים וכו' שיהודים יראו שקידמה זו כביכול רק דרדרה מצבם הרוחני והנפשי המשפחתי והכלכלי, ויתיאשו מהידבקותם לע"ז של ימינו וישתוקקו לקרבת ה' הטוב כי זה הטוב האמיתי, ככתוב ואני קרבת אלוקים לי טוב. ואז יתגלה ה' עלינו ויגאל אותנו מכל היצר הרע שעוֹטף אותנו כביכול בחיבה, לנוחות החיים כביכול!!!

הנסתרות לה' אלוקינו, והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה

כתב החתם סופר, שגם בזמנים שיש הסתר פנים כביכול שלא רואים ניסים גלויים בכל אופן באמת כל רגע ורגע יש ניסים ונפלאות, רק שהם נסתרים מעינינו, ואין בעל הנס מכיר בניסו, כמו שכתוב **"לעושה נפלאות גדולות לבדו"** שרק בורא עולם יודע מהנס.

וזה "הנסתרות לה' אלוקינו", שלמרות שפסוק זה נכתב לאחר הפסוקים המתארים את כל הצרות שיהיו לעם ישראל, בכל זאת בורא עולם מבטיח שגם במצב הקשה הנורא הזה ובגלויות הוא עדיין אתנו, ועושה ויעשה לנו ניסים ונפלאות נסתרים.

אבל גם היום בזמנינו מלבד הניסים הנסתרים יש גם ניסים גלויים, כי עד היום ועד עולם יש ויהיו יהודים החיים בדרך התורה והמצוות, וזאת למרות כל הצרות והגלויות, ולמרות שבכל דור ודור עמדו ועומדים עלינו לכלותינו ברוחניות ובגשמיות, בכל זאת בניסי ניסים אנחנו קיימים לנצח ושומרים את כל מצוות השם.

וזה נס עצום ונפלא ביותר. ואולי זו כוונת סיום הפסוק **"והנגלות לנו ולבנינו עד עולם לעשות את כל דברי התורה הזאת"**, שלמרות שנהיה בגלויות בין העמים כפי שכתוב בפסוקים הקודמים, עדיין לנצח נישאר באמונה ונקיים את כל המצוות כראוי.

והנגלות לנו ולבנינו עד עולם - הניסים הגלויים - גם בזמן הגלות בפרט בזמננו!

בפרשת אמור כתבתי שבתפילת "מודים" אומרים "על ניסין שבכל יום עמנו ועל נפלאותיך וטובותיך **ערב ובוקר וצהרים**", והרי ניסים מפחיתים מהזכויות, ואם כן אולי לפחות גם נזכיר בתפילה את הנקודה הזאת - שהלואי ולא נזדקק לניסים שמפחיתים מהזכויות?!

וכתבתי לתרץ, שהניסים המוזכרים במודים זה לא (רק) ניסים בגשמיות, אלא הכוונה לניסים ברוחניות, שאנחנו מודים לבורא עולם על שאנחנו מצליחים להתגבר על היצר הרע הבא להפיל אותנו כל הזמן, ערב ובוקר וצהרים.

ואכן ניסים שכאלו - ניסים ברוחניות אנחנו חייבים כל הזמן, כי ניסים כאלו בודאי אינם מורידים מהזכויות.

כמאמר הגמרא סוכה נ"ב בכל יום יצרו של אדם מתגבר עליו ולולי הקב"ה עוזרו אין יכול לו, וכתוב כאן מפורש **שבלי ניסים חד משמעו - אי אפשר להצליח**.

כי במלחמת היצר חייבים ניסים כל הזמן, ועל כל מעלה ועליה רוחנית יש להודות לקב"ה על שמציל אותנו מהיצר הרע ונותן לנו להתעלות ברוחניות.

וכסא דוד מהרה לתוכה תכין - בונה ירושלים - תפקיד משיח בן דוד

והברכה הבאה את צמח דוד מהרה תצמיח, ולא הבנתי ימים רבים מה המשמעות להכין כיסא לדוד בברכת בונה ירושלים עוד קודם ברכת את צמח דוד מהרה תצמיח, וכי מה המשמעות בכיסא של דוד עוד לפני צמיחת דוד?

ובס"ד יחד עם תלמידי היקר מאיר אריה סגל נ"ו מכיתה ז' ת"ת תורת אמת בני ברק, הצלחנו יחד לחדש הסבר נפלא.

שהנה כידוע כתוב שמשיח בן יוסף יקדים למשיח בן דוד, פי שאמרו חז"ל **"אין זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף"**. וכדברי המלבי"ם ביחזקאל, פרק לז': "מקבלת חז"ל שתחלה יעמוד משיח בן-יוסף, והוא מלך מעשרת השבטים, והוא ילחם מלחמות. ויתאספו כל ישראל תחת דגלו, עד שאחר כך יבא בן-דוד והוא ימלוך עליהם.

ואכן מפורש בירושלמי מעשר שני פרק ה' הלכה ב': "אמר רבי אחא, זאת אומרת, שבית המקדש עתיד להיבנות קודם למלכות בית דוד, ככתוב, **"ודם ענב תשתה חמר"**, ועיין תוספות יום טוב מעשר שני פרק ה' משנה ב'.

ואכן בגמרא מגילה יז' כתוב שברכת קיבוץ גלויות היא לאחר ברכת השנים, כי כתוב **"ואתם הרי ישראל ענפכם תתנו ופריכם תשא לעמי ישראל כי קרבו לבוא"**, וכיון שנתקבצו גלויות נעשה דין ברשעים - **"השיבה שופטינו"**,

וכיון שנעשה דין מן הרשעים כלו הפושעים וכולל זדים עמהם - **"שובר אויבים ומכניע זדים"**, וכיון שכלו הפושעים מתרוממת קרן הצדיקים - **"על הצדיקים"**, והיכן מתרוממת קרנם בירושלים - **"בונה ירושלים"**, וכיון שנבנית ירושלים בא דוד - **"את צמח דוד"**,

שנאמר בהושע ג' ה' "אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה' אלקיהם ואת דוד מלכם". ופירש רש"י תנא משום ר"ש בן יוחאי בג' דברים מאסו בני ישראל בימי רחבעם: במלכות שמים, ובמלכות בית דוד, ובבית המקדש, אמר רבי שמעון בן מנסיא אין מראין סימן טוב לישראל, עד שיחזרו ויבקשו שלשתן: **"אחר ישובו בני ישראל ובקשו את ה'"** - זו מלכות שמים, **"ואת דוד מלכם"** כמשמעו, **"ופחדו אל ה' ואל טובו"** - זה בית המקדש.

ובמדרש ויושע, כתוב שבתחילת ימות המשיח יקום מלך עז פנים ושמו ארמילוס, ויעשה מלחמה עם ישראל שלשה חדשים, ויעלה לירושלים ויהרוג משיח בן יוסף, ואח"כ יבוא משיח בן דוד וימית לארמילוס.

והנה הסיבה שמרד ירבעם כי אין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד בלבד **יומא נה ע"ב**. רב נחמן סנהדרין קא מסביר שבגלל הלכה זו פילג ירבעם את הממלכה ואסר לעלות לבית המקדש ולכן בנה 2 עגלי זהב.

וטהר לבנו - תשעה באב

זזה מתחבר לפרשת ויקהל, כי משה רבינו רצה להגיד לכל עם ישראל שבכוח שמירת השבת והמשכן, יהיה שם ה' שלם וכסאו שלם כביכול כפי שהיו מתוקנים כמלאכים בעת מתן תורה, וכדברי הרמב"ן והאור החיים הקדוש.

ואכן בתפילת "כְּלוּנָא" שאומרים בנוסח ספרד לפני ערביית של ליל שבת, שהוא **מבוסס ע"פ הזוהר** תרומה קלה' א' ב', ששה' אחד מתייחד באחד כנגד אחד, שה' למעלה לא יושב על כסא כבודו רק כאשר אחד למעלה מתחבר עם אחד למטה, שהאחד למטה מתייחד בסוד אחד כמוהו, ששבת גם היא מיוחדת בסוד של אחד.

ולמרות שעדיין לא הושמד זכר עמלק, בכל זאת בשבת שהוא מעין עולם הבא, מעין עולם מושלם בלי שום קילקולים, אזי בשבת ה' כן יושב על כסאו ושמו וכסאו שלמים בשבת קודש, וכביאור הט"ז שמות יז' טז"א אין שמו שלם" חלילה לומר שיש חסרון למעלה אלא שה' ממעט להראות כבודו בכסא שלם ובשמו שלם עד כי יבא בן דוד במהרה בימינו אמן סלה :

אבל בשבת כשעם ישראל מתאחדים לקבל שבת בקדושה, אזי הקב"ה מראה כבודו בכסא שלם ובשמו השלם, וכן היה בזמן מתן תורה, שלמרות שלא היה מחיית עמלק לעם ישראל ה' הראה שלימות שמו ושלימות כבודו בכיסא שלם, וכן הקהיל משה לומר לעם ישראל שאפשר לתקן ולראות כבוד ה' בשמו השלם וכסאו השלם בשבת ובמשכן העדות שה' השרה שכינתו לעם ישראל.

מאמרי ניחומים על הגאולה

פרשת המועדות – כולל את ט' באב!! כי יתהפך להיות חג

החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים."

וכתב השל"ה שתשעה באב נקרא מועד כמו **"קרא עלי מועד"**, וזה על שם העתיד שיהיה חג. ועל כן **תשעה באב תמיד חל באותו יום שחל יום ראשון של פסח**, שבו יצאו ישראל ממצרים שהוא **מעין גאולה העתידה**, כמו שנאמר, כימי צאתך ממצרים כן אראנו נפלאות (מִיכָה ז, טו):

וּנְרָאָה להוסיף שהרי כל מהות החגים זה להביא אותנו לשמחה כפי שאומרים **בתיילת מוסף של המועדים "מוֹעֲדִים לְשִׂמְחָה חֲגִים וְזִמְנִים לְשִׂשׂוֹן"**, ולכן גם תשעה באב חייב להיות חג שמחה.

ולכן לעתיד לבוא גם אם יתבטלו רוב החגים ט' באב והצומות יישארו כימי שמחה, כי חייבים שיתקיים בהם מועדים לשמחה, ואם כן מדוע התורה לא הזכירה אותו בפרשת מועדי ה'??

ט' באב רמוז "בנפש תחת נפש" – המשך

וכאן, בעצם יש רמז לט' באב, כי ה' שפך חמתו על עצים ואבנים ולא כילה את חמתו על עם ישראל, וזה חסד עצום שלא עשה בנו נפש תחת נפש ממש, אלא כדרשת חז"ל ממון מכפר מה שהתורה אומרת נפש תחת נפש, וא"כ ט' באב מרומז בסוף פרשת המועדות ב"נפש תחת נפש"!!!

עוד רמזים בתורה על תשעה באב ולטובה בקרוב אמן

אומנם יתכן שכאן רימזה התורה על צום ט' באב, שבזמן החורבן צמים אותו, אבל בסוף יתבטל ואדרבא יאכלו בו וישמחו בו בזמן הגאולה.

ולכן נלמד בגמרא כאן ההיפך מהמשמעות הפשוטה של הפסוק לכאורה שבמקום לצום בט' אדרבא אוכלים בו, כי אכן גם צום ט' באב יהפך משמעותו מצום וצער לששון ושמחה בקרוב ממש אמו.

ולפי זה, אנחנו מתפללים שמשיח בן יוסף יכין במהירות בבית המקדש כיסא לבית דוד בבית המקדש שהמשיח בנה לפני ירידת ההיכל מאש מהשמים, וזה יתקן את חטא ירבעם שמרד בגלל הכיסא של בית דוד בבית המקדש, כי משיח בן יוסף מקים בית מקדש עם כיסא לא לו, אלא למשיח בן דוד, שזה הכנעה מושלמת ממשיח בן יוסף.

והתפילה שלנו, שבורא עולם לא יתן למשיח בן יוסף למות, אלא מיד בכניעתו של משיח בן יוסף למלכות בית דוד, בכך שהכין כיסא למלכות בית דוד, מיד יבוא משיח בן דוד כי הושלם תיקון כל העבירות, גם חזרו לעבוד את ה', וגם נכנעו למלכות בית דוד, וגם בנו בית מקדש ושואפים למקדש משמים.

ואכן רבי חיים ויטאל בפרי עץ חיים העמידה יט' העיד שהאר"י כיוון ב"וכסא דוד עבדך מהרה לתוכה תכין" שמשח בן יוסף לא ימות, וכן באור החיים במדבר כד' יז' , ואולי הסיבה להתפלל דווקא במילים "וכסא דוד" כי בכך מתוקן חטא ירבעם, כי בהכנת הכיסא יש כניעה למלכות בית דוד, "ומהרה" שלא ימות משיח בן יוסף.

ואומנם תפקידו של משיח בן יוסף עצום הוא, שהרי בסוף פרשת בשלח כתב רש"י שה' נשבע **שאינ שמו ואין כסאו שלם עד שימחקו את זכר עמלק**, וכשימחה שם עמלק יהיה ה' שלם והכסא שלם, ואולי לכן עוד לפני ברכת את צמח דוד כבר אומרים **"ותשכון בתוכה כאשר דיברת"**, כי משיח בן יוסף מחה את זכר עמלק וממילא ה' שלם וכסאו שלם.

בערב בית התחדש בס"ד חידוש נפלא, שהרי פרשת פנחס כנויה פרשת המועדות שכתוב בתורה **"אלה הם מועדי"**, והנה כל מועדי ה' – החגים מזכרים חוץ ממועד אחד שלא מוזכר והוא **תשעה באב**, ובמגילת **איכה** כתוב שהוא **"מועד"** כמו שכתוב **"קרא עלי מועד לשבור בחורי"**.

ולמרות שבגמרא **תענית כט'** פירשו שהכוונה לראש חודש נמזז ומכאן למדו על כל ר"ח **שנקרא מועד**, בכל זאת **במרבכי** במועד קטן **תתקל'** כתוב שאין אומרים ויהי נועם **בתשעה באב** שחל במוצאי שבת ולא צדקתך בתשעה באב משום **שנקרא "מועד"**, וכן נפסק **בשולחן ערוך** אורח חיים **תקנ"ט ד'** שאין אומרים תחנון (ולא סליחות) (הגהות אשירי) ואין נופלים על פניהם בתשעה באב, משום שנקרא מועד, ועיין בפתיחת **קול הרמ"ז** למסכת תענית שמדייק שלכן **לרש"י ולרמב"ם** מסכת תענית היא בסדר מועד.

ובפשטות התענית נקרא מועד על שם סופו, הנה בנביא זכריה ח' כתוב "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום

וּנְרָאָה שבסוף פרשת פנחס יש רמז, שהפרשה מסתיימת ב"מכה אדם ישלמנה ומכה בהמה ישלמנה נפש תחת נפש", והגמרא ב"ק בהחובל דורשת שלמרות שכתוב נפש תחת נפש בוודאי אין הכוונה פיזית להרוג או לפצוע וכו' אלא הכוונה **שישלם כסף** וזה יכפר עליו על הנפש.

ובס"ד מצאתי עוד רמזים על תשעה באב בפרשת המועדות, כי הנה התורה על צום יום כיפור כתבה בהתחלה **"אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את נפשיכם"** ובסוף העניין כתוב **"ועניתם את נפשותיכם בתשעה לחדש בערב מערב עד ערב"** וכבר תמחו על כך בגמרא ברכות ח' וכי בתשעה צמים?? אלא לומר לך כל האוכל ושותה בתשיעי מעלה עליו הכתוב כאילו מתענה תשיעי ועשירי.

וטהר לבנו - תשעה באב

מקראי קודש – קרא עלי מועד – עוד רמזים לט' באב

עוד רמז ע"פ האלשיך שבשנה יש 70 שבתות וימים טובים – 52 שבתות ו71 ימים פסח ו81 ימים סוכות יחד עם שמחת תורה, וראש השנה ויום כיפור ושבעות, והם כנגד 70 זקנים שהם כצינורות להעביר שפע קודש מהעולם העליון, כל א' בבחינתו ובדרגתו.

ונפלאותי שהרי 70 זקנים חסר אחד לסנהדרין שלם, ויחד עם משה רבינו הם היו סנהדרין של 71, ואם כן מה משלים את ה71 ה70 המועדים והשבתות?? ואולי תשעה באב שיהפך להיות בימי הגאולה השלימה ליום מועד שמת, זה משלים את ה71.

עם נבל ולא חכם הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכננך

ולכן דווקא בפסוק שעם ישראל מקבל תואר מכוער ונורא של נבל, מיד יש את הביטוי **"אביך"**, כי אבא שלנו אוהב אותנו בשיא הכללון ורוצה שנתעלה.

אז קדימה בואו נשוב לאבא יקר שאוהב אותנו גם כשאנחנו מנוולים ומטונפים בעבירות, התנערי מעפר קומי לבשי בגדי תפארתך עמי.

ובאמת את הניתוח הטוב ביותר נרצה לקבל ממי שמאוד אוהב אותנו, כי הוא יקפיד ממש על כל כללי הזהירות ועם כל הרגישות והאכפתיות, בידי אבינו שבשמים אבינו האב הרחמן.

לי נקם ושילם לעת תמוט רגלם - יישר כוח לתלמידי הנפלאים שחידוש זה והבא בזכותם!!

ישראל עד אותו הזמן כי **"ברית אבות"** עדיין נשאר וממשיך.

ואילו ר"י בתוספות מביא את תחילת הסוגיה **ששמואל** אמר **תמה** זכות אבות ורבי יוחנן אמר **תחון** – **תעזור** זכות אבות.

וטוען תוספת שבאמת אין מחלוקת בין שמואל לר' יוחנן, אלא שמואל התכוון **שלושעים תמה אבל לצדיקים לא תמה**, ואילו ר' יוחנן **דיבר על צדיקים** שלהם יש זכות אבות, ומוכיח תוספות טענתו שהרי ר' יוחנן עצמו אמר **שמימי חזקיהו תמה** זכות אבות ולכאורה זה **סותר מה שאמר תחון** שאפילו **בשעת חורבן** מועילה זכות אבות, אלא שתמה זכות אבות רק **לרשעים**.

ומסיים תוספות שלכן **מזכירים זכות חסדי אבות בתפילת שמונה עשרה** כפי שתקנו אנשי כנסת הגדולה שהיו בבית שני, כמו כן מפורש **במדרש** סוף ויקרא רבה **רבי אחא אומר לעולם זכות אבות קיימת**.

ואכן לרבינו תם מה שמזכירים בתפילת 18 חסדי אבות עד ימינו כתקנת אנשי כנסת הגדולה, צריך לפרש שמזכירים **"ברית אבות"** שהקב"ה בגלל חסדי אבות כרת עמם ברית, אך זה דוחק בלשון, ואולי מודה רבינו תם **שעל ידי תפילה** שמעוררים רחמים הקב"ה **זוכר לא רק את ברית שעשה עם האבות אלא גם את זכות אבות**, וכדברי רש"י שעל ידי רחמים מתעוררים זכות האבות.

ויתכן לדעת ר"ת כפי שדייק בלשון הפסוק, שבימי חזאל שלא התפללו, לכן הקב"ה הצילם רק מכוח **"ברית אבות"** ולא בזכות האבות, ולפי זה מובן שמזכירים בתפילות **"זכות אבות"** גם לדעת ר"ת ודבריו יהיו תואמים גם כדברי המדרש ויקרא רבה **שזכות אבות לא תמה היינו שמתעורר על ידי תפילה**.

אומנם לפני ביאת המשיח בגאולה השלימה, אזי הקב"ה לא מעורר את זכות אבות גם לא על ידי תפילה, כי ה' רוצה לגאול את ישראל בגאולה שלימה **למען שמו באהבה**, ולכן יתכן שבימי חזקיהו היות והיה **אמור להיות משיח** והגאולה הייתה אמורה להיות גאולה שלימה במפלת סנחריב רק אילו היה חזקיהו אומר שירה על הנס, לכן אז

עוד רמז, שפרשת אמור כתוב בפסוק ב' **"מועדי ה' מקראי קודש אלה הם מועדי"**, ובפסוק ד' כתוב **"אלה מועדי ה' מקראי קדש אשר תקראו אתם במועדים"**.

והרשב"ם זכרונם לברכה טו' ב' מבאר הפסוק **"כי קרא שמיטה לה"** - כלומר כי הגיע זמן שמטה כמו **"מקראי קדש"** **"קרא עלי מועד"** - קראן צום, כולם לשון זמן – **"מאורע"** כדברי התרגום אונקלוס, ויתכן שמרומז שיש צומות הנקראים **מועדים שמחמת מאורע עצוב** הם נוצרו שגם הם יתהפכו למאורע וזמן שמח במקום זמנים של עצב.

בליל שבת שאלתי את ילדיי ממי יותר תפגעו כשיקרא לך מנוול, האם מאדם זר שככה יקרה לך, או מאביך שיקרא לך מנוול??

ובני היקר **יאיר אברהם** נ"ו ענה: מאבא זה יותר פוגע!!!! אבל עדיין מאבא זה בריא יותר, כי זה מגיע מתוך לב אוהב, שמוריד הכל על השולחן במטרה לתקן ולפתור את הבעיה.

כתב רש"י לעת תמוט רגלם – **"כשתסתיים זכות אבותם שהם סמוכים עליו"** עכ"ל, ואז יגיע עת הגאולה השלימה בזכות בורא עולם למען שמו, **ומשמע** מדברי רש"י שזכות אבות תשאר עד קרוב לגאולה השלימה.

והנה הגמרא שבת נה' חוקרת מאימתי הסתיימה זכות אבות?? **לרב** מימות הושע בן בארי שנאמר **"אגלה את נבלתה לעיני מאהביה ואיש לא יצילנה מידי"**, ולדעת שמואל מימי חזאל שנאמר **"וחזאל מלך ארם לחץ את ישראל כל ימי יהואחז"**.

ובהמשך כתוב **"יוחנן ה' אותם וירחמם ויפן אליהם למען בריתו את אברהם יצחק ויעקב ולא אבה השחיתם ולא השליכם מעל פניו עד עתה"**, ולדעת רבי יהושע בן לוי מימי אליהו, ולדעת רבי יוחנן אמר מימי חזקיהו שנאמר **"למרבה המשרה ולשלום אין קץ על כסא דוד ועל ממלכתו להכין אותה ולסעדה במשפט ובצדקה מעתה ועד עולם קנאת ה' צבאות תעשה זאת"**.

ומצאנו ברש"י בדעת רבי יהושע בן לוי, שלמרות שלדעתו תמה זכות אבות עוד בימי אליהו, בכל זאת על ידי רחמים הוזכרה להם **בימי חזאל מלך ארם**, כמפורש בפסוק:

ובתוספות שם מביא דעת רבינו תם **שזכות אבות תמה אבל ברית אבות לא תמה** שהרי כתוב (ויקרא כו) **"וזכרתי את בריתי יעקוב"**, וזה מדובר לאחר הגלות – לאחר כל הדעות שהוזכרו בגמרא, ואכן אנחנו לא מזכירים זכות אבות אלא הברית, ואם כן שמואל שאמר מימי חזאל דייק מדכתיב **למען בריתו ולא למען זכותו**, ומוסיף הר"ן בדברי ר"ת **"ולא ישכח את ברית אבותיך"** אשר נשבע להם:

אבל לפי דיוקו בדברי שמואל לכאורה קשה שמשמע שהזכות אבות הסתיימה עוד קודם ימי חזאל, שהרי כאן הקב"ה השתמש בכוח ברית אבות, אומנם היות והפסוק מסיים **"עד עתה"** משמע שגם כוח זה שהצילם עתה תם ונגמר וכפי דיוק רש"י, וא"כ גם כוח ברית אבות נגמר ותם, ואיך כתב ר"ת שברית אבות עדיין ממשיך??

ואולי לדעת ר"ת הכוונה **"עד עתה"** לומר שלמרות שהסתיים זכות אבות בכל זאת הקב"ה לא השחית את

וטהר לבנו - תשעה באב

אבות, שזה חיזוק לתפוס עוד כמה בעלי תשובה ברגע שלפני האחרון.

ומעניין פירוש רש"י שאליו יבקש באהבה מהילדים שילכו לחזק את אביהם וכן להיפך, וזה **מדהים** שלמרות שאליו כבר מתגלה, עדיין **מי שהיה רגיל לעבור עבירות יהיה לו קשה לחזור בתשובה** שלימה למרות כל ההתעוררות וההתגלות של ה', ורק על ידי חיזוק מהילדים או ההורים לילדים זה החיזוק האחרון והחזק ביותר שנשאר לפני שיבוא ה' ויכה את הארץ חרס.

הנס של **מפלת סנחריב הייתה בלי זכות אבות ולא ברית אבות** אלא מתוך **"קנאת ה' צבאות"**, שהבטיח להביא את הגאולה בכל מצב בלי תנאים וכפי שכתבתי במאמר **"שימה בפהם"**.

והיות ובסוף חזקוהו לא נהיה משיח, לכן שוב מתעוררת זכות אבות על ידי רחמים ותפילות עד קרוב לגאולה השלימה שתבוא בקרוב בימינו ממש אמן ואמן.

ולמרות זאת, עוד לפני יום ה' הגדול והנורא ה' **שולח את אליהו הנביא, והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על**

אשרי מי שיהיה מוכן למשיח כראוי שיתחזק ויהיה בן עולם הבא, ולא חלילה כרשעים על פתח גיהנום שלא שבים בתשובה חלילה וחס!!! וראו נא אחי היקרים כמה קשה יצר הרע שאפילו כשבורא עולם מתגלה בהדרגה עדיין ואליהו הביא מסתובב גלוי בינינו ומחזק זה עדיין לא עוזר!!!

לכן כבר עכשיו נילחם ביצר הרע בכל הכוח, כי עכשיו יותר קל לרכך אותו בכדי לא להגיע למצב **"רשעים אפילו על פתחו של גיהנום אינם שבים"**, ולא להיות עם שריר ענק בלב שמתעלם מהתגלות בורא עולם ומבקשות אליהו הנביא שמתגלה בחוש!!! עכשיו זה הזמן להתחזק!!! ואם לא עכשיו אימתי!!!!

וידבר את כל דברי השירה הזאת באזני העם, כי לא דבר רק הוא מכס

של וילך **"שלא תישכח מפי זרעו"**, חזקו ואמצו לבוא לקראת המשיח כצדיקים ולא כרשעים, להיגאל לכתחילה ולא בדיעבד, כי אין ברירה.

ולכן הוא מזהיר את עם ישראל מספר פעמים **"שימו לבבכם לכל הדברים אשר אנכי מעיד בכם היום אשר תצום את בניכם לשמר לעשות את כל דברי התורה הזאת"**, שתהיו מאלו **"שלא תישכח מפי זרעו"**, והמאמץ הרוחני להתחזק לקראת בא המשיח, לא מיותר הוא **"לא דבר ריק הוא מכס"**.

אלא **"כי הוא חייכם ובדבר הזה תאריכו ימים על האדמה אשר אתם עברים את הירדן שמה לרשתה"**, שאינו דומה צדיק לרשע בעת הגאולה, כי הצדיקים יחיו לנצח ואילו הרשעים רח"ל להם הגאולה בוושה שאין כדוגמתה, וגם לא כולם יזכו לשרוד ולחזור בתשובה בהתעוררות שבורא עולם יעשה ברגעים האחרונים, וכפי שהארכתי בעניין בסוף פרשת נצבים, וגם בהמשך הפרשה.

ובקצרה, ראינו כמפורש בתורה שעל ידי שעם ישראל שמע את קול ה' בעצמו במתן תורה זה הכניס בהם יראת שמים עצומה, שכבר לא רצו יותר לחטוא וככתוב במדרשים שה' שילק את היצר הרע מהם, וכך ה' יכול לתת התעוררות תשובה ככתוב **"והשיב לב אבות על בנים"**, אבל יתכן שההתעוררות לא תהיה מקסימלית, ורק מי שלא התרחק לגמרי - שעדיין יש בו קדושה מסוימת, רק הוא יצליח להתעורר בתשובה שלימה.

ואת זה משה הכניס להם חזק בפה ובאוזניים כפי שכתוב בהמשך, יהודים יש גאולה מאה אחוז בלי תנאים, אבל תהיה חלק מהגאולה הטובה ולא תפסידנה חלילה.

אז גם אנחנו נקשיב למשה רבינו, שקולו יהדהד באוזנינו מאז האזינו עד היום הזה **"דור שבו משיח בא"**, ונצל את כל כוחנו להיות מהצדיקים המקבלים את פניו, ובמאמץ שלנו בתקופה הזו!!! בחיזוק שלנו בתקופה האחרונה הזו!!! בשמירת העיניים והמחשבות!!! שיהיו כל מחשבותינו לשם שמים בתורה ובתפילה!!!! נזכה לחיות חיי נצח בקדושה בביאת גואל צדק ובבניין בית המקדש בקרוב בימינו אמן סלה.

"שימה בפהם" – שידעו שהגאולה מובטחת, משיח בוא יבוא

להוסיף את עניין הגאולה המובטחת, הרי בפרשת וילך לא מופיע עניין זה?? **ואפילו** אם נאמר שאת השיר אמר ברוח הקודש ובנבואה, מכל מקום בפשטות משמע ששירת האזינו היא חזרה על תוכן השירה שמופיע בוילך???

ונראה שלמד זאת מהפסוק זה הכתוב בפרשת וילך **"והיה כי תמצאן אתו רעות רבות וצרות וענתה השירה הזאת**

יש לעיין, למה יש כאן **אריכות וכפילות**, כי כמה פעמים מוזכר בפסוקים הללו שאמר להם את דברי השירה?? וגם מה הדגש שחוזר על עצמו שאמר להם את **"כל"** דברי השירה, וכי מה זה בא לרבות, וכי יש כאן דברים שלא כתובים במפורש???

ומה הכוונה באזני העם, הרי קודם הצטווה **לשים בפהם** אז מה המשמעות החדשה **"באזני העם"**?? ומה הכוונה לא **דבר ריק הוא מכס**, וכי למה יזלזלו ויחשבו שזה ריק?? ומה המשמעות של המושג??

ונראה לחדש, שיש בפרשיות **"וילך והאזינו"** 2 נבואות לעתיד של הימים שקודם ביאת המשיח ולימות המשיח, האי זה בפרשתנו וכפי שהבאנו בשם הרמב"ן, והרחבת הדברים על פי **האברבנאל**, שבשירת האזינו שזו השירה הכוללת והמורחבת, עיקר מטרתה לבשר לעם ישראל על הגאולה המובטחת בלי תנאים אלא כחוק וכדברי הרמב"ן.

ואילו בפרשת **"וילך"** כאמור, עיקר השירה הייתה **לאיים** על עם ישראל לא לעשות חטאים, וגם התראה על ההסתר פנים שעלול להיות כשיחטאו, אבל לא רק זה נכתב בנבואות ושירת **"וילך"**, אלא שם גם התבשרנו **בשורה טובה** שלמרות הצרות ורעות והסתר הפנים בכל זאת **"לא תישכח מפי זרעו"**, וכפי שכתב רש"י שלעולם ולנצח יהיו **לומדי תורה וצדיקים בעם ישראל בכל דור ובכל מצב**.

ויתכן, שמשה רבינו טוען לעם ישראל, יהודים יקרים נכון שבפרשה חידשתי לכם שמשח יבוא ויגאל את עם ישראל בלי תנאים אפילו שעם ישראל יהיה רשעים רח"ל, בכל זאת **יהודים יקרים אל תבואו עם כלים ריקים** לקראת המשיח - **כי לא ריק הוא מכס**, אלא תהיו אלו מהנבואה

ונראה שחלק מציווי בורא עולם ש**"שימה בפהם"**, זה כפי שכתב **הגר"א** שזה **לפרש היטב לעומק**, ולכן משה רבינו **מתמצית דברי בורא עולם הרחיב העניין** בכדי שיהיה שימה בפהם והקדים את חשיבות עם ישראל, ואת גודל האכזבה ואת **ההבטחה לגאולה העתידית** והבטוחה, **למרות האכזבה הקשה**. ואם תאמר מהיכן ראה משה

וטהר לבנו – תשעה באב

ולפי זה מובן מה שאומרים בברכה ראשונה ב 18 "וזוכר חסדי אבות, ומביא גואל לבני בניהם למען שמו באהבה, כי מצד זכות אבות זכות זו כבר הסתיימה, אבל מצד חילול ה' למען שמו זה הסיבה שהקב"ה מביא את הגואל.

ויתכן שכוונת התפילה היא, שבגלל זכות אבות, בורא עולם מסכים לגאול את עם ישראל רק בגלל טענת חילול ה', שמא יאמרו הגויים כשעם ישראל לא ייגאל, שהם הגויים ניצחו את עם ישראל.

ואולי לכן מסיימים "מגן אברהם" כי לאברהם אבינו היהודי הראשון אתו בורא עולם קבע את כל החוקים של גלות עם ישראל בברית בין הבתרים, וגם שם כחלק מההסכם בזכות אברהם ההסכם מסתיים שעם ישראל בוודאות מוחלטת יסיים את הגלות ויזכו לגאולה שלימה, וזה הסכם מושלם.

ועל בשורה גדולה זו אומר הרמב"ן, זו שירה וזו שמחה וזו תקוות העם היהודי שיש סוף לגלות ובלי תנאים, ואת זה חייבים להכניס לכל יהודי לפה, שיש תקווה ולא אלמן ישראל, משיח בא יבוא!! ולכן כתבו לכם את השירה, זה השיר הלאומי שלנו על פי המלבי"ם, כי זה תקווה אמיתית, חזון אחרית הימים המובטח.

אז הבה נתעודד ונשיר ונשמח ברוך הוא אלוקינו שבראנו לכבודו וחיי עולם נטע בתוכנו, ושאונו בני אברהם יצחק ויעקב העם הנבחר, שמובטח לו נצח שאין טוב ממנו, וחיים נצחיים ואין סופיים ולהנות מזיו השכינה בקרוב ממש ואמן.

ואכן איך אפשר שלא לאהוב אב רחמן ומסור כמו בורא עולם, שמבטיח לנו טוב בכל מחיר, איך אפשר שלא להתמסר לו מכל הלב, זה אמור לבוא לנו בטבעיות, אבא אני אוהב אותך!! אבא אני אקריב את תשוקותי לעבירות כקרוב על מזבחך ה', כי אני באמת רוצה להחזיר טיפה על כל מה שאתה בורא מעניק לי ולעם ישראל!!!

כי ידין ה' עמו ועל עבדיו יתנחם כי יראה כי אזלת יד ואפס עצור ועזוב - עוד קצת משיח מגיע

וכבר כתבתי שמהחוצפה יסגא - החוצפה הנוראה והאיומה שיש בדורנו אפשר לראות ברור שאנחנו בדורו של המשיח, כמו הסיפור המפורסם שהיה לפני כ-150 פלוס שנים הלכו ברחובה של עיר שני גדולי הדור ממש, שכל חזותם אומרת כבוד חכמים זקנים וקדושים, הלא הם רבי עקיבא איגר והנתיבות, וזיו השכינה קורנת מעליהם. **וגדולי** ישראל חלפו על יד ספסל שעליו ישבו כמה צעירים יהודים קלי דעת, ולמרות שגדולי ישראל עברו על ידם, בכל זאת הצעירים לא קמו לכבוד גדולי הדור.

ובעל הנתיבות הזדעזע, ואמר לרבי עקיבא איגר, זה ממש "בעקבתא דמשיחא חוצפא יסגא"!! המשיח חייב להגיע, כי תראה איזה חוצפה!!! ממש כמו שכתוב בגמרא, שלפני בוא המשיח תתרבה ותתעצם החוצפה בעולם!!!

ענה לו הגאון רבי עקיבא איגר, טעית!!! זו לא החוצפה המדוברת, החוצפה שתהיה בעקבתא דמשיחא, כך היא תיראה, שאנחנו זקני הדור נשב תשושים בספסל, והצעירים יעברו על ידינו, ואם אנחנו הזקנים גדולי הדור לא נקום בפניהם לכבדם, אזי הצעירים יפטירו ויאמרו, איזה חוצפה, ממש עקבתא דמשיחא!!!

ותגידו לי באמת, האם זה לא קורה היום??? ושתבינו, במשך אלפי שנים!! סמכות האבא והמורה, המחנך והמבוגר היה שמור אצל רוב בני הנוער, רעדו מפני הסמכות, ופתאום בדור האחרון נחיתה טוטאלית, מהפך מקצה לקצה, פשוט לא יאמן!! החוצפה בדיוק כפי שרבי עקיבא איגר תיאר אותה, והנה אנחנו עמוק בפנים.

אז באמת אנחנו כבר ממש בדור משיח, ונוכיח זאת, שהרי רק לפני 2 דורות ובמשך כל ההיסטוריה אם היית מציג לאדם את החוצפה של רוב בני דורנו, הוא לא היה מאמין ששייך ככה להתנהג!!! ואכן גדולי ישראל אומרים שמשיח בפתח, אז בואו נתכונן לקראתו כראוי, אפילו אם נהיה רק אחד מעיר ושניים ממשפחה, קדימה, רק חזק ואמץ!! עוד קצת!!!

לפנינו לעד, כי לא תשכח מפי זרעו, כי ידעתי את יצרו אשר הוא עשה היום בטרם אביאנו אל הארץ אשר נשבעתי".

דהיינו שבורא עולם מסיים את השירה בפרשת וילך, שהצרות וההסתרה יהיו קצת קודם שבורא עולם יביא אותנו לארץ ישראל המובטחת בשבועה, ולא מוזכר מילה על תשובה או שום תנאי אחר, כי באמת אין תנאי!!! אלא הגאולה השלימה תגיע אחרי הצרות בלי תנאי, ועל זה ההרחבה והדגש העיקרי בפרשתנו פרשת "האזינו".

ומהיכן נלמד שזה בלי תנאים??? התשובה שאת זה כבר נלמד ממש רבינו, שפעמים טען לבורא עולם שישלח לעם ישראל בכדי שלא יהיה חילול השם, הן בחטא העגל והן במרגלים, וטענתו הייתה "מה יאמרו הגויים אם בורא עולם ישמיד את עם ישראל??? הרי חלילה הגויים יטענו שאין יכולת ה' להצילם ולכן השמידם".

וזה בעצם גם הטענה לגאולה העתידית כפי שהסכים הקב"ה לטענת משה, שלא יאמרו הגויים שכוחם גדול לכן הצליחו לרסק את עם ישראל, וממילא יתחלל שם שמים חלילה. ואכן גם בעבר בחטא העגל והמרגלים הקב"ה הסכים עם טענת משה ושלח לעם ישראל בגלל טענה זו, כך בגאולה העתידית בורא למען שמו הגדול יביא את הגאולה.

כתבו המפרשים שכאשר עם ישראל ירגישו עזובים ולא יהיה להם יותר על מי לסמוך לא על עצמם ולא על אחרים, ויהיו מפוחדים מפחד אויב, אזי יתגלה הבורא ויגאלנו.

והנה היום בזמננו לעיני כל רואים אנו שאין לנו היהודים על מי לסמוך, גם אלו שר"ל בעבר האמינו בכוח הזרוע, היום יותר מתמיד כבר מבינים שידם כבולה, שאפילו אם יש נשק אי אפשר להפעילו כי אומות העולם לא מאשרים להם שימוש בכוח, וגם היום אומות העולם חברים ומתחברים לעם הקורא להשמדת עם ישראל, וכל עם ישראל קולט את הידוע לנו, שאין לנו על מי לסמוך רק על אבינו שבשמים.

ועד כדי כך המצב חמור, שגם אנשים שהאמינו שיותר לא תהיה שואה, בטענתם שלא עוד!!! שאומות העולם לא יתנו לזה שוב לקרות, ובכלל כל אלו שלא מבינים איך הייתה שואה ולמה היהודים לא נלחמו?? הנה היום כולם רואים את המצב בסוריה שהעם נלחם על קיומו ובכל זאת יש שם הרג נורא בהשגחתם ובתרומתם של מעצמות העולם, וכן באוקרינה וגם בישראל רח"ל.

ואכן ראיתי את דברי הגאון מווילנה על שירת חנה שמואל ג' וזה לשונו "אפשר שהוא קרוב ל-2000 שנה זמן הגלות", ואז חש עתידות – ה' יזרז את שלבי הגאולה". והיות וחורבן הבית ה'2 היה לפני 1950 שנה, יוצא לנו שמתוך 2000 שנות גלות נשארו רק 50 שנים, והגאון אמר קרוב ל-2000, משמע שזה פחות מ-50, אז בעצם מגלה לנו הגאון מווילנה, שאפשר שזה ממש עכשיו בדורנו, (ואם נחשיב גם את 40 שנה שכבר נגזר על החורבן והרגישו זאת בבית המקדש בסימנים ברורים, אולי נשאר רק 10 שנות גלות, עוד לפני הקרוב ל-2000).

וטהר לבנו – תשעה באב

הקב"ה הודיע ליחזקאל שבכ' ולא בט' באב תחרב ירושלים, מה פשר העניין?

זזה ראה קצת לחידוש שכתב המנחת חינוך כלפי תשעה באב, מצווה שא' אות' שכל הצומות בפרט בימי גזרות השמד יש להם שורש ודין כמו דאורייתא כי הם מדברי קבלה (נביאים) – שהם מופעים במפורש בתנ"ך זכריה ח' יט' "כה אמר ה' צבאות צום הרביעי וצום החמישי וצום השביעי וצום העשירי יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמועדים טובים".

אבל בכל זאת טוען המנחת חינוך, שמדברי קבלה נקבע להם רק איזה חודש אבל לא נקבע יום מסוים בחודש, ואפילו ט' באב כל החודש נקבע כמתאים לצום, ולכן טען רבן יוחנן שמן הראוי לקבוע את י' באב לצום במקום תשעה באב כי אז היה עיקר שריפת בית המקדש, אלא חז"ל הם שקבעו איזה יום בחודש מתאים ביותר.

ולכן חז"ל קבעו את הצום ביז' בתמוז כי אז נבקעה העיר בבית שני, למרות שבבית ראשון נבקעה העיר בט' בתמוז, כי כל חודש תמוז נקבע שיהיה בא' מימיו יום צום.

ולפי זה, מובן שה' אמר ליחזקאל שבכ' אב תחרב ירושלים, כי אכן כל חודש אב ראוי לצינון כיום חורבן בית המקדש, ולא רק את ט' באב, וכפי יסוד המנחת חינוך האמורים קודם.

ענווים הגיע זמן גאולתכם – בית מקדש מאש או מאבנים?

סביב, ועל כן צריך לתרץ כפי הנכתב קודם, אבל הקב"ה ברחמי העצומים נתן דרך חדשה לתרץ הכל.

ותלמידי היקר אברהם ליון נ"ו, חידש תירוץ נפלא ביותר בדרך חדשה ונפלאה וקפצתי משמחה בחדשו חידוש נפלא ויקר זה, שהרי מצאנו במשה רבינו שקרנו עור פניו, ושם מסכה על פניו, ובכל זאת בכל ויכוח שיהיה לו עם עם ישראל כגון במחלוקת קרח וכן במרגלים, לא טען אם אין אתם מאמינים ראוי לאורי שזרח? כפי שהמשיח מוכיח שאורו שזרח שהוא שליח ה', והוא המשיח?

ויתכן, שהמשיח לא מוכיח לעם ישראל שהוא המשיח, כי הם רואים אותו עומד על גג בית המקדש למרות שהוא מאש ואינו נשרף זה כבר הוכחה שהוא אינו אדם רגיל, אלא מוכיח שעם ישראל ראוי וזכאי לגאולה, כי רואים את אורו שזרח ולא נבהלים, אפילו בלי מסיכה, והרי אצל משה נבהלו והיה על משה להסתיר אורו שזרח במסיכה, אלא זה מוכיח שהם צדיקים מושלמים ויש בהם גם את המעלה הגדולה ביותר "ענווה".

וכך טוען להם המשיח אתם לא מאמינים שהגיע זמן גאולתכם כי סבורים אתם שלמרות עבודת ה' שלכם בכל זאת אתם בענוותכם סבורים שאינכם צדיקים גמורים, ולכן אינכם ראויים לגאולה השלימה, אבל אני יוכיח לכם שאתם כן מושלמים, שהרי אתם יכולים לראות קרני הוד בלי להיבהל, והיות והגעתם לשלימות לכן אתם זכאים לגאולה השלימה.

ובהגדה של פסח כתבתי מדוע הגאולה מובטחת וזה הרעיון בברית בין הבתרים, כי כשם שעם ישראל הצדיקים ירדו בע"כ למצרים שם התקלקלו כך בגאולה השלימה, גם אם יהיו חוטאים, ה' כביכול יתקן מה שצדיקים התקלקלו בע"כ במצרים כביכול לא הגיע להם להתקלקל, כך רשעים יתקנו לעתיד לבוא כביכול בע"כ גם כשלא מגיע לו.

המדרש רבה מתחיל את ספר במדבר מהכתוב בתהלים לו' "צדקתך כהררי קל", צדקה שאתה מביא על העולם מפורסמת כהרים הללו, אבל "משפטיך תהום רבה", שדין ומשפט – עונש, שאתה עושה בעולם הזה כמו תהום רבה, מה התהום נסתר כך משפט שאתה מביא הוא בסתר.

כי הנה ירושלים חרבה בתשעה באב, אבל כאשר הקב"ה הראה ליחזקאל בנבואה את החורבן העתידי הוא מראה לו את כ' בחודש אב, ולמה? אלא כאמור, שהמשפט והדין הוא בסתר, שהקב"ה לא רוצה לפרסם באיזה יום יחרב ירושלים.

לעומת זאת כאשר הקב"ה בא לגדל את עם ישראל, שאמר להם: "שאו את ראש כל עדת בני ישראל", אדרבא הקב"ה מפרסם איזה יום ואיזה מקום ואיזה חודש ואיזו שנה ולאיזה אירוע – לצאתם מארץ מצרים.

אך עדיין קשה ותמוה, הרי הקב"ה אמת וחותרו אמת, ומדוע הקב"ה אמר ליחזקאל תאריך כ' אב שזה תאריך לא נכון, ואם כי רצה ה' להסתיר את התאריך המדויק הרי הקב"ה היה אומר לו בחודש אב בלי לנקוב באיזה יום בחודש יהיה החורבן?

לעיתיד בזמן הגאולה יתחזקו מאוד במידת הענווה, ובמדרש פסיקתא רבתי ל"ו, ובילקוט שמעוני ישעיהו ס' רמז תצ"ט, שנו רבותינו: בשעה שמלך המשיח בא עומד על גג בית המקדש והוא משמיע להם לישראל ואומר: ענווים הגיע זמן גאולתכם!! ואם אין אתם מאמינים ראוי באורי שזרח עליכם.

ובפרשת ויקרא כתבתי שיש לתמוה למה המשיח מתאר את הצדיקים ששרדו בעם ישראל בתואר "ענווים"!!! למה לא "צדיקים"!! קדושים!!! וטהורים"!! מה מיוחד דווקא במעלת "ענווים"???

אלא כאמור: בזכות מעלת הענווה זכו עם ישראל כולו לנבואה לעתיד לבוא, ויתכן לפי שמה שכתוב שהמשיח עומד על גג בית המקדש, והרי אומרים בסוף הקינות שבאש הציתה ובאש אתה עתיד לבנותה, ואם המשיח עומד על האש מדוע זה לא מספיק ראה שאינו אדם רגיל?

אלא יתכן בדרך אפשר שהם רואים זאת במראה הנבואה מתוך הענווה שיש בהם וכאמור, אך יתכן בדרך פשוט שתחילה יהא בית המקדש שיבנה בדרך הטבע, כפי הנלמד שלא מבטלים תשבי"ר לבניין בית המקדש, ורק אח"כ כביכול ישודרג וירד מהשמים.

אך תלמידי היקר יהודה משה אלטוסקי נ"ו מכיתה ז' ת"ת תורת אמת ב"ב, טען שיתכן שכמו שבניין בית המקדש שהיה בנוי מאבן נשרף באש כך לעתיד לבוא בגאולה העתידית באש ירד בית מקדש בנוי מאבן ואפילו מיהלומים יקרות, אבל האש העוטפת כביכול את בית המקדש לא תישאר, כי כך גם לא יוכלו להיכנס להקריב קורבנות, ונהניתי מאוד מהסברו היפה והנפלא.

אומנם בתפילת נחם שאומרים במנחה בתשעה באב כתוב "כי אתה ה' באש הצתה. ובאש אתה עתיד לבנותה. כאמור "ואני אהיה לה נאם ה' חומת אש סביב ולכבוד אהיה בתוכה", משמע שהאש תישאר והיא תשמש כחומה

ומי זכאי לגאולה, מדברי הנביאים ישעיהו ותרי עשר נראה שמי שעכשיו בימי הגלות הוא לא מרדן והוא נכנע ומקבל מוסר ומעריך ומכבד צדיקים הוא יזכה להתעורר ולחזור בתשובה לפני ביאת המשיח.

אבל מי שהוא חצוף ומרדן ולא נכנע לא יתעורר ולא יחזור בתשובה למרות אליהו הנביא שינסה להחזירו בתשובה, הוא יהיה כרשעים על פתחו של גהנום שאינם שבים, ולכן נקבל ונעבוד על עצמנו מעכשיו בכל מצב נהיה נכנעים למוסר ולצדיקים תמיד, ונעריך צדיקים ונשנא רשעים למרות שרחוקים ואנחנו רשעים, וכך נזכה לגאולה בקרוב.

וטהר לבנו – תשעה באב

נכתב בימי אב בשנת התשפ"ד

ליבנו של עולם!! אפילו הרשעים שבאויבי עם ישראל טוענים שההמתנה היא חלק מהעונש הקשה, ואנחנו כ-2000 שנה ממתנינים ומתפללים בבכיות לגאולה השלימה, לאבא שיחזור לנו, לאבא שסוף סוף ישב על כסאו ולא יהיה בגלות!!

אבא יקר ב-2000 שנות הגלות רבות סבלנו מהגוים גזירות שונות ומשונות והריגות אכזריות בכל תקופה, אבל מלבד כל זאת עצם ההמתנה הארוכה והמתמשך כל כך לגאולה זה עונש קשה מנשוא!! סבל מתמשך וקשה ביותר!! ואנא די לעונש תקן אותנו והשיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם.

זזה מרמוז בסוף איכה, "כי מאוס מאסתנו קצפת עלינו עד מאוד", דהיינו שגם אם מגיע לנו עונש גדול, עדיין היות וזמן רב עד מאוד קצפת עלינו, ואנו ממתנינים כבר 2000 שנה, אם כן הגיע הזמן, **שהשיבנו ה' אליך ונשובה חדש ימינו כקדם**.

והלואי ותשעה באב השנה יהפך כבר ליום טוב, יותר משמח משמחת תורה התשפ"ד שנהפך לנו לאבל אמן ואמן, בגאולה בקרוב אמן.

ומי יכול לחזור בתשובה, האם אפילו היטלר??

ונבזראדן נבהל שאם על נפש אחת העונש כה חמור אז על אחת כמה וכמה על הריגת כמיליון יהודים מה גודל העונש!!! והרהר בתשובה והתגייס והוא בגן עדן - **רש"י בקהלת (ט ד)**. וזה מדהים ביותר!! וכי מי היה נותן לו לחמוק מעונש בדור שלנו?? מי?? **אבל** הקב"ה לא מחפש להעניש, **כי לא אחפץ במות רשע, כי בשובו מדרכו וחייה!!**

ואם ה' מקבל תשובת רוצח יהודים כהיטלר, ויותר גרוע מהיטלר!! כי נבזראדן רצח בעצמו ולא ע"י שליחים, אזי זה מוכיח שה' אוהב כל אדם, ומצפה לתשובת כל אדם אפילו לא יהודי.

וקל וחומר שה' מצפה לתשובה של כל יהודי לא משנה באיזה עומק רשעות הוא נמצא, בכל מקרה אתה לא יותר גרוע ולא התקרבת לרשעותו של נבזראדן!!

אז השיבנו ה' אליך ונשובה, חדש ימינו כקדם, יהודי אל יאוש עכשיו הזמן לחזור בתשובה לאבא שמחכה לחבק אותנו באהבה גדולה קדימה חזק ואמץ ובעזרת ה' משיח יגיע במהרה בימינו בקרוב ממש אמן ואמן.

למה 3 צומות על החורבן של בית המקדש – כביכול התחלה, אמצע, וסוף קשה – חורבן.

המקדש, הרי זה גורם שעם ישראל לא יחזרו בתשובה כי רואים איך רשע גדול מצליח מעל הטבע, וכביכול אין שחר ועונש ואין דין ואין דיין? ואם חטאו ישראל שימותו במגיפה?

וחשבת תשובה נפלאה, שבדיוק את הלימוד זכות הזו רצה הקב"ה לקבל על עם ישראל, שעוד לפני שחטאו כבר יש עליהם רפואה ולימוד זכות שהם התקלקלו כי ראו איך רשע מצליח מעל הטבע וכביכול אין דין ואין דיין!!

זזה התשובה **מדוע יש 3 צומות על אותו עניין**, הרי **עשרה בטבת** תחילת המצור, ובט' בתמוז בבית א' וביז' בתמוז בבית שני נפרצו חומות ירושלים, ובט' באב החריבו את בית המקדש.

אם כן הכל מתנקז לסוף הקשה שהוא ט' באב חורבן הסופי של ירושלים, אז למה צריך לצום גם את ההתחלות של השבר של עם ישראל?

אלא שימו לב - האימפריות הכי חזקות בזמנם שנצחו את כולם בקלות ובמהירות, נעצר כוחם מול ירושלים, שהרי

תודה לך נסראללה שימחת אותי ואת עם ישראל מאוד באמת הפתעה טובה ומדהימה, אבל באמת בהתחלה ממש היה בא לי לבכות, מדוע אנחנו במתח גדול ממלחמה מאירן וחזבאלה ותימן ועירק - דווקא ב-3 השבועות, דווקא לקראת תשעה באב.

הרי בדרך כלל ימים אלו לא טובים לעם ישראל נגד הגויים, ולמה בכל זאת בורא עולם בימים אלו זימן לנו פחד וחרדות ממלחמה מול גויים אכזריים??

ופתאום כמו נס משמים הבנתי הכל!!! ותודה לך נסראללה על התשובה הנפלאה שנתת לי, ובעצם מתנה לעם ישראל!! כי אתמול ביום שלישי שלפני תשעה באב, אמר נסראללה **שחלק מהעונש לישראל הוא ההמתנה הארוכה!!!**

ובזה שימחתני ותודה לך על מסר עצום זה!! **ועל אפך ועל חמתך וברוך ה' שאתה כבר בגיהינום, נשתמש בדברך לטובת עם ישראל!!**

(כשאני כותב תודה לרשע זה שהתעלל בעם ישראל, זה בבחינת "ופרעה הקריב" - **לבם של ישראל לה'**, יותר מ-10 צומות ותפילות, בכך שרדף אחר בני ישראל, **מדרש שמות רבה כא ה'.**)

הגמרא בסנהדרין צז' מספרת על נבזראדן הרוצח הגדול שר הטבחים של הרשע נבוכדנאצר, שנכנס לבית המקדש, וראה דם תוסס ומבעבע של זכריה הנביא, שנהרג שם 258 שנים קודם לכן וזימן את 71 סנהדרים גדולה ו-23 סנהדרים קטנה - חסידי עליון קדושי מעלה, וכ"כפרה" על הריגת הנביא - עורף אותם על דמו.

אבל הדם של זכריה ממשיך לתסוס, ואז נבזראדן הורג על הדם של זכריה תינוקות של בית רבן, וכשגם דמם השפוך לא מרגיע את דם הנביא, הוסיף נבזראדן והרג 80 אלף פרחי כהונה, עד שהרג 940,000 נפש ל"תיקון" העוול, וכזה עדיין לא נרגע צעק **"וכי לכלות את עמך אתה רוצה"!!** ואז נרגע הדם!!

קראתי בגיליון מקיף על השואה **בהמבשר**, ובכיתי בדיעה שלא ידעתי עליה מעודי, שהיו יהודים שעברו 6 שנים אכזריות בשואה והחזיקו מעמד באמונה למרות הקשיים הבלתי נתפסים!!

אבל בסוף השואה כששחררו אותם מהמחנות ושלחו אותם לחירות, אז הרבה נשברו ועזבו את האמונה, כי היו בטוחים שאחרי הצרות קושי השעבוד ממש תגיע הגאולה כמו במצרים שמיד אחרי קושי השעבוד התחיל המכות למצרים והגאולה, **אבל** הם התאכזבו ולא ראו פני משיח אלא הם התחילו דף חדש מרוסק ומדוכה.

ולמה אני כותב זאת? כי לימדתי בשיעור **בנביא חבקוק**, שחבקוק עשה עיגול ואמר לה' אני לא יוצא מהעיגול עד שאקבל ממך תשובה!! **ושאלת** חבקוק הייתה, למה ה' אתה מראה לי עונש על ממלכת יהודה שיחרב בית המקדש כאשר עכשיו הם צדיקים?

ולמה אתה מראה לי את נבוכדנצר הרשע הגדול שמעניש את ממלכת יהודה שהם צדיקים לעומתו, ומחריב את בית

וטהר לבנו – תשעה באב

ברחמיו לחזור בתשובה, שאולי בתשובה תצליחו ותצילו את בית המקדש!!

וכפי שהתחלתי, ריבוננו של עולם, רצת שחבקוק ילמד זכות על עם ישראל לפני שחטאו, אז אבא יקר הרבה מאוד חילונים הם בגלל ההסתר פנים הקשה שהיה בזמן השואה וכן לאחר השואה שהתאכזבו שלא בא המשיח.

אז גם הם לא כל כך אשמים!! וכפי שכתוב **בישעיהו סג'** יי' וכלשון **המצודת דוד**, שבעבור שלוות האומות ואורך הגלות אנו תועים מיראתך וכאלו אתה מתעה אותנו.

אנא אבא יקר, עם ישראל במצב קשה מנשוא, מצד אחד מלחמות בלי ניצחונות מושלמים, וכל רגע יכולה קערה להתהפך על פיה, שכל ההישגים כביכול ימחקו ואין צורך להאריך. **ולומדי** התורה מושפלים עד עפר ונרדפים כפושעים, לא מבינים את ההקרה שיש בלימוד התורה כל היום, וחיי הצנע וההסתפקות במועט כל החיים.

ושוב אנא בורא עולם, אנחנו בקושי השעבוד שקשה לנו מאוד כמו לטפס על קיר ישר וחלק, אנא הפעם תביא את הגאולה השלימה, ולא נתאכזב חלילה כשורדי השואה, אבא אנא, נכון לא תיקנו הכל.

אבל אבא אתה יודע שהניסיונות היום הכי קשים מכל הבחינות, ועד כדי כך שיתכן שהצדיקים והישרים שבדורות הקודמים היו קורסים ונופלים בניסיונות הקשים של דור זה, שבקלות אפשר לחטוא וליפול לתהומות.

אנא שמחנו כימות עיניתנו שנות ראינו רעה, בקרוב ממש ממש, ואנא אל תשיבנו ריקם מלפניך.

בסבון לא מתנקה אז איך כן מתנקים העוונות – מתוך הפטרת מטות מסעי

והנמשל שאין מים אלא תורה, כך יתנקו העוונות בקלות כשנהיה שרויים משך זמן במים בתורה, וכך ההתמדה בתורה במשך זמן ארוך, תנקה אותנו מעבירות ומכתמים, ומיצר הרע לחטוא, (אבל כתם בבגד אכן לא נראה שיעזור מים בלבד).

וכמו שכתוב **שלא יתכפר לבית עלי לעולם בזבח ומנחה אבל יתכפר בתורה ובגמ"ח ר"ה יח'.**

איפה עשרת השבטים? ואיך יחזרו באחרית הימים?

מפורש **בישעיהו מט'** שכל 3 הקבוצות של עשרת השבטים יחזרו לארץ ישראל.

ואולי לעתיד לבוא יספיק שיש לגוי אחוזים של יהודים, כמו שהיום גויים מוצאים בבדיקת גנטית שיש להם כמה אחוזים של יהודים, והאם אכן זה כבר יספיק שהם יצטרפו לעם ישראל? בפרט מי שיגלה חמלה ואהבה לעם ישראל ולה', שיביא יהודים כמנחה לה', או כמו ה2800 גויים שיאחזו בציצית של יהודי בכדי להיות עבדיו בהכנעה, ואולי זה כמו טיהור הממזרים לעתיד לבוא, כמובא בקידושין ע"א?

ובכדי לענות על שאלתי אקדים שהנה אברהם אבינו קיבל כביכול מתנה מה' שנקרא אברהם, וכפי שתיאר שבחו ה', שאברהם הוא אב המון גוים, וכפי שכתב **רש"י בראשית יח'** יי' **שאפילו אנשי סדום נחשבו כבני אברהם, שלכן הקב"ה התייעץ עם אברהם האם להשמידם.**

ולכאורה זה קללה ולא ברכה, **שזרע אברהם יהיה מעורב בכל גויי הארץ?** כמו כן **בחזקוני** על הפסוק **"והתברכו בזרעך"** בראשית כו' ד' אמר רב יוסף בן טוביה **בזרעך יתערבו כל גויי הארץ**, כדתנן אחד המברך ואחד המרכיב. **וגם כאן יש לשאול הרי זה קללה ולא ברכה, שזרע אברהם יהיה מעורב בכל גויי הארץ?**

לקח לבבל כמעט 3 שנים מהמצור על ירושלים עד פריצת החומות והכניסה לעיר ירושלים? ומדוע?

הרי מתואר **בנחום פרק א'** שלנבוכדנצר והכשדים שבמהירות כשבו את כל האומות, כי כל המבצרים וכל החומות וכל הבריחים הכל בקלות נפתח להם כביכול מעל הטבע, וכמתואר **בחבקוק א'** שהיו בונים סוללת עפר במהירות עצומה, שכל חיל הביא עפר וכך חדרו במהירות לערים בצורות, וכך במהירות כבשו את העולם.

אז איך יתכן שלקח להם מעל שנתיים לחדור ולפרוץ את חומות ירושלים כאשר העם שבירושלים חלש מרעב וצמא?? **ואיך** לקח להם חודש או 3 שבועות מהכניסה לירושלים עד שהצליחו להרוס את בית המקדש?

וגם הרומאים שכבשו את העולם בקלות, התחילו את המצור על ירושלים ביד' ניסן, ועד שנכנסו ופרצו לחומות ירושלים לקח להם 5 חודשים, מול אנשי ירושלים מורעבים וחלשים.

אלא אותו בורא עולם, שנתן לבבל ולרומא כוח על טבעי לנצח בקלות את כל העמים הגדולים, אותו בורא עולם ברחמיו על ישראל עצר והחליש אותם במלחמה על ירושלים, שעייב אותם בכדי שעם ישראל יחזרו בתשובה בין שלב לשלב.

שאולי מתחילת המצור בין 3 שנים בבית ראשון וכחצי שנה בבית שני יתבוננו בסכנה ויחזרו בתשובה, וגם כאשר כבר חדרו לירושלים בין חודש ל 3 שבועות שוב נתן לנו ה'

"כי אם תכבסי בנתר ותרבי לך ברית נכתם עונך לפני נאם ה' אלוקים" ירמיהו ב', דהיינו שהעוונות לא מתנקים אפילו בבורית/סבון. **אבל** יש מה שכן מנקה, ונדע זאת מתוך משל, בכלי זכוכית פיירקס שהיה בו שאריות שרופות מהתבשיל שנאפה בתנור, שלנקותו אפילו בננס עם סבון חייבים לשפשף בעוצמה ובמאמץ קשה עד כדי חריצים בזכוכית, בכל זאת הוא התנקה בקלות לאחר שרייה של לילה במים גם בלי סבון.

מצאתי בנביא **ישעיהו פרק סו'** **נא' שכתוב "וגם מהם אקח לכוהנים ללוים אמר ה'",** וכתב **רש"י**, **וגם מהם אקח לכוהנים ללוים"** – **גם מן העמים המביאים אותם את עם ישראל** שהיו נטמעים בין האומות – **מלבי"ם**, **ומן היהודים המובאים, אקח כהנים ולוים, ולפני גוים הכהנים והלוים שבהם ואברור אותן ומתוכן ויהיו משמשין לפני אמר ה', והיכן אמר? "הנסתרות לה' אלוקיננו" דברים כט' כך מפורש באגדת תהלים:**

וזו פלא וכי מהגויים המביאים שייך שימצאו כוהנים ולוים נסתרים? אלא יתכן שהתירוץ הוא כפי שכתבתי קודם, שגוי שיש לו רגש חם להביא יהודים רחוקים לארץ ישראל כמנחה לה', זה מגיע מלב יהודי עמוק רק שהוא נסתר מלפני כמה דורות, ולכן שייך שיתגלה שגם הגויים המביאים הם יהודים ואפילו כהנים או לוים.

ויש לעיין שהרי עשרת השבטים לפי הנראה מהקינוות שכך הוכרע, הם נטמעו בין הגויים, דהיינו נישואי תערובת עם גויים במשך דורות רבים, ואיך ה' יחזיר את עשרת השבטים? וגם לדעת **הירושלמי בסנהדרין פ"ה ה' נג' ב'** שיש 3 קבוצות, שישנם הנמצאים קבוע מאחורי נהר סמטיון וחלקם מאחורי הרי החושך, עדיין יש את החלק שנטמעו ואבדו בין האומות, ואיך הם יחזרו לדעת הירושלמי? ואכן

וטהר לבנו – תשעה באב

י"ש דעה ששמואל אמר להם: לא זזו משם עד שעשאוּם גוים גמורים, שנאמר **"בה' בגדו כי בנים זרים ילדו"** (הושע ה, ז). **"שסנהדרין שבאותו הדור גזרו עליהן שצאצאיהן יצאו מכלל ישראל"**, ואין לחשוש ליהדותן. לכן אין לחשוש לקידושין של גוי בישראלית שמא הוא מצאצאי עשרת השבטים.

והנה כאמור קודם לדעת הירושלמי עשרת השבטים מחולקים ל**3 קבוצות**, וכשהן חוזרים הן חוזרים משלוש גלויות. ככתוב **"לאמר לאסורים צאו"** (ישעיה מט, ט) אלו שגלו לפני מנהר סנבטיון, **"לאשר בחשך הגלו"** אלו שירד עליהן הענן וכיסה אותם, **"על דרכים ירעו ובכל שפיים מרעיתם"** אלו שגלו לדפנא של אנטוכיא. וכן הוא בבראשית רבה (פרשה עג) ובמדרש זוטא שיר השירים (א ד"ה הנך יפה דודי).

והאם הירושלמי חולק על הבבלי, שלדעת הבבלי שמזכיר מקומות ששם הוגלו עשרת השבטים, ובכל זאת הוכרע שכולם לא יהודים כי נאבדו בין הגויים, וכן משמע מהגמרא בשבת קמז' שבגלל יין משובח מפרגיגא ומרחצאות לתענוג קיפחו עשרת השבטים, שיצאו לתרבות רעה ונטמעו בין הגוים.

או שהבבלי מתייחס רק לחלק השלישי מתוך עשרת השבטים **"שגלו לדפנא של אנטוכיא"**, אבל לא משמע כן, כי בגמ' משמע שגלו בגלל שהתענוגו בתענוגות יתר לכן הלכו לגלות, ומשמע כל עשרת השבטים שהלכו לגלות בגלל תענוגות ולכן אבדו.

אומנם במדרשים משמע כדברי הירושלמי, ובילקוט שמעוני (ישעיה מט רמז תסט). כותב המדרש, 3 גלויות נעשו בעשרת השבטים, אחת גלתה לסמבטיון, ואחת גלתה לפני מסמבטיון (אולי להרי החושך), וכשם שיש מארץ ישראל לסמבטיון, כך יש מסמבטיון לשם, ואחת גלתה לרכיבה של רבלתה ונבלעה שם. 'לאמור לאסורים צאו' - לאלו שנתונים בסמבטיון. 'ולאשר בחשך הגלו' - לאלו שנתונים לפני מסמבטיון.

ולאלו שנבלעו ברבלתה, הקב"ה עושה להם מחילות מחילות מתחת האדמה והם הולכים בהם עד שהם באים תחת הר הזיתים שבירושלים, והקב"ה עומד עליו והוא נבקע והם עולים מתוכו.

ואולי יש להוכיח כן מרש"י, בפרשת כי תשא לב' יג' שכתב שמה טען לה' שביקש לכלות את עם ישראל, וטען משה, אם רצונך לשורפם זכור לאברהם שמסר עצמו להשרף עליך באור כשדים, אם להריגה בחרב זכור ליצחק שפשט צוארו לעקידה, אם לגלות זכור ליעקב שגלה לחרן.

ולכאורה איזה כיליון יש בגלות?? ואיך מתקיים בגלות **"ולכלתם מעל פני האדמה"**? **ואולי** הכוונה כגלות עשרת השבטים, שחלקם נבלעו ברבלתה, כך יבלעו עם ישראל ויכלו מעל פני האדמה בגלל חטא העגל, אבל בזכות יעקב שהלך לגלות לא יענשו עם ישראל שחטאו בעגל בעונש שיהיה בגלות עשרת השבטים.

אגב, קברו של משה כתוב בתורה מקומו ובכל זאת כשה' רוצה שלא ימצאוהו אכן לא יעזור ואפילו חוקרי הרומאים שחקרו בהר המדויק לא מצאו את קברו, כמובא בגמרא סוטה יד', וזה תשובה מדוע לא רואים בלוויינים את להט החרב המתהפכת, ולא רואים את עשרת השבטים.

שנאת חינום שהייתה בימי בית שני – מה היא, והמסקנות גם לדורנו דור ביאת המשיח בקרוב אמנו. ומביאה תועלת. וממשיך האבני נזר, שכתוב בגמרא יבמות סה' כשם שמצווה לומר דבר הנשמע כך מצווה שלא לומר דבר שאינו נשמע. **ולכאורה** יש סתירה כביכול בין גמרות,

ואולי התשובה היא, שהברכה שקיבל אברהם **"אב המון גויים נתתיך"**, וכן **"ונברכו בך"** שבגלל התערובת כל גוי שיהיה לו אחוזים של יהודי הוא יצטרף לעם ישראל, וזה התועלת בבני קטורה שנולדו לאברהם שאולי אחוזים רבים מהם התערבו בעם ישראל ואחוזים רבים מהם יזכו להיות יהודים לעתיד לבוא אחר גיור.

ויתכן שנכון שעל פי ההלכה צריך שיהיה אמא יהודייה, ואולי אכן הם יזכו לעתיד לבוא להיות יהודים לאחר גיור, למרות שאין מקבלים גרים בימות המשיח, בכל זאת הגויים המעורבים באחוזים של יהודי, מהם כן יקבלו גרים לעתיד לבוא כי יש בהם אחוז יהודי שמעורב בדמם והם מתחברים לאברהם אבינו.

ותלמיד היקר יאיר כהן מכיתה ז' תורת אמת ב"ב חידש שיתכן שגויים גמורים שכתוב מצד אחד שכל מי ששורד לעתיד לבוא יתגייר, ומצד שני כתוב שלכל יהודי יהיה לפחות 2800 עבדים! אלא יתכן שגויים גמורים יהיו עבדים כי הם יעשו רק גירות של עבדים כנענים במילה וקבלת מצוות כאשה.

ואולי בתחילה הם יהיו עבדים כמו עבדים כנעניים, אבל כאשר עם ישראל יתנער מהגשמיים ויתקדמו לעולם הרוחני יותר ויותר, כבר לא יצטרכו 2800 עבדים, ואז גם העבדים יתגיירו גרות מושלמת, ואז הקב"ה יוציא מהם כהנים ולווים אם יש בשורשיהם כהן או לוי, כפי שה' מטהר ממזרים לעתיד לבוא, ויל"ע?

(אגב הרבה גויים שונאי ישראל כשמגלים שיש להם אחוז של יהודי במוצאם פתאום הם מתרגשים ומתלהבים שהם גילוי שיש בהם אחוז יהודי וכאילו כל השנאה שלהם נעלמת והם מתמלאים גאווה שהם מתחברים לעם הנבחר!! כי השנאה של הגויים היא מתוך קנאה ביהודים).

וקצת ידיעות בקשר לעשרת השבטים, א. שמינית מכל עשרת השבטים חזרו בימי ירמיהו, ככתוב בנביא עמוס ג' יב' כה אמר ה' כאשר יציל הרעה מפי הארי שתי כרעים או בדל און כן ינצלו בני ישראל היושבים בשמרון בפאת מטה ובדמשק", וכתב רש"י, ורבותינו אמרו בסדר עולם, ר' נהוראי אומר משום רבי יהושע אלו עשרת השבטים, שנסמכו על חזקיהו מלך יהודה ועל יהודה ופלטו עמהם. בפאת מטה - מלמד שלא נשתייר מהם אלא א' משמונה שבהם, ושאר ערש היכן הוא בדמשק.

ובגמרא יבמות טז' א"ר יהודה בשם רב אמי, נכרי שקידש ישראלית בזמן הזה חוששין לקדושינו, שמא מעשרת השבטים הוא, ומקשה גמ' הרי הרוב גויים? מתרצת הגמ' במקום שהם עשרת השבטים קבועים, ולכן **"וב'קבוע"** לא הולכים בו אחר הרוב, שאמר רבי אבא בר כהנא **"וינחם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי"** (מל"ב יז, ו).

ואמר רבי יוחנן, שבכל המקומות המוזכרים שהונחו עשרת השבטים כולן לפסול, ופירש רש"י: שרובן ממזרים, שנטמעו בנות עשרת השבטים עם הגוים.

אבל טען שמואל שאין לחשוש לגוי שמא הוא יהודי, כי אם אביו יהודי זה לא מספיק, ואין לחשוש שמא יש לו אמא יהודית שהבן מתייחס כיהודי אחריה, ומתרצת הגמרא שאין אמא יהודיה מעשרת השבטים, וכפי שפירש רש"י: נבקע רחמן מלקלוט זרע ונעשו עקרות.

וטהר לבנו – תשעה באב

חשק גדול בשעה שהורגים אדם, ובחינה וטבע זה אמור להשתרש ברוצחי עיר הנדחת, לכן קיבלו הבטחה שיתן להם ה' "רחמים".

שלמות שהטבע יוליד בהם האכזריות, מקור הרחמים ישפיע בהם "כח הרחמים" מחדש, לבטל כח האכזריות שנוול בהם מכח המעשה, ואומרו "ורחמך", העיר בזה שכל זמן שהאדם הוא בגדר טבע אכזרי, כמו כן יתנהג ה' עמו, שאין ה' מרחם אלא לרחמן (שבת קנא).

ואכן שח בפני ש"ב מחשובי לונדון, שהאדמו"ר רבי יואל מסטמאר זצ"ל אמר לחסידיו, שהיות והוא הנהיג את קהילתו לקנאות נגד הציונים ונגד המשתתפים בבחירות לכנסת, יש חשש שישתרש מידת שנאה ואכזריות בקהילתו.

לכן דרש מהם האדמו"ר זצ"ל להפריז במידת הצדקה והחסד לכל חוגי וקהילות עם ישראל, ולא רק לחוגי הקנאים, שמידת החסד והצדקה תרפא אותם ממידת אכזריות.

וטען ש"ב היקר, שהבעיה נוצרת בקנאים עניים, שאין להם יכולת להתגבר במידת הצדקה והחסד, שהם נשרשים במידת אכזריות בלי המווסת שמאזנס למידת האמצע, ונולד בהם מידת אכזריות, שתוצאותיהם מי ישורנה.

ואכן בסיפור של קמצא ובר קמצא, שהיה קודם חורבן בית שני שסיפור זה מסמל את השנאת חינם, ישבו באותה סעודה רבנים, דהיינו זה היה לכאורה סעודה של אנ"ש, אנשי קבוצת הפרושים הצדיקים והטובים, והרבנים הצדיקים ראו בהשפלה האיומה שבר קמצא שהוזמן בטעות לסעודת שונאו, גורש בבושת פנים מסעודה, למרות שהסכים לשלם את כל עלות הסעודה העיקר לא להתבזות.

ובכל זאת הרבנים שתקו ולא מחו ולא הוכיחו, כי במצב של שנאת חינם אסור להוכיח כדברי האבני נזר, ואולי חובת הוכחה אין כאן, אבל חובת מחאה יש כאן, ויל"ע.

ואולי כדברי האדמו"ר מסטמאר זצ"ל, היה חובה לרפאות את מידת האכזריות שנכנס לטבע כדברי האור החיים הקדוש, מחמת השנאה בכיתות הפסולות, ואיך היה יכולות להרבות רחמים ואהבה בקבוצת ישראל הפרושים?

ואולי כדברי האדמו"ר מסטמאר זצ"ל, היה חובה לרפאות את מידת האכזריות שנכנס לטבע כדברי האור החיים הקדוש, מחמת השנאה בכיתות הפסולות.

וכיצד יכלו הפרושים בסוף בית שני לתקן מידת רחמים מול מידת האכזריות והשנאה - המשך

חלילה הדור פרוץ בעריות וח"ו הוא סיבה לגלות הארץ, אבל בכל זאת אם שוקדים בתורה מועיל זכות התורה שלא תקיא אותם הארץ. אלא יהיו נענשים אז בארץ.

ויתכן שדברי העמק דבר, בעצם מתרצים את הכפילות והשינוי מהפסוקים בפרשת אחרי מות שהתורה כותבת שלא תקיא הארץ אתכם כפי שקאה את הגויים, וכבר כתבתי באריכות בפרשת אחרי שכביכול עם ישראל הקדושים בעריות הם הדוחפים את הטמאים לגמרי מארץ ישראל, בבחינת זה כנגד זה.

ואילו בפרשת קדושים לא מוזכר שהארץ הקיאה את הגויים, וגם מדוע התורה כופלת שוב עניין זה, שהרי

שמצד אחד כתוב שבית שני נחרב בגלל שנאת חינם – יומא ט', ומצד שני כתוב שבת קיט' שירושלים חרבה בגלל שלא הוכיחו זה את זה מלחטוא.

וטוען האבני נזר, שהיא הנותנת, שהטעם והסיבה לכך שלא הוכיחו זאת את זה, כי הייתה בניהם שנאת חינם ולכן היה אסור להם להוכיח זה את זה.

ונלע"ד שאכן התביעה עליהם הייתה לא רק על שנאת חינם אלא גם על שלא הוכיחו זה את זה, למרות שבמצבם שהיה שנאת חינם היה אסור להם להוכיח, אלא כי הם אשמים באיסור שנאסר להם להוכיח, כי הם אשמים הן בשנאת חינם והן בתוצאות של השנאת חינם.

וזה בבחינת הוי מחשב הפסד מצוה כנגד שכרה, ושכר עברה כנגד הפסדה, וזכורני שאולי הגאון מפרש שלא רק יענש על העבירה אלא גם יענש על שלא עשה מצווה באותו זמן שעשה עבירה, והגאון רבי חנוך לודמיר שליט"א מחשובי חסידי גור הוסיף בתחנה ברש"צ, שזה בבחינת דברי הגאון מווילנא "דין וחשבון", דין היינו העונש על העבירה, וחשבון היינו העונש כי מחשבתנו גם את הזמן שהפסיד שלא השתמש בה לעשיית מצווה.

ובאמת יש לי לימוד זכות עצומה על אותו הדור של בית שני, שחטאו בשנאת חינם כי זה היה מתוך מלחמה על טהרת עם ישראל, שהרי באותו דור, דור חורבן בית שני רבו הכיתות בעם ישראל, שלעומת קבוצת היהודים/פרושים שהם צדיקי הדור מעתיקי השמועה, היו כנגדם הרבה דעות כוזבים היו בעם ישראל, צדוקים ביתוסים האיסיים והנוצרים הקדמונים, וכן ה"סיקריקים" וה"בריונים" ועוד כיתות וקבוצות רעות.

ואכן בכתות הרעות והפסולות כדאי היה לשנאם ולהילחם בהם ולהתרחק מהם ומדעותיהם בתכלית הריחוק מתוך שנאה ותיעוב, וזה שנאה כשרה לחלוטין, ככתוב "הלא משנאך ה' אשנא ובתקוממך אתקוטט".

אבל כאשר מתעסקים במצוות הקשורות בשנאת יהודים והצקה ליהודים אפילו לשם שמים, יש חשש שיכנס בלב מידת אכזריות, שלכן לאחר הריגת עיר הנדחת כתוב בתורה "ונתן לך רחמים ורחמך".

וכפי שכתב האור החיים הקדוש דברים יג' יח' שלפי שצווה על עיר הנדחת שיהרגו כל העיר לפי חרב ואפילו בהמתם מעשה הזה יוליד טבע האכזריות בלב האדם. כמו שסיפרו לנו הישמעאלים כת הרוצחים במאמר המלך כי יש להם

כאמור הפרושים הצדיקים שנלחמו בכתות ובקבוצות רעות שהתקיימו בסוף בית שני, מה היה נותן להם כוח להרבות בהם מידת רחמים ואהבה בכדי למחוק את מידת השנאה והאכזריות שהשתרש בהם מתוך המלחמה בכתות ובקבוצות הרשעיות?

ויתכן שהקב"ה טמן בהם כוח להרבות בהם רחמים וכפי שיתבאר במאמר הזה בס"ד

שכתב העמק דבר כ' נב' על הפסוק "ושמרתם את כל חוקתי ואת כל משפטי ועשיתם אותם ולא תקיאו". ששמירת חוקים ומשפטים שהם הויות התלמוד משמר את האדם שלא יבא לידי עריות. וכאן הוסיף המקרא שאפילו

וטהר לבנו – תשעה באב

ולפי זה אולי אפשר לפרש דברי הגמרא נדרים פא' על מה חרבה הארץ נשאל לחכמים ולנביאים ולא פירשוהו עד שפירשו הקב"ה בעצמו שכתוב בירמיהו "וואמר ה' על עזבם את תורתו", לא שמעו בקולי היינו לא הלכו בה אמר רב יהודה אמר רב שאין מברכים בתורה תחילה.

והמשנה ברורה מז' ב' הביא שהפליאה והאי הבנה של החכמים הייתה מדוע כוח התמדה בתורה לא הגן על יושבי הארץ.

ובעצם הנביא ירמיהו מדבר לא רק על חורבן בית ראשון אלא גם על חורבן בית שני וגם על הגאולה העתידית בקרוב, ואולי עיקר תמיכה חכמים הייתה על חורבן בית שני שבו לא היה חטאים חמורים של עבודה זרה ולא גילוי עריות, ולכן על חורבן בית שני בוודאי יש רבות לתמוה מדוע לא הגן כוח לומדי התורה המתמידים.

ואולי תשובת הקב"ה: שלא בירכו בתורה תחילה, הכוונה שלא כיוונו בלימוד התורה ובברכה שקודם הלימוד, לעשות תורת חסד, דהיינו שלא כיוונו שלימוד התורה תגרום ברכה ליושבי הארץ, וזה האשמה בס' שלא ברכו בתורה, שלא בירכו בכוונה שלימוד תורתם תגן על החוטאים בעם ישראל שלא תקיא הארץ אותם.

ואם היו היהודים עושים תורת חסד בלימוד התורה להצלחת כלל עם ישראל למרות שהם טועים וחוטאים, והיו לומדים שיזכו לחיות בארץ למרות חטאם, וגם היו לומדים ומתפללים שיזכו החוטאים לחזור בתשובה שלימה, אזי חסד זה שזה "תורת חסד", היה מרפא את ליבם מהשנאה וממדידת אכזריות, והיה ליבם רחום כראוי, וממילא לא היו באים לידי שנאת חנם בין היהודים הכשרים והצדיקים.

חיזוק באמונה מביא השראת השכינה ובית המקדש

"האומר לכורש רועי וכל חפצי ישלם ולאמור לירושלים תבנה והיכל תוֹסֵד"

ומה השתבש? ההתקררות!!! שהיהודים כבר נרגעו מההתרגשות של נפילת בבל, וחזרו לשגרה וחזרו לחיים הקודמים, ממילא כורש חזר בו והפסיק את בניית בית המקדש.

ואכן יתכן שגם בזמן גלות בבל היה "בעיית אחישנה", שאם היו זוכים היו נגאלים בשלימות בתקופת כורש, והיות ונחלשו באמונה דהיינו שהתקררו לכן המתינו עד כלות 70 שנה מחורבן הבית ולא ממלכות בבל. וגם אז זכו לגאולה בזכות ההתעוררות לתשובה וקבלת התורה מאהבה משחמת ביטול גזרות המן הרשע.

בית המקדש יכול להיבנות מאש עוד קודם ביאת המשיח

יוכל להיות קודם ע"י משיח בן יוסף עוד קודם ביאת בן דוד, עיין בירושלמי ותויו"ט, ומזה ראיה שגם ש"ס בבלי סובר כן.

ומוסיף המנחת חינוך ואל תקשה לך הרי אם לא נבנה על ידי משיח בן יוסף קודם שבת וחג אם כן איך יבנה בית המקדש בשבת, הרי אין בנין בית המקדש דוחה שבת ויו"ט, ושוב חוזרת הקושיה מדוע אסור כהן המכיר בשבתות ובמועדים? ותיירץ רש"י ר"ה ל' שיכול להיבנות באש משמים גם בשבת ויו"ט. ויוצא מכל זה חידוש עצום שבית מקדש מאש יכול לרדת משמים בשבת בפתאומיות, עוד קודם משיח בן דוד, ולכאורה אפילו לפני משיח בן יוסף כי ממילא לא מדובר כאן שבחשש שמשיח בן יוסף הוא שיבנה ויל"ע.

הפרשת העריות באחרי מלמד על האיסור, ואילו בפרשת קדושים מדובר על העונש על העריות, אבל מה העניין בפרשת קדושים לחזור על עניין הקיאה, וגם בפרשתנו לא כתוב שהארץ הקיאה את הגויים אלא רק שה' קץ בגויים.

ועל פי העמק דבר זה מתורץ נפלא, שבפרשה זו התורה באה להציל את עם ישראל שלא תקיא הארץ אותנו, והיא על ידי לומדי התורה בשקידה, ובעצם שורש דבריו מובא בילקוט שמעוני ירמיהו רפא'.

ואכן זה מתנה נפלאה מה' לעם ישראל שמסכים לכך שאם חלק מעם ישראל יתמיד בתורה זה ימנע מכלל עם ישראל אפילו הטמאים והחוטאים שלא יוקאו מארץ ישראל.

ולכן כדיוקו הנפלא של הרב ברוך מרדכי פריינד זצ"ל שכתב בספרו ברוך מרדכי, (וכאן המקום להודות מקרב ליבי לתלמידי היקר "גבי רוזנטלר" נ"ו שהמליץ לי על ספרי הרב הנ"ל שבזכותם אני מגיע לחידושים רבים, ועין חדה וטובה היה לתמידי שזיכני עד מאוד), על הפסוק "ואני אתננה לכם לרשת אותה", שבאותו פסוק שכתוב שארץ ישראל ירושה היא לנו, בפסוק זה גם כתוב שמתנה היא לנו, ונותן בעין יפה הוא נותן, כדברי הגמרא ב"ב נג'.

ויתכן שהעין יפה היא שה' מסכים להגנת יושבי הארץ החוטאים על ידי קבוצת לומדי התורה בהתמדה, ולמרות שהלומדים אינם רוב עם ישראל, (ואומנם בזמן הגאולה מובא בהפסרת פרשת אחרי בעמוס ט' שהממלכה החטאה תושמד, אומנם בית יעקב לא יושמד, ובחרב ימותו כל החוטאים שאומרים לא יהיה עונש על חטאים, אבל שאר העם למרות שחטאו אם הם מאמינים בשכר ועונש נראה שישארו לחיות ולזכות לחזור בתשובה ע"י אליהו ומשיח, ויזכו לגאולה השלימה).

כורש הצליח לנצח את בבל החזקים מעל הטבע - ותלה הצלחתו בה' אלוקי השמים, והפיץ אמונה לכל העמים!

ועם ישראל התחזק בראותם מפלת בבל שהצליחו מעל הטבע, וראו מלך גוי מודה לה' על נצחונו וזה חיזוק ליהודים את האמונה.

וכשיש חיזוק אמונה ליהודים, אזי ראתה שפחה על הים יותר ממה שראה יחזקאל בן הבוזי, כי קדם לזה חיזוק באמונה, ויאמינו בה' ובמשה עבדו!!

ולכן כורש נתן רשות ליהודים לעלות לארץ ישראל ולבנות את בית המקדש!! כי היה חיזוק גדול באמונה והיו ראויים ישראל להשראת השכינה עוד קודם סיום 70 שנות גלות בבל מחורבן הבית, וכפי שמשמע בנביא ישעיהו מד' כה',

בחינוך מצווה קנב' כתוב שלר"מ והמחבר, גם בזה"ז כהן המכיר משמרתו אסור לשתות יין בכל השבוע, ואם מכיר בית אב שלו אסור רק באותו היום, ואם לא מכיר כלום מן הדין שאסור לעולם, אך קלקלתו תקנתו שאין הציבור יכול לעמוד בגזירה. אומנם לדעת הראב"ד ורש"י כל הכהנים מותרים לשתות יין.

ומקשה המנחת חינוך באות ט' שמשמע שמן הדין אסור לשתות יין בכל יום באופנים הנ"ל, והרי מובא בגמ' שהאומר הריני נזיר ביום שבו דוד בא מותר לשתות בשבת ויו"ט, כי אין אליהו בא בערב שבת וממילא משיח בן דוד לא יבוא יום אחריו דהיינו בשבת ויו"ט, א"כ גם כלפי כהן יהיה מותר לשתות בשבת ויו"ט, שהרי בן דוד לא יבוא בהם? ותיירץ, שבנין בית המקדש

עוד אבכה בתשעה באב אם לא נזכה לגאולה הנחוצה יותר מחמצן, על קושי פרידתי מתלמידי היקרים לי מאוד, שכל כך התעלתי עמם בלימוד התורה הקדושה ב"תורת אמת" בס"ד, וחידשתי עמם חידושים נפלאים ביותר, ותודה לכם תלמידי על השנה הנפלאה שנתתם לי ולנשמתי, ותודה לבורא עולם על תלמידיכם "שלמדם אותם זה מעין עולם הבא".

ונחמתי שכל אחד מהם יגדל בתורה ויראת שמים, ובזכותם משיח צדקנו יגיע במהרה אמן ואמן.